

ΠΛΑΤΩΝ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΘΑΙΚΩΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΤΟΜΟΣ Ζ'. - ΤΕΥΧ. ΙΑ' ΚΑΙ ΙΒ'.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΙ ΑΓΓΟΥΣΤΟΣ

Όσα εστὶν ἐπισημασθέντα ἐν τῷ παρόντι βιβλίῳ
ὡς ἀποσπασθέντα ἢ ἀπὸ τῶν ἀρχαίων κειμένων ἢ
ἀπὸ τῶν ἀρχαίων συγγραμμάτων. (Ὁμοίως ἄλλα.)

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Κ. Η. ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΣ

1885

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΝ Τῷ ΔΕΚΑΤῷ ΠΡΩΤῷ ΚΑΙ ΔΕΚΑΤῷ ΔΕΥΤΕΡῷ ΤΕΥΧΕΙ.

Α. Κ. ΧΡΗΣΤΟΜΑΝΟΥ — Περὶ δημοσίας ἐκπαιδεύσεως (συνέχ.)
(σελ. 321—344).

Ν. ΚΑΖΑΝΗ — Λόγος πανηγυρικός ἐκφωνηθείς ἐν τῷ Βαρβακίῳ ἐπὶ
τῇ ἐπετείῳ τῆς 25ης Μαρτίου (σ. 345—366).

ΕΛΕΥΘ. ΤΡ. ΚΟΥΣΗ — Περὶ Τραπεζουντίας διαλέκτου (συνέχεια)
(σελ. 367—377).

ΕΜ. ΓΑΛΑΝΗ — Περὶ τῶν παιγνιδίων διὰ μικρᾶς σφαίρας παρὰ
τοῖς ἀρχαίοις (συνέχ. καὶ τέλος) (σ. 378—380).

» Βιβλιογραφία.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ — Πρακτικαὶ γνώσεις — Λύσεις τῶν προηγουμέ-
νων προβλημάτων. — Πρόβλημα ις', καὶ ιζ'. (σελ. 384).

ΠΛΑΤΩΝ

ΕΤΟΣ Ζ'.

ΙΟΥΛΙΟΣ ΚΑΙ ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ.

ΤΕΥΧ. ΙΑ' ΚΑΙ ΙΒ'.

ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΥΠΟ Α. Κ. ΧΡΗΣΤΟΜΑΝΟΥ

(Συνέχεια ἴδε εἰς προηγ. φυλλάδ.)

8. Προγενέστεροι εἰδικοί κανονισμοὶ τῶν διαφόρων σχολῶν
τοῦ πανεπιστημίου, ἰσχύοντες ἐν μέρει
καὶ σήμερον εἰσέτι.

Α'. ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ.

Ἐκτὸς τῶν ἐν παντὶ αὐστριακῷ πανεπιστημίῳ ὑπαρχουσῶν θεο-
λογικῶν σχολῶν ὑφίστανται τοιαῦται καὶ ἐν Olmütz καὶ Salz-
burg, αἵτινες ὡς ἐκεῖναι χρησιμεύουσιν ἐνταύτῳ καὶ ὡς ἐκπαι-
δευτήρια τῶν ιερατικῶν σωματείων· ἐξάρεσιν μόνον ποιεῖ ἡ θεο-
λογικὴ σχολὴ τῆς Innsbruck, ἧς οἱ καθηγηταὶ εἰσι μέλη τοῦ
(ΤΟΜ. Ζ'.)

Ἐπιόπται τῆς ἐκδόσεως τοῦ « Πλάτωνος » εἰσὶν οἱ Κ. Κ. Βλ. Σχορδά-
κας, Ἐμ. Γαλάνης καὶ Σπ. Σούγκρας.

τάγματος τῶν Ἱησουϊτῶν καὶ ἡ ὁποία δὲν εὑρίσκεται εἰς τινὰ σχῆσον μεθ' ἑτέρου ἱερατικοῦ σωματείου.

Παράλληλα τῶν θεολογικῶν σχολῶν εἰσὶ τὸ κεντρικὸν ἱερατικὸν διδασκαλεῖον τοῦ Ἑλληνικοῦ ὀρθοδόξου δόγματος καὶ τὸ Ραζιμανουίτι, ἴδρυμα ἐκπαιδευτικὸν τῶν ἱερατικῶν σωματείων τῆς Οὐγγαρίας· ἀλλ' οἱ ἐξ αὐτῶν ἐξερχόμενοι ὀφείλουσι νὰ φοιτήσωσι πρῶτον ἐπὶ ἓν ἔτος εἰς τὴν θεολογικὴν σχολὴν πανεπιστημίου τινός, ὅπως ἀποκτήσωσι δίπλωμα διδάκτορος.

Ἡ θεολογικὴ διδασκαλία διανέμεται εἰς τέσσαρα ἀκαδημαϊκὰ ἔτη, ἐν οἷς διδάσκονται τὰ ἐξῆς μαθήματα· α'. γενικὸν μέρος τῆς δογματικῆς, εἰσαγωγή εἰς τὴν Ἀγ. Γραφὴν, ἐξήγησις τοῦ κειμένου τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἐκ τῆς Vulgata, Ἑβραϊκὴ γλῶσσα. β'. εἰδικὸν μέρος τῆς δογματικῆς, ἐξήγησις τοῦ κειμένου τῆς Καινῆς Διαθήκης ἐκ τῆς Vulgata ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῆς πίστεως, ἐρμηνεία τοῦ κειμένου (Uitext). γ'. ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία τῶν δογμάτων καὶ τοῦ θρησκευτικοῦ πολιτεύματος, ἠθικὴ θεολογία καὶ μυστήριον ἐξομολογήσεως· δ'. ποιμαντορικὴ θεολογία, λειτουργικὴ, ῥητορικὴ, κατηχητικὴ καὶ μεθοδολογία τῆς διδασκαλίας, ἐκκλησιαστικὸν δίκαιον.

Κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη διεξάγεται ἡ Πατρολογία καὶ ἄλλα γρήσιμα τοῖς ἱερεῦσι μαθήματα.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν καθηγητῶν τῆς θεολογικῆς σχολῆς εἶναι μετὰ 4 καὶ 6, διδασκόντων λατινιστῶν, οἱ δὲ φοιτηταὶ δύνανται νὰ ἀκροῶνται καὶ ἑτέρων μαθημάτων, ὀφείλουσιν ὅμως τότε νὰ λάβωσι παρὰ τοῦ κοσμητόρου ἄδειαν ἐπὶ τούτῳ, ἐμφαινομένην ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς φοιτήσεως αὐτῶν.

Αἱ ἐξετάσεις τῶν ἀνωτέρω μαθημάτων γίνονται καθ' ἑξαμηνίαν ἢ κατ' ἔτος, σημειωμένου τοῦ ἀποτελέσματος αὐτῶν ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς φοιτήσεως καὶ ἐν τῷ ἀποφοιτητηρίῳ.

Ἐν Βιέννῃ ὑπάρχει ἀνώτερον ἱερατικὸν ἐκπαιδευτήριον, ἐν τῷ ὁποίῳ διαιτῶνται ἐπὶ τρία ἔτη 36 κληρικοὶ, διανύσαντες τὰ δύο πρῶτὰ ἔτη τῶν θεολογικῶν αὐτῶν σπουδῶν, οἵτινες ὀφείλουσι κατὰ τὸ διάστημα τῆς διαμονῆς ἐν τῷ ἐκπαιδευτηρίῳ τούτῳ, τῷ

ἐπικαλουμένῳ τοῦ Ἁγίου Λύουστίνου, νὰ ἀποκτήσωσι τὸ διδακτορικὸν δίπλωμα· ἡ παραδότης αὐτῶν γίνεται δι' αὐτοκρατορικοῦ Διατάγματος, διευθύνεται δὲ τὸ ἐκπαιδευτήριον τούτο ὑπὸ τῶν ἱερέων τῆς Αὐλῆς.

Β'. ΣΧΟΛΗ ΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ.

Ἡ σειρά τῶν μαθημάτων τῆς σχολῆς ταύτης διαρκεῖ τέσσαρα ἔτη· διδάσκονται δὲ τὰ ἐξῆς ἀντικείμενα·

α'. Ἱστορία τοῦ γερμανικοῦ κράτους καὶ δικαίου (5), ῥωμαϊκὸν δίκαιον (εἰσηγήσεις) καὶ ἱστορία αὐτοῦ (8 ὥρ. τὴν πρώτην ἑξαμηνίαν), πανδέκται (12 ὥρ. τὴν δευτέραν ἑξαμηνίαν).

β'. Φιλοσοφία τοῦ δικαίου (5), ἐγκυκλοπαιδεῖα τῶν νομικῶν ἐπιστημῶν (4), κανονικὸν δίκαιον (4).

γ'. Αὐστριακὸν ἀστικὸν δίκαιον (8), πολιτικὰ ἐπιστήμια (Cameralia) ἢ ἔθνη καὶ διοικητικὸν δίκαιον, πολιτικὴ οἰκονομία καὶ οἰκονομολογία (5), αὐστριακὸν ποινικὸν δίκαιον (5), ποινικὴ οἰκονομία (4).

δ'. Αὐστριακὴ πολιτικὴ οἰκονομία (10 ὥρ. τὴν πρώτην ἑξαμηνίαν καὶ 5 ὥρας τὴν δευτέραν), αὐστριακὸν ἐμπορικὸν δίκαιον (4), πολιτικὰ ἐπιστήμια (5), αὐστριακὴ στατιστικὴ (4).

Οἱ φοιτηταὶ ἀκολουθοῦσι τὰς ἀνωτέρω παραδόσεις, καθ' ἣν ἀνεγράφησαν σειράν, τροποποιήσεις δ' ἐπιτρέπονται μόνον τῇ συγκαταθέσει τοῦ κοσμητόρου. Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ὑποχρεοῦνται νὰ φοιτήσωσιν ἐν τῇ φιλοσοφικῇ σχολῇ κατὰ τὰς τρεῖς πρώτας ἑξαμηνίας εἰς τι μάθημα φιλοσοφικόν, ἢτοι τὸ τῆς πρακτικῆς φιλοσοφίας, εἰς ἕτερον περὶ αὐστριακῆς ἱστορίας καὶ εἰς ἕτερον περὶ γενικῆς ἱστορίας· ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ ἔτει συνιστᾶται αὐτοῖς καὶ ἡ ἀκρόασις τοῦ ἰδιωτικοῦ γερμανικοῦ δικαίου.

Προσέτι δὲ διδάσκονται ἐν τῇ αὐτῇ σχολῇ τὰ ἐξῆς μὴ ὑποχρεωτικὰ μαθήματα, ὅσον· διεθνὲς δίκαιον, μεταλλευτικὸν δίκαιον, νομολογία διοικητικὴ καὶ οἰκονομικὴ, στατιστικὴ ἄλλων εὐρωπαϊκῶν χωρῶν, ἱατροδικαστικὴ καὶ δημοσίαι λογιστικὴ· συνιστῶν-

ται δὲ καὶ ἕτερα κοινωνικῆς σπουδαιότητος γενικά μαθήματα ἐξ ἄλλων σχολῶν καὶ ξέναι γλώσσαι.

Καταλογισμὸς τῶν ἑξαμηνιῶν. Ὀφείλουσιν οἱ φοιτηταὶ κατὰ τὸ διάστημα τῆς τετραετίας αὐτῶν νὰ φοιτήσωσιν εἰς τόσας παραδόσεις, ὥστε κατὰ τὴν πρώτην, δευτέραν, τρίτην, πέμπτην, ἕκτην καὶ ἑβδόμην ἑξαμηνίαν νὰ συμπληρώσωσιν ἑβδομαδιαίως 20 ὥρ., κατὰ δὲ τὴν τετάρτην καὶ ὄγδοην τοῦλάχιστον 12 ὥρας, εἰς τὰς ἑποίας συμπεριλαμβάνονται καὶ τὰ μαθήματα, ὧν ἀκροῶνται ἐν ἄλλαις σχολαῖς. Ἐάν ὁμοίως ὁ κοσμήτωρ εἰς τὸ τέλος τῆς ἑξαμηνίας παρατηρήσῃ, ὅτι ὁ νόμιμος ἀριθμὸς τῶν 12 ἢ 20 ὥρῶν δὲν συμπληρώθη, δὲν θέλει υπογράψῃ τὸ βιβλίον τῆς φοιτήσεως τοῦ φοιτητοῦ, εἰμὴ ἔαν ἐφοίτησε κατὰ τὴν προσηγουμένην ἑξαμηνίαν πλέον τῶν νομίμων ὥρῶν, ἀλλ' ἢ παρ' αὐτοῦ γινομένη ἔγκρισις ἀφίεται ἐκκρεμῆς μέχρις ὅτου κατὰ τὴν προσεχῆ ἑξαμηνίαν συμπληρώσῃ ὁ φοιτητὴς δι' ἐπιμελεστέρας φοιτήσεως τὰς ἐλλειπούσας ὥρας.

Ἡ ἐγγραφή εἰς τὴν τῆς νομικῆς καὶ τῶν πολιτικῶν ἐπιστημῶν σχολὴν συνήθως γίνεται ἐν ἀρχῇ τῆς χειμερινῆς ἑξαμηνίας· οὐχ ἥττον ὁμοίως ἐπιτρέπεται τοῖς ἀπολυομένοις ἐκ τῶν γυμνασίων, ἔαν ὑπέστησαν ἐπαναληπτικὴν ἀπολυτήριον εξέτασιν, νὰ ἀρχίσωσι τὰς νομικὰς αὐτῶν σπουδὰς τὴν θερινὴν ἑξαμηνίαν, ἀπόλλυται δὲ δι' αὐτοὺς ἡ θερινὴ αὕτη ἑξαμηνία καὶ ὀφείλουσιν νὰ φοιτήσωσιν εἰς τὸ πανεπιστήμιον ἐπὶ τέσσαρα ἔτη ἀρχόμενα ἀπὸ τῆς προσεχοῦς χειμερινῆς ἑξαμηνίας· ὅθεν ἐπιτρέπεται αὐτοῖς κατὰ τὴν πρώτην ταύτην ἑξαμηνίαν νὰ φοιτήσωσι κατὰ προτίμησιν εἰς γενικά μαθήματα ἄλλων σχολῶν καὶ εἰς τὴν ἰσορίαν τοῦ δικαίου. Περὶ τὸ τέλος τῆς τετάρτης ἑξαμηνίας (κατὰ μῆνα Ἰούνιον ἢ Ὀκτώβριον) υποβάλλονται πάντες οἱ φοιτηταὶ τῆς νομικῆς εἰς τὰς λεγομένας νομικοϊστορικὰς δημοσίας ἢ πρακτικὰς εξετάσεις (Staats-Prüfungen), οἱ δὲ παραλείποντες νὰ προσέλθωσι κατὰ τὴν προθεσμίαν ταύτην δὲν δύνανται νὰ ἐγγραφῶσιν εἰς τὰ μαθήματα τοῦ τρίτου ἔτους, εἰμὴ ἀφοῦ συμπληρώσωσι κατὰ τὸ τρίτον ἔτος τὰ ἐλλείποντα μαθήματα τῶν δύο πρώτων ἐτῶν, ὅτε, ἀφοῦ ὑποστῶσι τὴν νομικοϊστορικὴν εξέτασιν ταύτην, υπολογίζονται ὑπὲρ αὐτῶν αἱ ἐπὶ πλέον

ὥραι ἀκροάσεως εἰς τὴν πέμπτην ἢ ἕκτην ἑξαμηνίαν, ἐφ' ὅσον δὲν παραβλάπτεται ἡ νόμιμος φοίτησις ὑποχρεωτικῶν μαθημάτων τοῦ τρίτου ἔτους.

Ἰποψήφιοι δὲ ἀπορριθθέντες κατὰ τὴν νομικοϊστορικὴν εξέτασιν δύνανται μὲν νὰ ἐγγραφῶσιν εἰς τὰ μαθήματα τοῦ τρίτου ἔτους, δὲν υπολογίζεται ὁμοίως αὐτοῖς τὸ ἔτος τοῦτο ἐν τῇ ἀκαδημαϊκῇ τετραετίᾳ, ἐφ' ὅσον δὲν ἐξηπάσθησαν ἐκ νέου εἰς τὰ μαθήματα τῶν ἀνωτέρω εξετάσεων τοῦλάχιστον ἐντὸς τῆς χειμερινῆς ἑξαμηνίας τοῦ τρίτου ἔτους, ἀλλ' ὁμοίως ἀπόλλυται αὐτοῖς τὸ ἔτος τοῦτο· ἔαν δὲ κατὰ τὰς ἐπαναληπτικὰς ταύτας εξετάσεις καὶ πάλιν ἀπορριθῶσιν ἀποκλείονται ἀπὸ τῆς ἐξακολουθήσεως τῶν νομικῶν αὐτῶν σπουδῶν. Ἐάν τις ὑποψήφιος διακούσας πάντα τὰ υποχρεωτικὰ μαθήματα, τύχῃ οὐχ ἥττον ν' ἀπωλέσῃ μίαν ἢ δύο ἑξαμηνίας, ὑποχρεοῦται νὰ διανύσῃ ἰσαριθμούς ἑξαμηνίας ἐπὶ πλέον ἐν τῷ πανεπιστημίῳ· δὲν ἐπιβάλλεται μὲν αὐτῷ ἡ τῶν μαθημάτων σειρά ὑποχρεωτικῶς, ὀφείλει ὁμοίως ἰδίως νὰ ἀκροασθῇ τῶν μαθημάτων εἰς ἃ ἔχει ἐλλείψεις ἐπὶ οὐχὶ ἄλιγοτέρας τῶν 12 ὥρας καθ' ἑβδομάδα.

Πάντες οἱ φοιτηταὶ τῆς νομικῆς λαμβάνουσι μετὰ τὴν ἀποπεράσειν τῆς ἀκαδημαϊκῆς τετραετίας αὐτῶν τὸ λεγόμενον ἀπολυτήριον· ἐπὶ τούτῳ δὲ υποβάλλουσιν αἴτησιν πρὸ τῆς λήξεως τῆς τελευταίας ἑξαμηνίας εἰς τὸν κοσμήτορα, συνάπτοντες ἅπαντα τὰ ἐνδεικτικὰ αὐτῶν, οἷον γυμνασιακὸν ἀπολυτήριον, βιβλίον φοιτήσεως, ἐνδεικτικὸν νομικοϊστορικῆς εξετάσεως κτλ., ὁ δὲ κοσμήτωρ ἀποφασίζει περὶ τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἐν λόγῳ ἀπολυτηρίου. Πάντες οἱ ὑποψήφιοι, οἵτινες ἐπιθυμοῦσι νὰ υποβληθῶσιν εἰς τὰς δευτέρας πρακτικὰς ἢτοι δικαρινκὰς εξετάσεις (Conceptspraxis), ὑποχρεοῦνται νὰ προσαγάγωσι τοιοῦτο ἀπολυτήριον. Οἱ δὲ ἄλλοδαποὶ φοιτηταὶ δὲν ὑποχρεοῦνται μὲν εἰς τὰς δύο ταύτας πρακτικὰς εξετάσεις, οὐτεὶ εἰς τὴν τήρησιν τῆς ἀνωτέρω σειράς τῆς ἀκροάσεως τῶν παραδόσεων· πλὴν ἂν κατὰ τὴν εἰς τὸ μητροῶν ἐγγραφὴν, ἐδήλωσαν οὗτοι ὅτι κατετάσσονται εἰς τὴν νομικὴν σχολὴν, ἵνα κατόπιν ἐκιδωθῶσιν εἰς δέμησιν ὑπη-

ρεσίαν ἐν Αὐστρίᾳ ἢ ὅπως ἀποκτήσῃσι τὸ διδακτορικὸν δίπλωμα ἐν αὐστριακῷ πανεπιστημίῳ, τότε ὑποβάλλονται εἰς τὰς αὐτὰς ὡς καὶ οἱ ἡμεῶν διὰ τὰς διατάξεις.

Ἐξετάσεις. Οἱ φοιτηταὶ τῆς νομικῆς καὶ τῆς τῶν πολιτικῶν ἐπιστημῶν σχολῆς ὅσοι θέλουσι νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν αὐστριακὴν ὑπηρεσίαν χωρὶς νὰ λάβωσι δίπλωμα διδακτορικόν, ὀφείλουσι νὰ ὑποστῶσι τρεῖς αὐστηρὰς ἢ δημοσίας ἐξετάσεις, ἧτοι α') τὴν νομικοῖστορικὴν, β') τὴν δικανικὴν καὶ γ') τὴν πολιτειολογικὴν, ὧν ἀντικείμενά εἰσι τὰ ἑξῆς: 1. Ῥωμαϊκὸν δίκαιον, κανονικὸν δίκαιον, ἱστορία τοῦ γερμανικοῦ κράτους, ἱστορία τοῦ γερμανικοῦ δικαίου, αὐστριακὴ ἱστορία. 2. Αὐστριακὸν ἀστικὸν δίκαιον, αὐστριακὸν ἐμπορικὸν δίκαιον, αὐστριακὴ πολιτικὴ δικονομία, ἀστικὸν αὐστριακὸν ποινικὸν δίκαιον καὶ ποινικὴ δικονομία. 3. Αὐστριακὴ στατιστικὴ, πολιτικὴ οἰκονομία καὶ διοικητικὴ οἰκονομολογία.

Ἡ νομικοῖστορικὴ τελεῖται μετὰ τὴν τετάρτην ἑξαμηνίαν, ἡ δικανικὴ οὐχὶ πρὸ τῶν τελευταίων ἐβδομάδων τῆς ἀγούσης ἑξαμηνίας, ἡ δὲ πολιτειολογικὴ μόνον μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς ἀκαδημαϊκῆς τετραετίας· τὴν δὲ νομικοῖστορικὴν ἐξέτασιν ὀφείλουσι νὰ ὑποστῶσι καὶ πάντες ὅσοι ἐπιθυμοῦσι νὰ λάβωσι διδακτορικὸν δίπλωμα. Ὑποψῆφιοι ἀριστεύσαντες κατὰ τὰς δικανικὰς ἐξετάσεις ἐπὶ δύο τοῦλάχιστον ἐκ τῶν τεσσάρων κυρίων μαθημάτων, καὶ προσαγαγόντες τὸ ἀπολυτήριον αὐτῶν, δύνανται ἤδη κατὰ τὰς τελευταίας 10 ἡμέρας τοῦ μηνὸς Ἰουλίου νὰ προσέλθωσιν εἰς τὰς πολιτειολογικὰς ἐξετάσεις. Αἱ δύο τελευταῖαι ἧτοι πρακτικαὶ ἐξετάσεις τελοῦνται ὑπὸ ἐπιτροπῆς, διοριζομένης ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ συνισταμένης ἐκ τοῦ προέδρου, ἐνὸς ἢ δύο ἀντικαταστατῶν αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀναλόγου ἀριθμοῦ ἐξεταστῶν· αἱ ἐπιτροπαὶ αὗται ἀνανεοῦνται κατ' ἔτος.

Τῆς νομικοῖστορικῆς ἐξετάσεως τακτικὴ μὲν προθεσμία εἶναι ἡ 15—31 Ἰουλίου καὶ ἡ 3—20 Ὀκτωβρίου, ἕκτατος δὲ ἡ τελευταία ἐβδομάς τῆς χειμερινῆς ἑξαμηνίας· αἱ δὲ δικανικαὶ καὶ πολιτειολογικαὶ ἐξετάσεις δύνανται νὰ τελεσθῶσι καθ' ὅλον τὸ ἔτος ἐκτὸς τῶν διακοπῶν. Ἡ μὲν νομικοῖστορικὴ ἐξέτασις ὀφείλει νὰ γί-

γίνεται ἐνώπιον τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ πανεπιστημίου, ἐν ᾧ εἶναι ἐγγεγραμμένος ὁ ὑποψῆφιος, αἱ δὲ λοιπαὶ δύο ἐνώπιον τῆς ἐπιτροπῆς αἰουδῆποτε ἄλλου παρ' αὐτοῦ ἐκλεγομένου πανεπιστημίου, ἀλλ' ἐν περιπτώσει ἀπορρίψεως ἢ ἐπαναλήψεως τελεῖται ὑπὸ τῆς αὐτῆς ἐπιτροπῆς. Αἱ ἐξετάσεις αὗται γίνονται προφορικαὶ καὶ ἐγγραφαί, σημειοῦται δὲ ὡς ἀποτέλεσμα αὐτῶν ὁ βαθμὸς ἄριστα, ἱκανῶς καὶ οὐχὶ ἱκανῶς εἰς τε τὸ βιβλίον τῆς φοιτήσεως τοῦ ὑποψηφίου καὶ εἰς τὸ ἐκδοθῆσόμενον ἰδιαίτερον ἐνδεικτικὸν ἢ ἀπολυτήριον (Absolutorium).

Ὁ βαθμὸς τοῦ διδάκτορος τῆς νομικῆς τῶν αὐστριακῶν πανεπιστημίων ἔχει τὴν ἰσχύον τῶν ἐπιτυχῶς τελεσθεισῶν θεωρητικῶν δημοσίων ἐξετάσεων.

Καταβολὴ δικαιωμάτων. Δι' ἐκάστην τῶν τριῶν τούτων ἐξετάσεων ἢ τὴν ἐπαναλήψιν αὐτῶν οἱ φοιτηταὶ ὑποχρεοῦνται νὰ προσκαταβάλλωσι φιορ. 8,40 (φρ. 21)· ἐάν δὲ προσέλθῃ τις ὡς ἰδιοδιδάκτος τοῦλάχιστον δύο ἔτη μετὰ τὴν ἀπολυτήριον αὐτοῦ ἐξέτασιν ἐν γυμνασίῳ, θυνόμενος νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ἐπιμελῶς ἐφοίτησεν ἐπὶ τρεῖς ἑξαμηνίας εἰς τι πανεπιστήμιον καὶ ὅτι ἐδιδάχθη ἰδιαίτερος παρὰ καθηγητοῦ τινος τοῦ πανεπιστημίου τὰ τοῦ νομικοῦ δικαίου, τῆς ἱστορίας τοῦ δικαίου, τοῦ κανονικοῦ δικαίου, τῆς αὐστριακῆς πολιτικῆς καὶ ποινικῆς δικονομίας καὶ τῆς πολιτικῆς δικονομίας μαθήματα, δύναται ὡσαύτως νὰ ὑπεβληθῇ τῇ προηγουμένῃ ἀδείᾳ τοῦ ὑπουργείου εἰς τὰς ἀνωτέρω ἐξετάσεις ἀποτίνων τὰ τριπλάσια σχετικὰ δικαιώματα, ἧτοι φιορίνια 25, 20 (φραγ. 63).

Γ'. ΙΑΤΡΙΚΗ ΣΧΟΛΗ.

Ἐκτὸς τῶν αὐστηρῶν δοκιμασιῶν (Rigorousa) πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ διδακτορικοῦ διπλώματος ἐν τῇ σχολῇ ταύτῃ δὲν ὑπάρχουσι πρακτικαὶ ἐξετάσεις, ὡς ἐν τῇ νομικῇ, γινόμεναι ἐπὶ σκοπῶν κατατάξεως τοῦ ὑποψηφίου εἰς τὴν αὐστριακὴν ὑπηρεσίαν. Ὅπως δὲ γίνωσι δεκτοὶ οἱ φοιτηταὶ τῆς ἰατρικῆς εἰς τὰς αὐστηρὰς δοκιμασίας ἀπαιτεῖται παρ' αὐτῶν φοίτησις πανεπιστημιακῶν μαθημάτων ἐπὶ πάντε ἔτη, ὧν τὸ πρῶτον ἐν τῇ φιλοσοφικῇ σχολῇ, τὰ δὲ τέσσαρα ἐπι-

λοιπα ἐν τῇ ἱατρικῇ· δύο δὲ ἐξ αὐτῶν ἐν ταῖς διαφόροις κλινικαῖς. Ὑποχρεωτικὰ δὲ μαθήματα τῶν φοιτητῶν τῆς ἱατρικῆς, ὧν ἀνευ δὲν δύνανται νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς αὐστηρὰς ἐξετάσεις εἰσὶ: ζωολογία, βοτανικὴ, ὀφθαλμολογία καὶ χημεία ἐν τῇ φιλοσοφικῇ σχολῇ, ἔτι δὲ ἐν τῇ ἱατρικῇ: ἀνατομία, φυσιολογία, γενικὴ παθολογία καὶ θεραπευτικὴ, εἰδικὴ νοσολογία, χειρουργικὴ παθολογία καὶ θεραπευτικὴ, θεωρητικὴ καὶ πρακτικὴ ὀφθαλμοϊατρικὴ, μαιευτικὴ, χειρουργικὴ ἐγχειριστικὴ, ἱατροδικαστικὴ, ἀστυνομικὴ ἱατρικὴ, φαρμακογνωσία, φαρμακολογία, παθολογικὴ, ἀνατομία ἐπιδημιολογία, κτηνιατρικὴ καὶ αἱ σχετικαὶ πρὸς τὰ μαθήματα ταῦτα πρακτικαὶ ἐξασκήσεις.

Ἐκτός δὲ τῶν μαθημάτων τούτων διδάσκονται ἐν διαφόροις πανεπιστημίαις διάφορα μαθήματα ἀναλόγως τῆς τελειότητος αὐτῶν· οὕτω π. χ. εἰς τὸ πρόγραμμα τῶν ἱατρικῶν σπουδῶν τοῦ πανεπιστημίου τῆς Βιέννης περιλαμβάνονται 12 εἰδικαὶ ἐπιστήμαι μετὰ τῶν περὶ αὐτῶν γενικῶν καὶ εἰδικῶν παραδόσεων· α'. Ἀνατομία, περιγραφικὴ καὶ τοπογραφικὴ, αἰσθησιλογία, πρακτικὴ ἱστολογία, γενικὴ παθολογικὴ ἀνατομία, παθολογικο-ἀνατομικὴ διαγνωστικὴ· β'. Φυσιολογία, ἀνωτέρα ἀνατομία, ἱατρικὴ φυσικὴ· γ'. Ἰατρικὴ ὕλη, φαρμακολογία καὶ συνταγολογία, φαρμακογνωσία, μικροσκοπικαὶ ἐξετάσεις φυτικῶν φαρμάκων, ὑγιεινὴ, ἠλεκτροθεραπευτικὴ, ὑδροθεραπευτικὴ, πρακτικὴ ὁμοιοπαθητικὴ, θεραπευτικὴ διὰ λουτρῶν καὶ διὰ πεπυκνωμένου ἀέρος· δ'. Νοσολογία, εἰδικὴ νοσολογία, θεραπευτικὴ κλινικὴ, ἱατρικὴ σημειωτικὴ, ἱατρικὴ ὀδηγητικὴ, ἱστορία τῆς ἱατρικῆς καὶ ἐπιδημιολογίας, λαρυγγοσκοπήσεις καὶ ῥινοσκοπήσεις, ἀκρόασις (auscultatio) καὶ ἐπίκρουσις ἐν ἀσθενείαις τοῦ θώρακος, τῶν πνευμόνων καὶ τῆς καρδίας, κλινικὴ προπαιδευτικὴ, διαγνωστικαὶ ἀσκήσεις, κοιλιακὰ νοσήματα, νευρικὰ νοσήματα, εἰδικὴ παθολογία· ε'. Χειρουργικὴ, εἰδικὴ χειρουργικὴ νοσολογία, ἐγχειριστικὴ θεραπευτικὴ, ἐπιδημιολογία, νοσήματα τοῦ ὠτός, χειρουργικὴ ἐπὶ νοσημάτων τῶν παιδῶν· ς'. Ὀδοντοϊατρικὴ, ὀφθαλμολογία, ὀφθαλμοϊατρικὴ, γενικὴ καὶ εἰδικὴ παθολογία καὶ θεραπευτικὴ τῶν νοσημάτων τοῦ ὀφθαλμοῦ, ἐγχειριστικὴ, θεωρία τοῦ

ὀφθαλμοσκοπίου καὶ τῶν ἀνωμάλων ὁράσεων· ζ'. Γυναικολογία καὶ παιδιατρικὴ, μαιευτικὴ, νοσήματα βρεφῶν, γυναικολογικὴ συμπτωματολογία καὶ ἐγχειριστικὴ, νοσήματα τῶν παιδῶν καὶ τρεφῶν καὶ ἱατρικὴ τῶν παιδῶν· η'. Δερματικὰ νοσήματα, δερματολογία καὶ σφίλις, διαγνωστικὴ τῶν σφιλιατικῶν καὶ μὴ σφιλιατικῶν δερματικῶν νοσημάτων· θ'. Ψυχιατρικὴ· ι'. Ἰατροδικαστικὴ, δικαστικὴ ἱατρικὴ, δικαστικαὶ πραγματογνωμοσύναι, μέτρα κατὰ τῆς νεκροφανείας, δαμάλισμός· ια'. Κτηνιατρικὴ· ιβ'. Παθολογικὴ χημεία μετ' ἀσκήσεων.

Ἐκάστη ἱατρικὴ σχολὴ κέκτηται παθολογικὰς, χειρουργικὰς καὶ μαιευτικὰς κλινικὰς, εἰδικὰς δὲ κλινικὰς τῶν νοσημάτων τῶν γυναικῶν, τῆς σφιλίδος, τῶν στηθικῶν νοσημάτων, τῶν νοσημάτων τοῦ λάρυγγος καὶ τῶν παιδῶν· ὡς βοηθητικὰ δὲ παρεκτὴματα τῆς ἱατρικῆς σχολῆς ὑφίστανται μουσεῖον τῆς ἀνατομίας τοῦ ἀνθρώπου, τῆς συγκριτικῆς καὶ παθολογικῆς ἀνατομίας, φαρμακολογικαὶ συλλογαὶ καὶ φυσιολογικὰ καὶ ἀνατομικο-παθολογικὰ ἐργαστήρια.

Ἡ σειρά τῶν ἀνωτέρω μαθημάτων, ἣν ἐπιθυμεῖ νὰ τηρήσῃ ὁ φοιτητὴς, δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὴ, οὔτε ὑποβάλλεται εἰς ἐξαμηνιαίας ἢ ἑτησίας ἐξετάσεις, περὶ δὲ τῶν αὐστηρῶν ἔτι διδακτορικῶν ἐξετάσεων ὡς καὶ περὶ τῶν προκαταρκτικῶν, κατόπιν γενήσεται λόγος ἐν ταῖς περὶ ἀποκτήσεως τοῦ διδακτορικοῦ βαθμοῦ.

Α'. ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ.

Ἐν τῇ σχολῇ ταύτῃ διδάσκονται πᾶσαι αἱ πρὸς ἀπόκτησιν φιλοσοφικῆς παιδείας ἐν τῇ εὐρυτάτῃ σημασίᾳ ἀπαιτούμεναι ἐπιστήμαι, αἶον·

Φιλοσοφία (θεωρητικὴ καὶ πρακτικὴ, λογικὴ, ψυχολογία, μεταφυσικὴ αἰσθητικὴ, παιδαγωγικὴ, ἱστορία τῆς φιλοσοφίας).

Ἱστορία (ἐν εὐρυτάτῃ ἐκτάσει: ἀρχαία, μέση καὶ νεωτέρα ἱστορία, αὐστριακὴ ἱστορία, χρονολογία, παλαιογραφία, διπλωματικὴ, ἱστορικαὶ πηγαί, ἔρευνα ἱστορικῶν πηγῶν, φυσικὴ καὶ μαθηματικὴ γεωγραφία).

Μαθηματικὴ πάντα ἢ σειρά τῶν ἀνωτέρων μαθηματικῶν, ἀστρονομία.

Φυσικαὶ ἐπιστῆμαι φυσικὴ μετὰ μαθηματικῶν ἀποδείξεων, ἀνωτέρα ὀπτική, μετεωρολογία, ζωολογία, συγκριτικὴ ἀνατομία, βοτανικὴ, μορφολογία, ἀνατομία καὶ φυσιολογία τῶν φυτῶν, ὄρυκτολογία, γεωγνωσία, παλαιοντολογία, γημεῖα, ἀναλυτικὴ γημεῖα, ἱστορία τῆς γημεῖας.

Φιλολογίαι καὶ γλωσσολογία (κλασικὴ φιλολογία, οἷον ἑλληνικὴ καὶ ἐλληνικὴ, ἀνατολικαὶ γλώσσαι καὶ φιλολογία αὐτῶν, συγκριτικὴ γλωσσολογία, γερμανικὴ, σλαβικὴ, οὐγγρικὴ γλώσσα καὶ ἱστορία τῆς φιλολογίας αὐτῶν).

Ἀρχαιολογία καὶ καλλιτεχνία (ἀρχαία καὶ ἐκκλησιαστικὴ ἀρχιτεκτονικὴ, νομισματολογία, πλαστικὴ, χριστιανικαὶ καὶ ἐθνικαὶ ἀρχιότητες, ἱστορία καὶ αἰσθητικὴ τῆς μουσικῆς καὶ ζωγραφικῆς).

Νεώτεροι γλώσσαι (αἱ τῆς αὐστριακῆς ἐπικρατείας καὶ ξέναι γλώσσαι).

Γυμναστικὴ, στενογραφία, μουσικὴ, ξιφασκία.

Ὡς βοηθητικὰ παραρτήματα τῶν φιλοσοφικῶν σχολῶν ὑπάρχουσι μουσεῖα ἀρχαιολογικά, νομισματικὰ συλλογαί, ἀστεροσκοπεῖα, σταθμοὶ μετεωρολογικοὶ καὶ τοῦ γήινου μαγνητισμοῦ, μουσεῖα φυσικῶν ὀργάνων, γημεῖα, φυσιογραφικὰ μουσεῖα, βοτανικοὶ κήποι.

Ἰπάγονται δὲ εἰς τὰς φιλοσοφικὰς σχολὰς καὶ ἰδιαίτερα ἐκπαιδευτήρια, ἧτοι διδασκαλεῖα πρὸς μόρφωσιν διδασκάλων τῶν γυμνασίων καὶ βιοτεχνικῶν σχολείων, διεπόμενα ὑπὸ ἰδιαιτέρων κανονισμῶν, περὶ ὧν κατωτέρω, ἔτι δὲ καὶ φαρμακευτικὰ σχολεῖα.

Οἱ φοιτηταὶ τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς εἰς οὐδένᾳ ὑπόκεινται περιορισμῶν ὅσον ἀφορᾷ τὴν σειράν τῶν ἀκροωμένων μαθημάτων καὶ τὸν χρόνον αὐτῶν, οὐδὲ ὑφίστανται ἄλλας ἢ τὰς αὐστηρὰς ἢ διδακτορικὰς ἐξετάσεις.

9. Ἐκ δὲ τῶν ὡς ἀνωτέρω εἰρηται ἀκαδημαϊκῶν παραρτημάτων, διδασκαλειῶν ἢ σχολείων ἀναφέρομεν τὰ ἑξῆς:

I. ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΪΣΤΟΡΙΚΟΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟΝ ΗΤΟΙ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΝ.

Ἐν αὐτῷ οἱ σπουδασταὶ τῆς φιλολογίας καὶ ἱστορίας μετὰ τὴν ἀπόκτησιν ἰκανῆς προπαιδευσεως διδάσκονται δι' ἀσκήσεων ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν καθηγητοῦ τοῦ πανεπιστημίου καὶ προετοιμάζονται, ὅπως ἐπαρκέσωσιν εἰς τὸ μέλλον αὐτῶν ὡς διδασκάλων τῆς φιλοσοφίας καὶ ἱστορίας ἐν ἀνωτέροις ἐκπαιδευτηρίοις ἐπάγγελμα.

Προΐστανται δὲ τοῦ μὲν φιλολογικοῦ τμήματος τοῦ φροντιστηρίου δύο καθηγηταί, οἱ τῆς λατινικῆς καὶ τῆς ἐλληνικῆς φιλολογίας, τοῦ δὲ ἱστορικοῦ ὡσαύτως δύο, οἱ τῆς ἐλληνικῆς καὶ τῆς αὐστριακῆς ἱστορίας. Ἐκαστος φοιτητῆς τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς τοῦ φιλολογικοῦ τμήματος δύναται νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὰς ἀσκήσεις τοῦ φροντιστηρίου διὰ μεταφράσεων, ῥητορικῶν καὶ γραπτῶν ἀσκήσεων, ἀλλὰ τὰ μὴ τοιαῦτα ἔκτακτα μέλη πληρόνουν μικρὰν τινα συνδρομὴν ὀριζομένην ὑπὸ τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς, ἐνῶ τὰ τακτικὰ μέλη διορίζονται κατόπιν ἀπλῆς προσαγωγῆς ἀπολυτηρίου καὶ ἐνδεικτικοῦ φοιτήσεως εἰς τὸ πανεπιστήμιον καὶ προφορικῆς καὶ ἐγγράφου προεξετάσεως· οἱ δὲ ὑπότροφοι τοῦ πανεπιστημίου δι' ὑπουργικοῦ διατάγματος εἰσὶν αὐτοδικαίως μέλη τοῦ φροντιστηρίου. Τῶν τοιούτων τακτικῶν μελῶν αὐξάνεται ἢ ὑποτροφία κατὰ 31 1/2 φιορ. κατ' ἔτος, παρεχομένης αὐτοῖς δωρεάν τῆς ἐν τοῖς διδασκαλείοις διδασκαλίας.

II. ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟΝ.

Σκοπὸς αὐτοῦ εἶναι ἡ διάπλασις νέων ἀνδρῶν εἰς τὴν ἐκ τῶν ἱστορικῶν πηγῶν ἐρευνᾶν τῆς αὐστριακῆς ἱστορίας, ἵνα τοιοῦτοτρόπως ἀποκτήσωσι προσόντα καθηγητοῦ ἱστορίας, ἱστορικοῦ συγγραφέως ἢ ὑπαλλήλου ἐν ἀρχείοις, βιβλιοθήκαις, ἀρχαιολογικοῖς μουσείοις κτλ. Τὸ ἴδρυμα τοῦτο ὑπαγόμενον εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐκκλησιαστικῶν, διευθύνεται ὑπὸ διευθυντοῦ καθηγητοῦ τοῦ πανεπιστημίου καὶ διαιρεῖται εἰς ἓν ἔτος προπαι-

δευτικὸν καὶ δύο ἔτη εἰδικῶν σπουδῶν· εἰς μὲν τὰ μαθήματα τοῦ πρώτου ἔτους δύνανται νὰ φοιτήσωσιν ὅσοιδήποτε καὶ ἂν θελήσωσι φοιτηταὶ τοῦ πανεπιστημίου, ἀλλ' εἰς τὰ δύο τελευταῖα υποχρεοῦνται ἰδίως οἱ δι' ἐξετάσεως καὶ προσαγωγῆς ἐνδεικτικοῦ ὡς μέλη τοῦ διδασκαλείου τούτου ἐγκριθέντες· ἐκ τούτων δὲ ἕξ, διὰ διαγωνισμοῦ ἐκλεγόμενοι, λαμβάνουσιν ὑποτροφίαν ἀνά 620 φιαρ.

III. ΦΥΣΙΚΟΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟΝ.

Ἐν αὐτῷ ἐκπαιδεύονται οἱ μέλλοντες διδάσκαλοι τῆς φυσικῆς, τῆς χημείας, τῆς φυσιολογίας καὶ τῶν συγγενῶν πειραματικῶν ἐπιστημῶν, ὅπως ἀποκτήσωσι τὰς εἰς λυσιτελεῖ διδασκαλίαν ἀναγκαίως φυσικὰς γνώσεις καὶ τὴν ἀπαιτουμένην εἰς τὰ πειράματα εὐχέρειαν· ἔτι δὲ καθοδηγοῦνται εἰς τὴν ἐκτέλεσιν εἰδικῶν καὶ ἀποτελῶν ἐρευνῶν ἐκ τῆς φυσικῆς.

Τὸ διδασκαλεῖον τοῦτο ἐξαρτώμενον ἀμέσως ἐκ τοῦ ὑπουργείου τῆς ἐκπαίδευσως διευθύνεται ὑπὸ τινος καθηγητοῦ ὡς διευθυντοῦ, ὅστις ἔχει ὑπὸ τὰς διαταγὰς αὐτοῦ, ἓνα ἐπιμελητὴν διδάκτορα, ἓνα μηχανικόν, ἓνα βοηθόν καὶ ἓνα ἢ δύο ὑπηρέτας.

Καὶ ἐνταῦθα ὑπάρχουσι τακτικοὶ καὶ ἑκτακτοὶ μαθηταί· καὶ εἰς μὲν τοὺς πρώτους μόνον ἡμεδαποὶ δύνανται νὰ γίνωσι δεκτοὶ, σπουδάζοντες ἐπὶ ἔτος εἰς τὸ πανεπιστήμιον ἢ τὸ πολυτεχνεῖον καὶ διανύσαντες ἱκανὰς περὶ φυσικῆς καὶ μαθηματικῶν σπουδὰς. Ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν περιορίζεται εἰς 12, ἢ δὲ ἐν τῷ διδασκαλείῳ διαμονὴ δὲν δύναται νὰ παραταθῇ πέραν τῶν τριῶν ἑξαμηνιῶν· ὡς ἑκτακτοὶ δὲ μαθηταὶ γίνονται δεκτοὶ ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ πάντες οἱ βουλόμενοι καὶ δυνάμενοι ὡς ἐκ τῶν γνώσεων αὐτῶν, ἐνῶ διὰ τοὺς τακτικοὺς ἀπαιτεῖται καὶ ἄδεια τοῦ ὑπουργείου. Μεταξὺ τούτων διανέμονται ἕξ ὑποτροφίαι ἀνά 84 φιορίνια κατ' ἔτος.

Μόνον οἱ τακτικοὶ μαθηταὶ δὲν πληρόνουσι διδάκτρα, οἱ δὲ ἑκτακτοὶ, πλὴν τῶν πρὸς τὸν διευθυντὴν πληρονομένων διδάκτρων ὀφείλουσιν ἰδίαις δαπάναις νὰ ἐκτελῶσι τὰς ἐρεῦνας αὐτῶν, προσάγοντες ἐγγύησιν διὰ τὰς ἐμπιστευθείσας αὐτοῖς συσκευὰς, πρότυπα καὶ ἐργαλεῖα.

Πρῶτον διδάσκονται ἐνταῦθα διεξοδικῶς τὰ μαθήματα τῆς φυσικῆς κατὰ τὴν κλίμακα ὡς ἔγγιστα, ἧς ἰσχύει εἰς τὰ ἀνώτερα γυμνάσια καὶ βιοτεχνικὰ σχολεῖα, μεθ' ὃ ἐπεκτείνεται ἡ διδασκαλία καὶ εἰς τὴν λύσιν ἐπιστημονικῶν ζητημάτων ὅσῳ θεωρητικῶν, ὅσῳ καὶ ἐμπράκτων διὰ πειραμάτων· ἡ θεωρητικὴ λύσις γίνεται ἔγγραφος καὶ περιέχει πρότασιν τοῦ ἐργαζομένου μαθητοῦ περὶ τῶν ἀναγκαίων νὰ ἐκτελεσθῶσι πειραμάτων. Δημοσιεύονται δὲ αἱ ἐκθέσεις αὗται ἐν ἰδίῳ τεύχει καθ' ἑξαμηνίαν καὶ βαθμολογοῦνται ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ εἰς τρόπον, ὥστε νὰ ἐμφαίνηται βαθμὸς τις προόδου ἐν τῷ μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν τριῶν ἑξαμηνιῶν ἐκδιδόμενῳ ἐνδεικτικῷ. Ἐκ τῶν μαθητῶν τούτων διορίζονται ἰδίως οἱ σχετικοὶ διδάσκαλοι καὶ καθηγηταὶ τῶν γυμνασίων καὶ βιοτεχνικῶν σχολείων.

IV. ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟΝ ΣΧΟΛΕΙΟΝ.

Σκοπὸς τοῦ φαρμακευτικοῦ σχολείου εἶναι ἡ ἐκπαίδευσις καὶ μόρφωσις φαρμακοποιῶν.

Διευθύνεται ὑπὸ τοῦ κοσμήτορος τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς, ὅστις μετὰ τῶν καθηγητῶν ταύτης καὶ τῶν τῆς ἰατρικῆς, οἵτινες διδάσκουσιν ἐν τῷ σχολείῳ τούτῳ σχετικὰ μαθήματα, ἀποτελεῖ τὸ συμβούλιον τῶν καθηγητῶν τοῦ φαρμακευτικοῦ σχολείου.

Ἡ σειρά τῶν φαρμακευτικῶν σπουδῶν διαρκεῖ δύο ἔτη, ἐν οἷς διανέμονται τὰ υποχρεωτικὰ μαθήματα ὡς ἑπεται·

Α'. ἔτος. Φυσικὴ (5 ὥρας καθ' ἑβδομάδα), ὀρυκτολογία (5), ζωολογία (5), βοτανικὴ (5), γενικὴ χημεία (6), ἀσκήσεις ἐν τῷ χημείῳ (20).

Β'. ἔτος. Γενικὴ χημεία (5), χημικὴ φαρμακοποιία (5), φαρμακογνωσία (3), φαρμακολογία (3), πρακτικαὶ ἀσκήσεις ἐν τῷ χημείῳ (20).

Ὅροι ἐγγραφῆς. Ὁ ἐπιθυμῶν νὰ γείνη δεκτὸς εἰς τὸ φαρμακευτικὸν σχολεῖον, ὅπως ἀποκτήσῃ δίπλωμα φαρμακοποιοῦ, ὀφείλει νὰ ἦναι κάτοχος τῶν μαθημάτων τοῦ κατωτέρου γυμνασίου συμπεριλαμβανομένης τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, νὰ κατέχη ἐνδεικτι-

κόν επιτυχούς εξέτασεως τῆς τετάρτης γυμνασιακῆς τάξεως, νὰ ἐγγραψῆται βοηθός μετὰ ταῦτα ἐπὶ δύο ἔτη ἀνεγνωρισμένου φαρμακείου τῆς ἡμεδαπῆς καὶ νὰ προσαγάγῃ περὶ τούτου πεπιστωμένην ἀπόδειξιν. Δύναται τις νὰ ἀπαλλαγῇ τοῦ ὅρου τούτου τῆς ἐπι διατίαν ὑπηρεσίας ἐν φαρμακείῳ δι' αἰτήσεως πρὸς τὸν κοσμητόρα τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς καὶ ἀδείας τοῦ ὑπουργείου, ἐν ἀποδείξει, ὅτι ἀπέκτησεν ἔξοχον ἱκανότητα ἐν τῇ φαρμακευτικῇ πείρᾳ καὶ ὅτι διήνυσεν δύο ἔτη εἰς ἀνώτερον γυμνάσιον, βιοτεχνικόν σχολεῖον ἢ πολυτεχνεῖον.

Ἐξετάσεις. Δίδεται τοῖς μαθηταῖς τοῦ φαρμακευτικοῦ σχολείου τὸ δίπλωμα τοῦ φαρμακοποιοῦ (Magister), ὅταν ὑποστῶσιν ἐπιτυχῶς τρεῖς αὐστηρὰς δοκιμασίας, ὧν δύο εἰσὶ θεωρητικαί, μία δὲ πρακτικὴ· τὰ δὲ κατ' αὐτὰς ἐξεταστέα μαθήματα εἰσὶ τὰ ἐξῆς: α'. Φυσικὴ, ζωολογία, βοτανικὴ, ὄρυκτολογία. β'. Παρασκευὴ δύο φαρμακευτικῶν σκευασίῶν καὶ ἐκτέλεσις μιᾶς χημικῆς ἀναλύσεως. γ'. Φαρμακογνωστικὴ, γενικὴ χημεία, χημικὴ φαρμακοποιία καὶ φαρμακευτικαὶ διατάξεις. Ἡ μὲν πρώτη ἐξέτασις τελεῖται ἐν τῇ φιλοσοφικῇ, ἡ δὲ δευτέρα καὶ τρίτη ἐν τῇ ἰατρικῇ σχολῇ, ἡ διάρκεια δὲ τῆς πρώτης καὶ τρίτης ἐξετάσεως ὀρίζεται εἰς μίαν ὥραν καὶ ἡμίσειαν. Ἡ πρώτη ἐξέτασις δύναται νὰ δοθῇ κατὰ τὸ τέλος τοῦ πρώτου ἔτους μετὰ τὴν εἰς τὸν κοσμητόρα τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς προσαγωγήν πάντων τῶν ἀναγκαιῶν ἐνδεικτικῶν ἀκροάσεως, ἡ δὲ δευτέρα τελεῖται κατὰ τὸν τελευταῖον μῆνα τοῦ δευτέρου ἔτους καὶ ἡ τρίτη ἀμέσως μετὰ τὸ τέλος αὐτοῦ. Εἰς τὴν δευτέραν καὶ τρίτην ἐξέτασιν οἱ υποψήφιοι γίνονται δεκτοί, ἀφοῦ ὑποβάλωσι δῆλωσιν εἰς τὸν κοσμητόρα τῆς ἰατρικῆς σχολῆς καὶ πιστοποιητικὰ περὶ τῆς ἐπιμελοῦς ἀκροάσεως καὶ ἐπιτυχούς πρώτης ἐξετάσεως. Καὶ αἱ τρεῖς ἐξετάσεις ἀναγκαιῶς γίνονται ἐν τῷ αὐτῷ πανεπιστημίῳ, οἱ βαθμοὶ δὲ οὓς δύναται νὰ ἀποκτήσωσιν οἱ ἐξετασθέντες εἶναι ἐξόχως ἱκανῶς, ἱκανῶς, μὴ ἱκανῶς. Ἡ ἐπανόληψις ἐξεταστέως τινος μόνον ἀπαξ δύναται νὰ γίνῃ, ἐν ὃ ὑποψήφιος ἀπέτυχεν εἰς δύο ἢ πλείοτερα ἀντικείμενα, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐπιτρέπεται καὶ δευτέρα ἐπανόληψις, ἐν ἣ ἀποτυχία λάβῃ χώραν

εἰς ἓν τι μόνον μάθημα· ὀρίζεται δὲ προθεσμίᾳ πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἐπανόληψτικῶν ἐξετάσεων μεταξύ δύο καὶ ἑξ μηνῶν. Οἱ ἐκ τῶν ἀνωτέρω τριῶν ἐξετάσεων ἐπιτυχῶς ἐξεληθέντες λαμβάνουσι δίπλωμα φαρμακοποιοῦ.

Καταβολὴ δικαιωμάτων. Οἱ υποψήφιοι τῆς φαρμακευτικῆς ἀποκρίνουσι τὰ αὐτὰ ὡς οἱ φοιτηταὶ τοῦ πανεπιστημίου διδάκτρα, ἐκάστη δὲ αὐστηρὰ ἐξέτασις στοιχίζει φιορ. 67, 72 (ἄρ. 169, 30), διὰ δὲ τὸ δίπλωμα καὶ τὴν ἑκκομισίαν καταβάλλονται φιορίνια 21 (ἄρ. 52, 30)· ἐννοεῖται δὲ, ὅτι εἰς πᾶσαν ἐπανόληψτικὴν ἐξέτασιν καταβάλλονται ἐκ νέου τὰ ἀνωτέρω δικαιώματα.

10. Περὶ ἀκαδημαϊκῶν βαθμῶν.

1. Ἐνεκα τῆς πληθύσεως τῶν μαθημάτων καὶ τοῦ ἐλέγχου, ἂν ὁ μέλλων νὰ διανύσῃ πλείοτερα ἔτη ἐν τινι πανεπιστημίῳ ἢναι ἱκανός ἢ οὐ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὰς εἰδικὰς αὐτοῦ σπουδὰς, αἱ διδακτορικαὶ ἐξετάσεις τοῦ πανεπιστημίου ὑποδιηρέθησαν, χωρὶς ὅμως νὰ ὦσιν ἐνιαύσιοι· ἀλλὰ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν οὕτω κατατεμενομένων ἐξετάσεων συμβάλλει εἰς τὸν τελικὸν βαθμὸν, ὃν ὀφείλει κατὰ τὰς ἐξετάσεις αὐτοῦ νὰ ἀποκτήσῃ ὁ μέλλων διδάκτωρ. Τούτου ἔνεκα ὠνομάσθησαν αἱ ἐξετάσεις αὗται διδακτορικαὶ ἢ αὐστηραὶ δοκιμασίαι (Rigorosa), μόνον δὲ ἐκ τοῦ συνόλου αὐτῶν καταρτίζεται ἡ περὶ τῆς ὠριμότητος τοῦ υποψηφίου ἀπόφασις τῆς οἰκείας σχολῆς.

Οὐδεὶς δύναται νὰ γίνῃ διδάκτωρ εἰ μὴ ὑποστῇ πάσας τὰς αὐστηρὰς δοκιμασίας· προκειμένου δὲ νὰ χορηγηθῇ δίπλωμα τιμῆς εἰς ἄνδρα ἐξόχως ἱκανότητος καὶ ἐξόχως ὑπηρεσίας εἰς τὴν ἐπιστήμην προσενεγκόντα, ἀπαιτεῖται αὐτοκρατορικὴ ἔγκρισις.

2. Οὐδεμίᾳ αὐστηρᾷ δοκιμασίᾳ δύναται νὰ διεξαχθῇ κατὰ τὴν τακτικὴν διάρκειαν τῶν πανεπιστημιακῶν σπουδῶν, οὐδὲ πρὶν ἢ ὁ υποψήφιος ἀποδείξῃ τὴν διὰ τὴν αὐστηρὰν δοκιμασίαν ἀπαιτούμενην φοίτησιν ὠρισμένων μαθημάτων.

3. Συνήθως αἱ αὐστηραὶ δοκιμασίαι καὶ ἡ ἀναγόρευσις τοῦ διδάκτορος γίνονται ἐν τῷ αὐτῷ πανεπιστημίῳ.

4. Μεταξύ των διαφόρων αυστηρών εξετάσεων πρέπει να μεσολαβῆ χρονικόν τι διάστημα.

5. Αἱ αυστηραὶ εξετάσεις τελοῦνται ὑπὸ των τακτικῶν καθηγητῶν τῆς οἰκείας σχολῆς, εἰς δὲ τὴν ἰατρικὴν καὶ φιλοσοφικὴν σχολὴν λαμβάνουσι μέρος καὶ ἕκαστοι ἐξετάσται ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ ὀριζόμενοι.

6. Ἐκάστη αυστηρὰ δοκιμασία ὑφείλει νὰ διαρκέσῃ δύο ὥρας, νὰ μὴ ἀπουσιάζῃ δὲ οὐδεὶς των ἀπαρτιζόντων τὴν ἐξεταστικὴν ἐπιτροπὴν.

7. Μετὰ τὴν ἐπιτυχὴ ἐκτέλεσιν των αυστηρῶν δοκιμασιῶν ὁ ὑποψήφιος ἀναγορεύεται διδάκτωρ, ὀρκίζεται (sponsio sollemnis) καὶ δίδεται αὐτῷ τὸ δίπλωμα.

8. Τὰ ἐνδεικτικὰ των ὑποψηφίων, ἅτινα προσάγουσι πρὸς τῆς αυστηρῆς δοκιμασίας, μένουσι παρὰ τῷ κοσμητῶρι, ἐφ' ὅσον ἐξακολουθοῦσιν αἱ διάφοροι αυστηραὶ δοκιμασίαι μέχρι τῆς λήψεως τοῦ διδακτορικοῦ βαθμοῦ· ἐάν δὲ τις ὑποψήφιος τρίς ἀπορριφθῆις, ἀπεκλεισθῆ διὰ παντός τοῦ δικαιώματος νὰ ὑποστῆ διδακτορικὰς εξετάσεις, ἐπιστρέφονται μὲν αὐτῷ τὰ ἀνωτέρω ἔγγραφα, καθόσον δύνανται καὶ ἀλλαχοῦ ἐκτὸς τοῦ κράτους νὰ χρησιμεύσωσιν αὐτῷ, κοινοποιεῖται ὁμως εἰς ἅπαντα τὰ πανεπιστήμια τῆς αὐστριακῆς μοναρχίας ἢ ἀπόφασις τῆς οἰκείας σχολῆς ὅτι δὲν δύναται πλέον ὁ ὑποψήφιος οὗτος νὰ γίνῃ διδάκτωρ.

9. Ὁ ἀναγορευθεὶς διδάκτωρ διὰ μόνης τῆς πράξεως τῆς ἀναγορεύσεως δὲν εἰσέρχεται αὐτεπαγγέλτως εἰς τὸ συμβούλιον των διδασκῶρων πανεπιστημίου τινός· ἀπαιτεῖται νὰ συνέγραψῃ.

10. Τὰ διδακτορικὰ διπλώματα των ἀπανταχοῦ τῆς Αὐστρίας πανεπιστημίων ἔχουσι τὴν αὐτὴν ἰσχύον, μόνον δὲ οἱ διδάκτορες τῆς ἰατρικῆς, ἐξετασθέντες εἰς ἄλλο ἢ τὰ πανεπιστήμια τῆς Βιέννης καὶ τῆς Πράγας, ἐπαναλαμβάνουσι τὴν δευτέραν αυστηρὰν ἢτοι πρακτικὴν δοκιμασίαν, προκειμένου νὰ λάβωσι τὴν ἄδειαν τῆς ἐξασκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος ἐν Βιέννῃ.

11. Ἄλλοδαποὶ θέλοντες νὰ ἀποκτήσωσι δίπλωμα διδάκτορος αὐστριακοῦ πανεπιστημίου ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν τήρησιν των αὐ-

των ὡς οἱ ἡμεδαποὶ διατάξεων, οἱ δὲ διδάκτορες τῆς ἰατρικῆς ὀφείλουσι νὰ ὁμολογήσωσι πρὸς τῆς λήψεως τοῦ διπλώματος ἐγγράφως, ὅτι δὲν θέλουσιν ἐξασκήσει τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἱατροῦ ἐν τῇ αὐστριακῇ ἐπικρατείᾳ, εἰ μὴ συμπληρώσωσι προηγουμένως τὰς νομίμους περὶ τούτου διατάξεις καὶ λάβωσι τὴν ἀπαιτουμένην ἄδειαν παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ των ἐσωτερικῶν.

11. Οἱ ἐπόμενοι νεώτεροι εἰδικοὶ κανονισμοὶ, οὗς ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ παρέχομεν ἐνταῦθα πρὸς διαφώτισιν των ἀγνοουσῶν ἰσως αὐτοὺς Σχολῶν τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου, μαρτυροῦσι πρὸς τοὺς ἄλλοις ὅποιαις βελτιώσεις καὶ τροποποιήσεις ἔχριναν ἀναγκασίας νὰ ἐπιφέρωσιν ἐν Αὐστρίᾳ εἰς τὸ σύστημα των διδακτορικῶν εξετάσεων. Ἔλαβον δὲ τὴν πρωτοβουλίαν τούτων καὶ παρεδέχθησαν τὴν τοιαύτην αὐστηρότητα, διότι ὡς ἐκ τῆς εὐκολίας, μεθ' ἧς εἰς τινὰ των πανεπιστημίων τῆς Γερμανίας ἐδίδοντο διπλώματα διδακτορικὰ, εἶγεν ἐκπέσει οὐκ ὀλίγον τὸ ἀξίωμα τούτο· ἀφ' ἑτέρου δὲ ἠκολούθησαν πολλὰ γερμανικὰ πανεπιστήμια τὸ παράδειγμα των αὐστριακῶν.

I.

Διατάγματα τῆς 15 Ἀπριλίου 1872 τοῦ ὑπουργοῦ των ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαίδευσεως ἀφορῶντα εἰς τὰς εξετάσεις των διαφόρων πανεπιστημιακῶν Σχολῶν.

A.

Κανονισμὸς των διδακτορικῶν ἐξετάσεων τῆς νομικῆς καὶ των πολιτικῶν ἐπιστημῶν Σχολῆς.

§ 1. Πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ διδακτορικοῦ διπλώματος τῆς νομικῆς ἀπαιτεῖται δοκιμασία διὰ τριῶν αὐστηρῶν εξετάσεων (trigo-rasa). Γίνονται δεκτοὶ εἰς τὴν διδακτορικὴν ἐξέτασιν οἱ ὑποψήφιοι οἱ ἑυνάμενοι νὰ ἀποδείξωσιν ὅτι ἐπεράτωσαν ὡς τακτικοὶ ἀκροαταὶ τὰς νομικὰς ἢ πολιτειολογικὰς αὐτῶν σπουδὰς, ἐφ' ἧ ὀφείλει ὁ ὑπο-

ψήφιος γὰ κατὰ θέσιν εἰς τὴν κοσμητικὴν τῆς σχολῆς ταύτης τὰς τῶν ἀνωτέρων ἐξετάσεων σχετικὰς ἀποδείξεις.

§ 2. Λι τρεῖς ὡς εἴρηται αὐστηραὶ ἐξετάσεις περιλαμβάνουσιν τὰ ἑξῆς ἀντικείμενα·

I. Ῥωμαϊκὸν, κανονικὸν καὶ γερμανικὸν δίκαιον.

II. Ἀστικὸν νόμον, ἐμπορικὸν δίκαιον, πολιτικὴν δικονομίαν καὶ αὐστριακὸν ποινικὸν νόμον.

III. Γενικὸν καὶ αὐστριακὸν δημόσιον δίκαιον, διεθνὲς δίκαιον καὶ πολιτικὴν οἰκονομίαν.

§ 3. Ἡ διαφορὰ τῆς θρησκείας τῶν υποψηφίων οὐδεμίαν ἐπιφέρει διάκρισιν τοῦ δικαίωματος ὡς καὶ τοῦ καθήκοντος πρὸς ὑποβολὴν εἰς αὐστηρὰς ἐξετάσεις ἐν τῷ κανονικῷ δικαίῳ καὶ πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ διδακτορικοῦ τίτλου.

§ 4. Λι τρεῖς αὐστηραὶ ἐξετάσεις δύνανται νὰ δοθῶσι καθ' οἴαν-δήποτε σειράν, ὀφείλουσιν ὅμως πᾶσαι νὰ ἐκτελῶνται ἐν τῷ αὐτῷ πανεπιστημίῳ.

Μόνον εἰς ὀλίγας καὶ ἀξίας λόγου περιστάσεις ὁ ὑπουργὸς τῆς παιδείας δύνανται νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν καὶ ἐν ἑτέρῳ πανεπιστημίῳ ἐξετάσιν τοῦ ἀπαξ ἐν τινὶ πανεπιστημίῳ ἐξετασθέντος, ἀφοῦ ἀκούσῃ καὶ τὴν γνώμην τῆς σχετικῆς νομικῆς σχολῆς.

§ 5. Λι αὐστηραὶ ἐξετάσεις γίνονται δημοσίᾳ, ἐκάστης αὐτῶν διαρκούσης ἐπὶ δύο ὅρας ὥρας.

§ 6. Μεταξὺ δύο αὐστηρῶν ἐξετάσεων πρέπει νὰ μεσολαβήσῃ κατ' ἐλάχιστον ὅρον χρονικὸν διάστημα τριῶν μηνῶν.

Ἐὰν ὅμως ὁ υποψήφιος ἐπιτύχῃ ἐν τῇ προηγουμένῃ αὐστηρᾷ ἐξετάσει παμψηφεῖ, λαβῶν βαθμὸν προαγωγῆς, τότε ὁ κοσμήτωρ δύνανται νὰ χορηγήσῃ αὐτῷ συντομωτέραν προθεσμίαν διὰ τὴν ἐπομένην αὐστηρὰν ἐξέτασιν.

§ 7. Ἡ ἐξεταστικὴ ἐπιτροπὴ συνίσταται εἰς ἐκάστην αὐστηρὰν ἐξέτασιν ἐκ τοῦ κοσμήτορος τῆς νομικῆς σχολῆς, ὃν κωλυόμενον ἀντικαθίστα· ὁ προκοσμήτωρ, ὅστις καὶ προεδρεύει, καὶ συνήθως ἐκ τεσσάρων τακτικῶν καθηγητῶν ὡς ἐξεταστῶν τῶν σχετικῶν ἐξεταστέων μαθημάτων.

§ 8. Ἐὰν ἐλλείψῃ καθηγητῆς τακτικὸς διὰ τι ἐξεταστὸν μάθημα ἢ κωλύηται, καλεῖται ὁ ἑκτακτος καθηγητῆς, ὁ πράγματι διδάσκων τὸ προκείμενον μάθημα ἢ οὔτινος τὸ μάθημα εἶναι πρὸς αὐτὸ τὸ συγγενέστερον.

§ 9. Μὴ συμπληρουμένου τοῦ ὡς ἀνωτέρω διεγράφη ἀριθμοῦ τῶν τεσσάρων ἐξεταστῶν διὰ τῶν ὡς εἴρηται προσλαμβανομένων ἀντικαταστατῶν, δύναται ὁ κοσμήτωρ νὰ συμπληρώσῃ αὐτὸν ἐκ τῶν λοιπῶν τακτικῶν καθηγητῶν τῆς σχολῆς, ἀλλ' ἐξυπακούεται, ὅτι τὰ συμπληρωματικὰ ταῦτα μέλη τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς κέκτηνται μόνον τὸ δικαίωμα, οὐχὶ ὅμως καὶ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐξετάζωσιν.

Ἡ ἐκλογή τῶν ἀντικαταστατῶν γενήσεται δι' ἀποφάσεως τῆς νομικῆς σχολῆς· ὑποβάλλεται δὲ αὕτη τῷ ὑπουργῷ τῆς παιδείας πρὸς ἔγκρισιν.

§ 10. Ἐὰν ὅμως, ὑπαρχόντων πλειόνων τακτικῶν καθηγητῶν τοῦ αὐτοῦ μαθήματος, ἤθελεν ἐπέλθει ὑπέρβασις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τεσσάρων ἐξεταστῶν διὰ τῆς προσκλήσεως ἀπόντων ἐκείνων, ὀφείλουσιν οὗτοι ἐκ περιτροπῆς νὰ λαμβάνωσι μέρος εἰς τὰς σχετικὰς αὐστηρὰς ἐξετάσεις.

§ 11. Ὁ προεδρεύων κέκτηται πάντοτε τὸ δικαίωμα καὶ αὐτὸς νὰ ἐξετάζῃ, τότε δὲ μόνον ἔχει καὶ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ πράττῃ τοῦτο, ἐὰν τυγχάνῃ καθηγητῆς τοῦ ἐξεταστέου μαθήματος καὶ περιῆλθεν αὐτῷ ἢ σειρά τῆς ἐξετάσεως καθ' ἣν περίπτωσιν ὀρίζει ἡ § 10. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ ἐξεταστικὴ ἐπιτροπὴ σύγκειται μόνον ἐκ τριῶν ἑτέρων μελῶν ἐκτὸς τοῦ προέδρου, ὅστις τότε ἀπολαμβάνει τὰ διπλάσια ἐξέταστρα.

§ 12. Ἐκαστὸν μέλος τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς ὀφείλει νὰ πρρευρίσκηται ἐν ταῖς αὐστηραῖς ἐξετάσεσιν ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους. Προηγείται δὲ τῆς ψηφοφορίας καὶ τῆς συντάξεως τοῦ γενικοῦ ἀποτελέσματος συζήτησις περὶ τῶν καθ' ἕκαστα ἀποτελεσμάτων τῆς ἐξετάσεως.

Μετὰ ταῦτα γίνεται ἡ ψηφοφορία ἐκάστου μέλους τῆς ἐπιτροπῆς περὶ τοῦ γενικοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἐξετάσεως, ὑπερ χαρακτη-

ρίζεται διὰ τῶν βαθμῶν ἄριστα, καλῶς ἢ ἐπιμελῶς καὶ ἀρεπικῶς, προκύπτει δὲ τὸ γενικὸν ἀποτέλεσμα κατὰ πλειονοψηφίαν· εἰν δὲ ἐπέλθῃ ἰσοψηφία (ἐνδαχουμένη ἐν τῇ ὑπὸ τῆς § 11 προβλεπομένη περιπτώσει), τότε λαμβάνεται ὡς ἀποτέλεσμα μεταξύ δύο ἀμφισβητούμενων βαθμῶν ὁ δυσμενέστερος.

§ 13. Ἐάν ὁ ὑποψήφιος λάβῃ ὡς γενικὸν ἀποτέλεσμα τὸν βαθμὸν ἀρεπικῶς, τότε δὲν δύναται νὰ προσέλθῃ εἰς νέαν, τουτέστιν εἰς τὴν ἐπομένην αὐστηρὰν ἐξέτασιν, ἀλλ' ὑπαχρεῖται εἰς ἐπανάλληψιν τῆς αὐτῆς ἐξετάσεως καὶ τοῦτο οὐχὶ πρὸ τῆς παρελεύσεως προθεσμίας τριῶν μηνῶν. Ἐάν δὲ τότε ἐκ νέου ἀπορριφθῇ, ἐπιτρέπεται αὐτῷ μόνον μία εἰσέτι ἐπανάλληψις τῆς αὐτῆς αὐστηρᾶς ἐξετάσεως, οὐχὶ δὲ πρὸ τοῦ τέλους ἐνὸς ἔτους. Ἐάν δὲ ἐκ νέου ἀηλ. ἐκ τρίτου ἀπορριφθῇ, ἀποκλείεται ὁ ὑποψήφιος ἀπὸ τῆς ἀποκτήσεως τοῦ διδακτορικοῦ διπλώματος τῆς νομικῆς σχολῆς πάντων τῶν πανεπιστημίων τῶν χωρῶν τῆς αὐστριακῆς αὐτακρατορίας. Ἐάν δὲ τοιοῦτος ὑποψήφιος ἀποκτήσῃ τὸ ἑαυτοῦ δίπλωμα ἐν τῷ ἐξωτερικῷ καὶ κατόπιν ἐπανέλθῃ εἰς Αὐστρίαν, ἀποκλείεται οὐχ ἥττον τῶν δικαιωμάτων, ἅτινα συνεπάγεται ἄλλως τὸ διδακτορικὸν δίπλωμα τῆς νομικῆς σχολῆς.

§ 14. Ἀποτίνεται ὑφ' ἐκάστου ὑποψηφίου δι' ἐκάστην αὐστηρὰν ἐξέτασιν δικαίωμα φιορίνιων 60 (δραχμῶν 150). Ἐξ αὐτῶν ὁ μὲν πρόεδρος καὶ ἕκαστον μέλος τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς λαμβάνουσι λόγῳ ἐξετάστρων ἀνὰ φιορίνια 6, ἕτερα δὲ 5 φιορίνια παρέχονται τῷ ταμείῳ τοῦ πανεπιστημιακοῦ γραφείου, αὐτίνας μετέχουσι πάντες οἱ ὑπάλληλοι τῆς Πρυτανείας, ἅλον οἱ γραμματεῖς, ὁ ταμίας καὶ οἱ κλητῆρες.

Δι' ἐκάστην ἐπανάλληψιν αὐστηρᾶς τινος ἐξετάσεως ἀποτίνεται τὸ 1/3 τοῦ ἀνωτέρω δικαιώματος, ἧτοι φιορίνια 30· καὶ ἐξ αὐτῶν ἕκαστος τῶν ἐξεταστῶν λαμβάνει φιορίνια 6 λόγῳ ἐξετάστρων, δὲν πληρόνεται ὅμως καὶ πάλιν συνδρομή τις εἰς τὸ ἀνωτέρω τῶν πανεπιστημιακῶν ὑπαλλήλων ταμείον.

Τὸ ὑπόλοιπον ὅλων τῶν καταβληθέντων δικαιωμάτων διανέμε-

ται ἀνὰ ἰσὺς μερίδια εἰς πάντας τοὺς τακτικούς καθηγῆτας τῆς νομικῆς σχολῆς.

§ 15. Αἱ ἀποδοχαὶ ἐκάστου καθηγητοῦ ἐκ τῶν ἐξετάσεων ἀναφέρονται εἰς ὑπηρεσίαν διὰ τῆς προσωπικῆς παρουσίας αὐτοῦ ἐκτελεσθεῖσαν· δὲν δύναται λοιπὸν νὰ πληρωθῶσι εἰ μὴ ἐγένετο πράγματι ἡ σχετικὴ ὑπηρεσία· ὅθεν δὲν πληρόνονται οἱ μὴ ἐμφανισθέντες καὶ μὴ ἐξετάσαντες ἐξετασταί. Καὶ ἐάν μὲν μέλος τι τῆς ἐπιτροπῆς ἐξ οἰασδῆποτε ἰσχυρᾶς αἰτίας ἐκωλύθῃ νὰ παρευρεθῇ εἰς τὴν ἐξέτασιν, ὀφείλει ὁ κοσμήτωρ νὰ ἀντικαταστήσῃ αὐτὸν κατὰ τὰς §§ 8—10· ἐάν δὲ τοῦτο δὲν εἶναι πλέον δυνατόν, ἀλλ' ἐπικτῆ εἰσέτι ἡ ἐκτέλεσις τῆς αὐστηρᾶς ἐξετάσεως διὰ τῶν ὑπολειπομένων μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς, τότε τὸ διαθέσιμον ἐξεταστρὸν τοῦ σχετικοῦ ἐξεταστοῦ διανέμεται κατὰ τὸ τελευταῖον ἐδάφιον τῆς § 14.

§ 16. Καταργοῦνται αἱ γραπταὶ ἐξετάσεις, καθὼς καὶ αἱ γραπταὶ ἐναίσιμοι διατριβαὶ μεταξύ τῶν διδακτορικῶν ἐξετάσεων καὶ τῆς ἀναγορεύσεως, ἔτι δὲ καὶ αἱ δημόσιαι συζητήσεις (disputationes), αἵτινες εἰς τινὰ πανεπιστήμια μέχρι τοῦδε εἶχον διατηρηθῆ.

§ 17. Ἡ ἀναγόρευσις τελεῖται ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ πρυτάνεως, παρόντος καὶ τοῦ κοσμητῶρος τῆς νομικῆς σχολῆς, ὑπὸ τακτικοῦ τινος καθηγητοῦ.

§ 18. Εἰσπράττεται παρὰ τῶν ὑποψηφίων δικαίωμα ἀναγορεύσεως φιορίνια 60, ἐξ ὧν ὁ πρύτανις ἀπολαμβάνει 15, ὁ κοσμήτωρ καὶ ὁ ἀναγορεύων ἀνὰ 5, τὸ δὲ ταμείον τῶν πανεπιστημιακῶν ὑπαλλήλων ὡσαύτως φιορίνια 5, ἐξ ὧν ὅμως θέλουσι καταβάλλεσθαι αἱ καὶ διὰ τὴν ἐκτύπωσιν τοῦ διπλώματος ἀπαιτούμεναι δαπάναι.

Τὸ ὑπόλοιπον πάντων τῶν καταβληθέντων δικαιωμάτων ἀναγορεύσεως διανέμεται μεταξύ πάντων τῶν τακτικῶν καθηγητῶν τῆς νομικῆς σχολῆς ἐπίσης.

§ 19. Ἐν τοῖς πανεπιστημίοις, ἅτινα μέχρι τοῦδε ἀνηγόρευον δι' ἐπισήμου τελετῆς τοὺς διδάκτορας, ἐπιτρέπεται τοῖς ὑποψηφίοις νὰ ἐκλέξωσιν ἀντὶ τοῦ νεωτέρου ἀπλοῦ τὸν παλαιότερον ἐπί-

σημον τύπον τῆς ἀναγορεύσεως ἐγνωεῖται δὲ ὅτι τὰ ἔξοδα τῆς τριμηνιαίας ἀπαγορεύσεως εἶναι μείζονα, δὲν μεταβάλλεται ὁμοίως ἢ ἀναλογία τῆς τῶν συμμετόχων αὐτῶν ἀπολαβῆς.

§ 20. Αἱ εἰς τινὰ πανεπιστήμια εἰθισμέναι εἰσφοραὶ τῶν διδασκῶν εἰς τιμὰς γηρῶν τῶν διδασκῶν μένουσιν ἐπὶ τοῦ παρόντος ἄθικτοι.

§ 21. Ὁ κανονισμὸς οὗτος τῶν αὐστηρῶν ἐξετάσεων λαμβάνει ἰσχύον ἀρχομένου τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους 1872—73, ὅσοι δὲ τῶν υποψηφίων ὑπέστησαν ἤδη μίαν ἐκ τῶν τριῶν αὐστηρῶν ἐξετάσεων, θέλουσιν ἐξακολουθήσει ἐξεταζόμενοι καὶ φορολογούμενοι κατὰ τὰς μέχρι τοῦδε διατάξεις· ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐφαρμοσθήσονται ἀνευ διακρίσεως αἱ διατάξεις τῶν §§ 16—20 εἰς ἐκάστην ἀναγορεύσιν ἀπὸ τοῦδε γινομένην.

Β'.

Κανονισμὸς τῶν αὐστηρῶν ἐξετάσεων τῆς ἰατρικῆς Σχολῆς.

§ 1. Πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ διδακτορικοῦ διπλώματος τῆς ἰατρικῆς καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ συνδεομένων δικαιωμάτων πρὸς ἐξάσκησιν τοῦ ἰατρικοῦ ἐπαγγέλματος ἀπαιτοῦνται τρεῖς αὐστηραὶ ἐξετάσεις (rigorosa).

§ 2. Οἱ ζητοῦντες νὰ γίνωσι δεκτοὶ εἰς μίαν τῶν ἀνωτέρω ἐξετάσεων υποψήφιοι προτείνουσι τοῦτο δι' ἀναφορᾶς πρὸς τὸν κοσμητὸρα τῆς ἰατρικῆς σχολῆς καὶ καταθέτουσιν ἐπὶ τούτῳ εἰς τὴν κοσμητεῖαν ταύτην τὰ ἑξῆς ἔγγραφα:

α'. Ἀποδεικτικὸν γεννήσεως ἢ βαπτίσεως.

β'. Ἀπολυτήριον γυμνασίου ἢ ἀποδεικτικὸν ἐπιτυχῶν ἐξετάσεων ἐν τινὶ πρὸς τὰ γυμνάσια ἰσοβαθμίῳ ἐκπαιδευτικῷ καταστήματι· ἐὰν δὲ δὲν ἐξεπαιδευθῆσαν ἐν αὐστριακῷ προπαιδευτηρίῳ, θέλουσι προσαγγεῖν ἐκεῖνας τὰς ἐγγράφους ἀποδείξεις, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων εἶχον ἐγγραφῇ τακτικοὶ ἀκροαταὶ ἰατρικῆς τινος σχολῆς ἐν πανεπιστημίῳ ἐκτὸς τῆς Αὐστρίας εὐρισκομένοι.

γ'. Ἀποδείξεις ἀκροάσεως, δι' ὧν πιστοποιεῖται ὅτι τοῦλάχιστον

στον ἐπὶ τέσσαρα ἐξάμηνα ἐφοίτησαν ὡς τακτικοὶ ἀκροαταὶ τῆς ἰατρικῆς εἰς τὰς ἰατρικὰς παρὰδόσεις πανεπιστημίου τινός, προσέτι δὲ, ὅτι ἔλαβον μέρος τοῦλάχιστον ἐπὶ δύο ἐξάμηνα εἰς τὰς πρακτικὰς ἀνατομικὰς ἐξασκήσεις.

δ'. Ἀπόδειξιν ἐκδοθεῖσαν παρὰ τῆς πρυτανείας περὶ τοῦ ὅτι διήνυσαν πενταετίαν ἔλην ὡς φοιτηταὶ τῆς ἰατρικῆς σχολῆς, ἐν τῇ ὁποίᾳ ῥητῶς γίνεται μνεία ὅτι κατέβησαν οἱ υποψήφιοι ἀποδείξεις φοιτήσεως τῆς μὲν παθολογικῆς καὶ τῆς χειρουργικῆς κλινικῆς ἐπὶ τέσσαρα ἐξάμηνα, τῆς δὲ ὀφθαλμοϊατρικῆς καὶ τῆς μαιευτικῆς κλινικῆς ἐπὶ ἓν τοῦλάχιστον ἐξάμηνον. Ἐλευταῖον δὲ

ε'. Ἀπόδειξιν ὅτι ὑπέστησαν μετ' ἐπιτυχίας τὴν πρώτην αὐστηρὴν ἰατρικὴν ἐξέτασιν.

§ 3. Ἡ πρώτη αὐστηρὰ ἐξέτασις (Entamen physicum) περιλαμβάνει τὴν φυσικὴν, γηρμίαν, ἀνατομίαν καὶ φυσιολογίαν καὶ συνίσταται πρῶτον μὲν ἐκ δύο πρακτικῶν ἐξετάσεων, γινομένων ἐν τοῖς μαθήμασι τῆς ἀνατομίας καὶ τῆς φυσιολογίας, δεύτερον δὲ ἐκ τῆς θεωρητικῆς προφορικῆς ἐξετάσεως καὶ ἐπὶ τῶν τεσσάρων μαθημάτων τῆς προκειμένης αὐστηρᾶς ἐξετάσεως.

Ἡ δευτέρα αὐστηρὰ ἐξέτασις περιλαμβάνει τὴν γενικὴν παθολογίαν καὶ θεραπευτικὴν, τὴν παθολογικὴν ἀνατομίαν (παθολογικὴν ἱστολογίαν), τὴν φαρμακολογίαν (φαρμακοδυναμικὴν, τοξικολογίαν καὶ συνταγολογίαν) καὶ τὴν εἰδικὴν νοσολογίαν (εἰδικὴν παθολογίαν καὶ θεραπευτικὴν τῶν ἐσωτερικῶν νοσημάτων) καὶ συνίσταται πρῶτον μὲν ἐκ δύο πρακτικῶν ἐξετάσεων περὶ παθολογικῆς ἀνατομίας (τόσον ἐπὶ παρασκευασμάτων ὅσον καὶ ἐπὶ πτωμάτων) καὶ περὶ εἰδικῆς νοσολογίας (ἐν τῷ νοσοκομείῳ ἐπὶ τῆς κλίνης ἀσθενούς), δεύτερον δὲ ἐκ θεωρητικῶν προφορικῶν ἐξετάσεων καὶ ἐπὶ τῶν τεσσάρων ἀντικειμένων τῆς προκειμένης αὐστηρᾶς ἐξετάσεως.

Ἡ δὲ τρίτη αὐστηρὰ ἐξέτασις περιλαμβάνει τὴν χειρουργικὴν (εἰδικὴν παθολογίαν καὶ θεραπευτικὴν τῶν ἐξωτερικῶν ἀσθενειῶν), ὀφθαλμοϊατρικὴν, γυναικολογίαν (μαιευτικὴν) καὶ τὴν ἰατροδικαστικὴν· συνίσταται δὲ πρῶτον μὲν ἐκ τριῶν πρακτικῶν ἐξετάσεων περὶ χειρουργικῆς (ἐπὶ τῆς κλίνης ἀσθενούς καὶ ἐπὶ πτώματος,

περὶ ὀφθαλμοιατρικῆς ἐν τῷ νοσοκομείῳ καὶ περὶ γυναικολογίας ἐν τῷ μαευτηρίῳ ἢ ἐπὶ πτώματος ἢ ἐπὶ ἀνδρικήλλου), δεύτερον δὲ ἐκ θεωρητικῶν προφορικῶν ἐξετάσεων καὶ ἐπὶ τῶν τεσσάρων ἀντικειμένων τῆς προκειμένης αὐστηρᾶς ἐξετάσεως.

§ 4. Ἐκάστη τῶν τριῶν τούτων αὐστηρῶν ἐξετάσεων ὀφείλει νὰ συντελεθῆται ἐν τῷ αὐτῷ πανεπιστημίῳ.

Μόνον ἐν περιπτώσει ἀξία προσυχῆς δύναται ὑποψήφιος τις νὰ δώσῃ τὴν δευτέραν ἢ τρίτην τῶν αὐστηρῶν ἐξετάσεων ἐν ἑτέρῳ πανεπιστημίῳ, ἔτε ὅμως ἀπαιτεῖται γνωμοδότησις τῶν καθητῶν τῆς ἰατρικῆς σχολῆς ἐγκεκριμένη ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῆς παιδείας.

§ 5. Ἐκάστη τῶν τριῶν αὐστηρῶν ἐξετάσεων τελεῖται δημοσίᾳ· ἐπιτρέπεται δὲ τῷ προεδρεύοντι νὰ περιορίσῃ τὸ ἀκροατήριον μόνον εἰς ἰατροὺς ἢ φοιτητὰς τῆς ἰατρικῆς.

§ 6. Ἐν ἐκάστη αὐστηρᾷ ἐξετάσει ἢ ἐξεταστικῇ ἐπιτροπῇ συνίσταται: α'. ἐκ τοῦ προέδρου, β'. ἐκ τῶν τακτικῶν ἐξεταστῶν (ὄρα § 8), γ'. ἐκ τῶν ἀναλόγως τῶν περιστάσεων προσκαλουμένων ἐκτάκτων ἐξεταστῶν (§ 9) καὶ δ'. ἐκ τοῦ βασιλικοῦ ἐπιτρόπου· κατὰ δὲ τὴν δευτέραν καὶ τρίτην αὐστηρᾶν ἐξετάσιν: ε'. ἐξ ἑτέρου ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως διοριζομένου συνεξεταστοῦ.

§ 7. Ἡ προεδρεία ἐν ἐκάστη ἐξεταστικῇ ἐπιτροπῇ ἀνήκει τῷ κοσμητόρῳ τῆς ἰατρικῆς σχολῆς· ἐλλείποντος δὲ αὐτοῦ ἢ κωλυομένου ἢ ὡς ἐκ περιστάσεων κατ' ἀνάγκην ἐφαρμοζομένης τῆς ἐπιτροπῆς, ἀντικαθιστῶσιν αὐτὸν ὅ τε προκοσμητῶρ καὶ καθ' ὅσον εἶναι ἀνάγκη εἰς οἱ δύο τακτικοὶ καθηγηταί, ὡς ἐπίσημοι ἀντικαταστάται αὐτοῦ ἐκλεγόμενοι ἐτησίως ὑπὸ τῶν καθηγητῶν τῆς ἰατρικῆς σχολῆς κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐκλογῆς τοῦ κοσμητόρος.

Ὁ πρόεδρος αὐστηρᾶς τινος ἐξετάσεως ἔχει τὸ δικαίωμα, οὐχὶ δὲ καὶ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐξετάζῃ.

(ἀκολουθεῖ)

ΛΟΓΟΣ

ΝΕΟΚΛΕΟΥΣ ΚΑΖΑΖΗ

Ἐκφωνηθεὶς ἐν τῷ Παρθακείῳ

ΕΠΙ Τῆ ΕΠΕΤΕΙῶ ΤΗΣ ΚΕ' ΜΑΡΤΙΟΥ

Ἐντολῇ τοῦ Διδασκαλικοῦ Συλλόγου.

Ὅσακις ἐκλήθην ν' ἀνέλθω εἰς τὸ βῆμα ἐπὶ τῇ σημερινῇ ἑορτῇ, νὰ εἶπω τὸν λόγον τῆς ἡμέρας, νὰ στρέψω τὴν σκέψιν μου πρὸς τὸ παρελθόν, νὰ ἀναλύσω τὸ παρὸν, νὰ προσαγορεύσω τὸ μέλλον, πάντοτε κατελήφθην ὑπὸ δισταγμοῦ, πάντοτε ἐσκέφθην κατ' ἐμαυτὸν οὕτω περὶ τῆς ἑορτῆς ταύτης τῆς 25 Μαρτίου: τίς ἡ γρεία λόγων, ἔταν τὰ πράγματα ἀὲν ἐργίζονται εἰς ἐπίρρωσιν αὐτῶν, ἔταν τὸ παρὸν ἀνταποκρίνηται πρὸς τὸ μεγαλεῖον τοῦ παρελθόντος; εἶναι τοσοῦτον μέγα τὸ παρελθόν τοῦτο, ἐπιβάλλεται ἐπὶ τοσοῦτον, ὑποχωρεῖ πρὸ αὐτοῦ ἐπὶ τοσοῦτον ἡ φιλαυτία καὶ ἡ αὐταρέσκια τοῦ παρόντος, ὥστε καὶ ὁ μᾶλλον αἰσιόδοξος καὶ τυφλότερος θαυμαστής τοῦ παρόντος δὲν δύναται παρὰ ν' ἀναγνωρίσῃ τὴν ὑπεροχὴν αὐτοῦ, ἐπομένως ν' ἀποδειλιάσῃ πρὸ τοῦ πανηγυρισμοῦ τῆς ἡμέρας ταύτης. Ἡὼς δύναται τὸ παρὸν ἐπαξίως νὰ ἑορτάσῃ τὸ παρελθόν, ἀφοῦ ἐν τῇ τριαύτῃ ἑορτῇ κατ' ἀνάγκην θέλει ὁμολογήσῃ τὴν σμικρότητα αὐτοῦ, ἀφοῦ ἐκάστη λέξις πανηγυρισμοῦ τῆς ἡμέρας ἔσται πικρὰ μοιρῆ πρὸς ἑαυτὸ, ὁμολογία ἀνομοιότητος, χωρὶς ἔλεγχον πολλακίς συνειδότης, χωρὶς μετάνοιαν ἴσως; Ἐν τῇ ἀποθεώσει τῆς μεγάλης εἰκόνας τοῦ παρελθόντος τί ἄλλο τελεῖται κατ' οὐσίαν, παρὰ ἡ ὑποτίμησις τῆς ρηγογραφίας τοῦ παρόντος, ἐν τῇ ἐνθουσιῳδῇ ἐξισταρῆσει τῶν πράξεων περιφανοῦς γενεᾶς τί ἄλλο ἐπέργεται κατ' ἀναγκαῖον λόγον συμπέρασμα, ἢ ἡ ἔνδεια τῆς συγγράνου νὰ συναγωνισθῇ, οὐχὶ περὶ τῆς ὑπεροχῆς, ἀλλὰ περὶ τῆς συνεχίσεως μόνον τῶν ἔργων ἐκείνων, ἅτινα σήμερον πανηγυρίζομεν καὶ εὐφημοῦμεν;

Εἶναι ἀληθῆ ταῦτα διὰ πᾶσαν ἄλλην περίστασιν ἴσως. Ἀλλὰ διὰ τὴν προκειμένην περίστασιν, διὰ τὸν ἡμέτερον Σύλλογον, ἔστις κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην πανηγυρίζει τὴν ἐθνικὴν ἑορτὴν τῆς 25 Μαρτίου, δὲν ἐπιτρέπεται ὁ δισταγμὸς· καὶ δὲν ἐπιτρέπεται ἐπίσης δι' ἐκείνον, ἐφ' ᾧ ἔπεσεν ὁ κληρὸς τῆς βαρείας ἐντολῆς τοῦ πανηγυρισμοῦ τῆς ἡμέρας.

Ἡ ἑορτὴ τῆς ἡμέρας ταύτης εἶναι καθήκον διὰ τὸν Σύλλογον ἐκεῖνον, εἰς ᾧ εἶναι ἀνατεθειμένον τὸ ἔργον τῆς διαπαιδαγωγήσεως τῆς ἐλληνικῆς νεότητος. Ποῖον μάθημα δύναται νὰ ἦναι ἐθνικώτερον, παιδαγωγικώτερον, προσφορώτερον πρὸς τὴν μόρφωσιν τῆς ἐλληνικῆς νεότητος, ἢ τὸ μάθημα τῆς ἐθνικῆς ταύτης ἡμέρας; Πῶς δύνανται νὰ καταστῶσιν ὁρατώτερα, πραγματικώτερα τὰ διδάγματα τῆς ἀρετῆς, τῆς ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀφοσιώσεως, τῆς θυσίας ὑπὲρ τῶν μεγάλων ἰδεῶν, ἢ διὰ τῆς ἑορτῆς καὶ τοῦ πανηγυρισμοῦ τῆς ἡμέρας ταύτης; Ἐν τίνι ἄλλῃ περιστάσει ἐν ἔθνους λαμβάνει πληρεστέραν ἑαυτοῦ ἀντίληψιν, ἢ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις, καθ' ἃς συγκεντρῶνται ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἡ ἀνάμνησις πάσης τῆς οἰχομένης ἱστορικῆς δόξης, τῶν μεγάλων ἀγώνων, τῆς τραχείας ἐργασίας, τῆς ἀκαταπόνου πίστεως, τοῦ σκληροῦ μαρτυρίου τοῦ παρελθόντος, τὸ ὅποιον ἐπαναζῆ αὐθις ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ ἔθνους, σύγχρονον, ἀχμαῖον, τσιουῖτον, ὅποιον ἄλλοτε ἐμεγαλοῦργει ὑπὸ τὴν πνοὴν τῶν μεγάλων ἰδεῶν, ὑπὸ τὴν ἐργασίαν τῶν γενναίων αἰσθημάτων; Δικαίως ἄρα εἰς ἡμᾶς ἀνήκει πρωτίστως ὁ πανηγυρισμὸς τῆς ἡμέρας ταύτης. Ἱερᾶς κλήσεως ὑποφῆται, ἡμεῖς εἰμεθα οἱ ἐντεταλμένοι νὰ τηρῶμεν ἀσβεστον τὸ πῦρ τῶν ἐθνικῶν παραδόσεων, ἐν' ἀνάπτωμεν αὐτὸ εἰς τὰ στήθη τῆς ἐλληνικῆς νεότητος, μὲ τὴν παρόρμησιν ὑπὲρ τῶν γενναίων ἔργων, μὲ τὴν πρὸς αὐτὴν διδασκαλίαν τῆς πίστεως ἐν τῇ συνεχείᾳ τοῦ μεγάλου ἀγώνος τῆς προγονικῆς ἐργασίας, ἔστις ἐδημιούργησε τὸ ἱστορικὸν τῶν αἰώνων ἀριστούργημα, τὸ καλούμενον Ἑλλάς, καὶ τὸ ὅποιον εἶναι ἔτι μέγα καὶ εὐγενὲς γνώσκει ἢ ἀνθρωπότης, ἀνευ τοῦ ὁποίου αὕτη θὰ ἦτο πέτρῃ, ἄγονος, ἐστερημένη ἐνδιαφέροντος, ἀγνοῦσα ἐντελῶς πούε νόμους τοῦ ἀληθοῦς, τοῦ ἀγαθοῦ, τοῦ

καλοῦ, οἵτινες ὑπὸ τὸν οὐρανὸν τοῦτον κατ' ἐξοχὴν διευτυπώθησαν καὶ ἐγονιμοποιήθησαν. Δυσχερὲς καθήκον, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου αἰσθάνεται ἑαυτὴν δειλὴν ἢ ἰσχυροτάτη βούλησις, ἀλλὰ τὸ ὅποιον ἀφ' ἐτέρου εἶναι ὁ δημιουργικώτατος παράγων πάσης ἐμπνεύσεως, πάσης σκέψεως, πάσης μεθόδου καὶ ἐργασίας. Ἐν τούτῳ νικᾷ ἀνέγνωσε ποτὲ ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ τὸν μυστηριώδη τοῦτον χρησμὸν ὁ στρατιώτης ἱεροῦ ἀγώνος. Ἐν τούτῳ ἐργάζου' ἐπιφωνεῖ καθ' ἑκάστην εἰς τὴν συνειδήσει ἡμῶν ἡ φωνὴ τῆς πατρίδος. Ἐπήκουσεν ἐκεῖνος καὶ ἐκέρδησε τὸ γέρας. Ἄς ἐργασθῶμεν καὶ ἡμεῖς, βέβαιοι ὄντες περὶ τῆς ἐπιτυχίας. Ἡ ἐργασία αὕτη εἶναι ἡ ἰσχὺς τοῦ ἀτόμου, ἡ πίστις τοῦ ἔθνους, ἡ ἐμπνευσις τοῦ παρόντος, ἡ ἀποκάλυψις τοῦ μέλλοντος. Φέρει μεθ' ἑαυτῆς τὸν ἀγῶνα, τὴν δυσχέρειαν, τὴν θυσίαν, τὸ μαρτύριον· ἀλλὰ φέρει συγχρόνως τὴν νικην, τὴν σωτηρίαν, τὸ μεγαλεῖον τῆς πατρίδος.

Καὶ πῶς ἡδυνάμην ν' ἀρνηθῶ ν' ἀναλάβω τὴν ἐντολὴν ταύτην; Ὅσον αὕτη καὶ ἂν ἦναι ἐπίπονος, δὲν φέρει μεθ' ἑαυτῆς θείαν τιμὴν ἐμπνευσιν, ὑπερφυᾶ ἀποκάλυψιν, τὴν ἐπίδρασιν τῶν ὁποίων οὐδεὶς δύναται νὰ διαφύγῃ, ὅσον καὶ ἂν ἦναι ἀδιάφορος πρὸς τὰ μέγιστα αἰσθήματα, πρὸς τὰ γενναῖα πάθη, πρὸς τὰς ἐξόχους ἰδέας, ὑπὸ τὴν εὐεργετικὴν τῶν ὁποίων ἐπίπνοιαν ζῆ, ἀναπτύσσεται, δημιουργεῖ τὸ ἄτομον, ἐν τε τῷ στενῷ αὐτοῦ κύκλῳ, καὶ ἐν τῷ εὐρυτέρῳ τῆς κοινωνίας καὶ τῆς πατρίδος; Πνεῦμα τῆς πατρίδος παράκλητον, τῶν μεγάλων ἰδεῶν ἀρχὴ ζωοποιὸς καὶ δημιουργικὴ, διὰ σοῦ λαμβάνει θάρρος ὁ ἄτομος, τὴν πίστιν αὐτοῦ ὁ ἄπιστος, τὸν ἐνθουσιασμὸν ὁ σκεπτικὸς, τὴν πεποίθησιν ὁ ἀπαυδῆσας! Σὺ εἶσαι ὁ καταυγάζων τὴν πορείαν τοῦ πεπλανημένου φάρου, τὸ πολιτικὸν τοῦ ναυαγήσαντος ἄστρου. Ἐν ταῖς σκληραῖς ἡμέραις τῆς δοκιμασίας καὶ τῆς κρίσεως, τῆς πάλης καὶ τῆς ταλαιπωρίας, σὺ ἐμπνέεις τὸν ἔχοντα τὴν τόλμην νὰ προβῇ πρὸς τὰ ἐμπρὸς, ν' ἀγωνισθῇ, ἀδιαφορῶν ἂν θὰ νικήσῃ, ἢ ἂν θὰ πέσῃ. Τί εἶναι ἡ καταστροφή, ἡ ἐξόντωσις τοῦ ἀτόμου, ἐνώπιον τῆς σωτηρίας καὶ τοῦ μεγαλείου τοῦ συνόλου; Ὡ πατρίς, σὺ εἶσαι ἡ ἰδέα, ἡ ἐπιζῶσα τῶν ἀτόμων· διὰ σοῦ ταῦτα ζῶσι, θνήσκοντα δὲ ἐπανευρίσκουσι

αἴθρις τὴν ζωὴν ἐν τῷ ἀπλήτῳ καὶ ζωηφόρῳ φωτὶ τῆς ἱστορικῆς σου ἀθανασίας!

Ἐλάξον τὸν λόγον, ἀνέρχομαι ἐπὶ τοῦ βήματος τούτου, πιστεύων εἰς τὴν δύναμιν ταύτην τῆς πατρίδος. Πῶναι ὁ λόγος μου ὠχρὸς καὶ ἄτονος, ἀλλὰ διήκει δι' αὐτοῦ ἡ ἰσχυρὰ αὕτη δύναμις, ἡ παρέχουσα ζωὴν καὶ εἰς τὴν μᾶλλον νεκρῶν ὑπαρξίν, ὑφ' ἧς ἐμπνεόμενος λαμβάνει θάρρος καὶ πεποίθησιν καὶ ὁ ἀτολήμοτατος τῶν ἀνθρώπων. Ἰχθὼν τὴν πίσιν ταύτην, οὐδέποτε ὠπισθοχώρησα ἐν τῷ βίῳ· αὕτη ἔσται ἀείποτε ἡ πεποίθησίς μου, ὁἷοτι εἶναι ἡ πίστις καὶ ἡ ἐμπνευσις τῆς ἐλληνικῆς φυλῆς, ἡ ἱερὰ κιβωτός, ἐν ἧ' διεσώθη αὕτη κατὰ τὸ ναυάγιον τῶν αἰώνων, καὶ ὑφ' ἧς παρεδόθη εὐτολμος καὶ ἀκμαία εἰς πάλιν ἐν τῷ σταδίῳ νέας ἐθνικῆς παλιγγενεσίας.

Ἀποκαλυφθῶμεν, ἀδελφοί, πρὸ τῆς ἱερᾶς ταύτης ἡμέρας τῆς 2ῆς Μαρτίου. Ἄν δὲν εἶναι ἡ μόνη ἡμέρα ἐν τῇ μακρᾷ τοῦ ἔθνους ἱστορίᾳ, ἀλλ' εἶναι ἡ ἡμέρα ἐκείνη, ἀφ' ἧς χρονολογεῖται ἡ νέα ἡμῶν ἱστορικὴ ζωὴ, ὑπὸ τοὺς αἰωνοὺς τῆς ὁποίας παρέστημεν καὶ πάλιν ἔθνος ἔχον αὐτόνομον συνειδήσιν, καὶ ἦτις εὐηγγελίσαστο εἰς τοὺς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ δουλείας καθημένους τὴν ἐθνικὴν ἐλευθερίαν, τὴν πολιτικὴν αὐτονομίαν, τὴν ἀνάστασιν τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως.

Τίς δώσει μοι πτέρυγας ὡσεὶ περιστερᾶς νὰ ἐπιπλεύσω ἐν μέσῳ τοῦ κατακλυσμοῦ τῶν αἰώνων, νὰ ἀνεύρω τὸν μῆτον, τὸν συνδέοντα τὸ μεμακρυσμένον παρελθὸν τῆς ἐλληνικῆς δόξης μετὰ τῆς ἡμέρας ταύτης, ἦτις φαίνεσται ὅτι εἶναι ἡ ἐπαύριον τῶν ἡμερῶν ἐκείνων, αἵτινες ἐκλείσαν ποτε τὴν Ἑλλάδα, καὶ τῶν ὁποίων τὸ φέγγος διατελεῖ μέχρι τῆς σήμερον ζωηρὸν, ἀναλλοίωτον, γοητευτικόν, ὡσεὶ εἶχεν ἐξέλθει πρὸ μικροῦ ἀπὸ τοῦ αἰωνίου καὶ ἀνεσπέρου φωτός τοῦ ἡλίου ἐκείνου, ὁ ὁποῖος ἔλαμψεν ἄλλοτε πλησιφαῆς ἐπὶ τῶν θαυμασιῶν τούτων χωρῶν τῆς ἐλληνικῆς πατρίδος! Ἡ εἰκοστὴ πέμπτη Μαρτίου ἀνήκει ἐξίσου εἰς τὸν σημερινὸν αἰῶνα, ὅσον ἀνήκει καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας ἐκείνους, καθ' οὓς παρέστησαν αἱ μεγαλείτεραι καὶ εὐγενέστεραι σκηναὶ μιᾶς τῶν λαμπροτάτων ἱστορικῶν περιόδων τῆς ἀνθρωπότητος. Οὐδ' ἡ ἐλαχίστη

ὑπάρχει διαφορά προσώπων, πραγμάτων, χαρακτηρῶν. Ὁ ἐλληνικὸς κόσμος ἀγωνίζεται ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς αἰωνοὺς καὶ τὸν αὐτὸν ἐπιδιώκει σκοπὸν, εἴτε ὑπὸ τὰ τεῖχη τῆς πολυθρῦλῆς Τροίας, εἴτε ἐπὶ τῆς πεδιάδος τοῦ Μαραθῶνος καὶ τῶν ἀκτῶν τῆς Σαλαμίνας, εἴτε παρὰ τὰ ῥαῖθρα τοῦ Εὐρυμέδοντος, εἴτε περὶ τὰ τεῖχη τῆς Βαβυλώνας, εἴτε περὶ Χαιρώνειαν, εἴτε ἐπὶ τῶν τειχῶν τοῦ Βυζαντίου, εἴτε ἐπὶ τῶν ὁρέων τῆς Νέας Ἑλλάδος, ἐπὶ τῶν θαλασσῶν αὐτῆς, ἐν Μεσαλογγίῳ, ἐν Σάμῳ καὶ ἐν Ἑρεσσῷ. Ἐν ἀπάσῃ ταύτῃ τῇ μακρᾷ ἀλληλουχίᾳ τῶν αἰώνων καὶ τῶν ἀγώνων μία καὶ ἡ αὐτὴ πρωτοστατεῖ ἰδέα, εἰς καὶ ὁ αὐτὸς σκοπὸς, ἡ αὐτὴ ἐμπνευσις: ἡ διεκδικήσις τῆς ἐθνικῆς ἀτομικότητος, τῆς πατρίδος, ἧς συμπέρασμα ἔσται εὐρύτερόν τι καὶ γενναιότερον σχέδιον τῆς ἱστορικῆς προνοίας, ἡ κατίσχυσις τοῦ πολιτισμοῦ κατὰ τῆς βαρβαρότητος, καὶ ἡ διάδοσις αὐτοῦ εἰς κύκλους εὐρυτέρους, ἐφ' ὧν εἶναι προωρισμένος νὰ ἀναπτυχθῇ καὶ νὰ ἐπιδράσῃ. Καὶ οἱ ἥρωες τῶν ἀγώνων τούτων, μεγάλοι, συμπαθεῖς, ἐνθουσιώδεις, θεοειδεῖς, ἅπαντες φέρουσι τὸν αὐτὸν τύπον, ὅσον καὶ ἂν ᾦναι μεγάλη ἡ διαχωρίζουσα αὐτοῦ ἀπόστασις τῶν αἰώνων. Ἡρωες τοῦ πνεύματος καὶ ἥρωες τῆς ἰσχύος, μυθικοὶ ἢ ἱστορικοὶ, θριαμβεύοντες ἢ πίπταντες, δοξάζοντες ἢ θαξάζομενοι, φαίνονται ἀδελφοί, οὐ μόνον κατὰ τόπον, ἀλλὰ καὶ κατὰ χρόνον. Εἴτε Ἡρομηθεὺς λέγεται ὁ ἥρωας, εἴτε Ἀχιλλεὺς, εἴτε Κυναίγερος, εἴτε Μηλιώνης, εἴτε Ὀδυσσεὺς, εἴτε Κανάρης, εἴτε Κολοκοτρώνης, παρίστανται πάντοτε ὡς τὰ αὐτὰ πρόσωπα, τὰ αὐτὰ ἔχοντες ἰδεώδη, τὴν αὐτὴν ἀτομικὴν καὶ ἐθνικὴν ἰδιοφυίαν. Οὐδέποτε ἐξέλιπεν ἀπὸ τῆς γῆς ταύτης ἡ γονιμότης καθ' ἀπάσας τὰς σχέσεις τοῦ βίου, κοινωνικᾶς, πολιτικᾶς, ἐθνικᾶς. Ἡ γονιμότης δὲ αὕτη παρήγαγε τὸν ἑξοχὸν κόσμον, ὅστις εἴτε πρωταγωνιστῶν ἐπὶ τῆς ἱστορικῆς σκηνῆς, εἴτε λανθανόντως δρών, εἶναι θαυμασιωτάτη ἀποκάλυψις μεγάλης ἰδέας, εἰς ἣν ποσοῦτα ἀφείλει ἡ ἀνθρωπότης ἐν τῇ ἐπιδιώξει τοῦ σκοποῦ αὐτῆς, ἐν τῇ πραγματώσει τῶν ὄρων ἐκείνων, δι' ὧν προάγεται καὶ εὐδοκίμει παραλλήλως τὸ τε ἄτομον καὶ ἡ κοινωμία.

Ἡ ἱστορικὴ ἐνότης τοῦ Ἑλληνισμοῦ εἶναι μοναδικὸν φαινόμε-

νον, ἄρνησις τῶν καθεστηκότων ἱστορικῶν νόμων, μυστήριον πράγματι καὶ διὰ τὸν φιλόσοφον, καὶ διὰ τὸν ἱστοριοδίφην. Γέγραπται ἐν τῇ βίβλῳ τῆς ζωῆς: Γῆ εἰ καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσει! ἢ δ' ἀνέκκλητος αὕτη ἀπόφασις ἰσχύει ἐξ ἴσου διὰ τὰ ἔθνη, ἄσον καὶ διὰ τὰ άτομα. Πᾶν ὅ,τι γεννᾶται, εἶναι προωρισμένον εἰς θάνατον, διότι ἐν τῷ σπέρματι τῆς ζωῆς ἐμφωλεύει ἐργαζόμενον τὸ σπέρμα τοῦ θανάτου. Οὕτως ἐξέλιπον λαοί, πολιτισμοί, ιδέαι, θρησκείαι, αἰσθήματα, πάθη ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ κόσμου, ἀμνημόνευτα σήμερον καὶ ἄγνωστα, θαυμάμενα ἐν τῇ πυθμένι τῆς αἰωνιότητος. Παρήλθον ἀπὸ τοῦ σταδίου τῆς ἱστορικῆς δράσεως, ὅσον καὶ ἀπὸ τῆς μνήμης τῶν ἀνθρώπων, οἱ πρωτόγονοι καὶ μεγαλοῦργοι ἐκεῖνοι λαοί, οἵτινες ἐκαλοῦντο κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἀκμῆς αὐτῶν Ἰνδοὶ καὶ Ἀσσύριοι, Βαβυλώνιοι καὶ Αἰγύπτιοι, Χαλδαῖοι καὶ Καρχηδόνοι. Ἦλθον καὶ παρήλθον εἶπον τὸν ἱστορικὸν αὐτῶν λόγον καὶ ἐξέλιπον. Καθὼς τὸ άτομον ἔχει ὠρισμένην χρονικὴν περίοδον ἀναπτύξεως, ἀκμῆς καὶ ἐργασίας, πέρα τῆς ὁποίας ἐκλείπει καὶ ἀποξηραίνεται ὁ γυμὸς τῆς ζωῆς αὐτοῦ, παρομοίως καὶ τὸ ἔθνος. Οὐδέποτε ἐπανέρχεται δις εἰς τὸν κόσμον ὁ ἀτομικὸς ἄνθρωπος ὑπὸ τὸν αὐτὸν ἢ ὑπὸ παρόμοιον τύπον· οὕτω δὲ καὶ τὸ ἔθνος, κατὰ τινὰ ἀνωτέραν πρόνοιαν. Ἡ τοιαύτη αὐστηρὰ ἐνότης ἤθελεν ἐπενέγκει ἐν τῇ ἱστορίᾳ, ἀντὶ τῆς ποικιλίας τὴν μονοτονίαν, ἵνα ἐκλίπη ἐπὶ τέλους ἀπὸ τῆς συνειδήσεως τῆς ἀνθρωπότητος πᾶσα τάσις αὐτῆς πρὸς τι νέον καὶ τελειότερον. Μόνη ἡ Ἑλλάς ἐν τούτοις πλείστην ἐξάίρεσιν τοῦ καθολικοῦ τούτου κανόνα. Ὡς ὁ Ἰνδικὸς ἐκεῖνος θεὸς, ὑφίσταται ποικίλας μεταμορφώσεις καὶ μεταβολὰς κατὰ τύπον, κατὰ τὸ ἐξωτερικόν, ἀλλὰ κατ' οὐσίαν, κατὰ τὸ ἐσωτερικόν, διατελεῖ αἰείποτε ἡ αὐτὴ. Ὅταν ἐπῆλθεν ἐπὶ τῶν χωρῶν τούτων ὁ κατακλυσμὸς τοῦ Δευκαλίωνα, ἀνεφύησαν αὐτομάτως ἀπὸ τῆς γῆς νέοι ἄνδρες· ἀλλ' ἦσαν οἱ αὐτοὶ καὶ πάλιν, τὰ αὐτὰ ἔχοντες πάθη, τὰ αὐτὰ αἰσθήματα, τὸν αὐτὸν χαρακτήρα, ὡσεὶ ἦσαν φυσικὰ τέκνα τοῦ μόνου περισωθέντος ἐκ τῆς πανωλεθρίας ἐκείνης θνητοῦ. Ἡ γῆ αὕτη ἐπέζησε μεγάλων καταστροφῶν, εἶδεν ἔθνῶν μεταναστεύσεις, φυλῶν διασκαυρώσεις, ποικίλας ἀνα-

λύσεις καὶ συνθέσεις ἱστορικοῦ βίου. Ἠσθάνθη ἐκ περιτροπῆς τὴν ζωὴν καὶ τὸν θάνατον, παλαίοντα στοιχεῖα καταστροφῆς καὶ δημιουργίας. Ὅσαῦτα ἄλλα γεωγραφικὰ ἐδάφη ἐξηντήθησαν μετὰ τὴν ἀνάδοσιν τοῦ πολιτισμοῦ αὐτῶν· ἀλλὰ τὸ ἐλληνικὸν ἔδαφος διετέλεσε μέχρι τοῦδε γόνιμον, δημιουργικόν, οἷον εἰ περιφρονῶν τοὺς νόμους τῆς φύσεως καὶ τῆς ἱστορίας. Τὴν τοιαύτην τῆς ἐλληνικῆς χώρας ἰδιοφυίαν εἶχε διατυπώσει ἄλλοτε ὁ Πυθαγόρειος Ὅκελλος ὁ Λευκανός, προφητεύσας τὸ μέλλον αὐτῆς μετὰ θυμαστῆς βαθυνοίας, ἀξίας ὀπτασιαστοῦ μᾶλλον ἢ πολιτικοῦ φυσιοδίφου. Οὐδέποτε, λέγει, ἐπῆλθε παντελῆς καταστροφή τῆς ἐλληνικῆς ἱστορίας, ἥτις δὲν ἀρχεται ἀπὸ Ἰνάχου τοῦ Ἀργεῖου, καθὰ δοξάζουσιν οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων. «Πολλάκις γὰρ ἤδη καὶ γέγονε καὶ ἐσεῖται βάρβαρος ἡ Ἑλλάς, οὐχ ὑπ' ἀνθρώπων μόνον γινομένη μετανάστατος, ἀλλὰ καὶ ὑπ' αὐτᾶς τᾶς φύσεως.» Παράδοξος τῆς ἱστορικῆς εἰμαρμένης διάταξις. Ἀπηγγέθη πλέον ἢ ἀπαξ ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῆς Ἑλλάδος τὸ ἐπικήδειον Τετέλειται! χωρὶς νὰ σκεφθῶσιν οἱ ἐπιφωνοῦντες τὸ ἀπαίσιον ἔπος, ἐχθροὶ ἢ φίλοι, ἀγαθοὶ ἢ κακόβουλοι, ὅτι ἀπὸ τῶν ἐρειπίων ἐκείνων τοῦ θανάτου εἶναι πεπρωμένον νὰ ἐξέλθῃ ἐν τάχει νέα ζωὴ, νέα δημιουργία, καὶ ὅτι ὑπὸ τὴν τέφραν τῆς ἐθνικῆς ἐξοντώσεως ὑπεθάλαπτο λαυθανόντως τὸ ἄσβεστον πῦρ, γονιμοποιὸς δύναμις, προωρισμένη ν' ἀνάψῃ τὴν πυρὰν νέου πολιτισμοῦ, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ νέας ζωῆς καὶ ἐλευθερίας!

Τίς ἠδύνατο νὰ τὸ σκεφθῇ; καὶ δὲν θὰ ἦτο ὑπνοβάτης, ὀπτασιαστῆς, ὄνειροπόλος, δημιουργὸς τερατώδους χιμαίρας, ὁ πιφεύων εἰς τὴν παλιγγενεσίαν τῆς ἐλληνικῆς φυλῆς, εἰς τὴν ἀνάστασιν τῆς ἐλληνικῆς δυνάμεως, εἰς τὴν σύστασιν νέας πολιτείας, αὐτονόμου, κεκτημένης ἱστορικὴν συνείδησιν καὶ ὄντοτητα; Καθ' ἣν σκιμὴν τὸ ἐλληνικὸν ἔθνος ἐξηφανίζετο μετὰ τοῦ τελευταίου Παλαιολόγου ὡς αὐτόνομος ἱστορικὴ ἀτομικότης, χωρὶς πιθανότητα ἐπαναβιώσεως, ὅποτε οἱ βάρβαροι ἐνετρώφων χαρμόσυνοι ἐπὶ τῶν ἐρειπίων αὐτοῦ, ἢ δὲ ἐν τῷ μέλλοντι τύχη τοῦ ἀνετίθετο εἰς τὴν τυμβωρύχον σκαπάνην τοῦ ἀρχαιοδίφου καὶ τοῦ περιέργου, ἂν τις παρί-

στατο αἰφνης, ἐν τῷ μέσῳ τῆς καταπλήξεως καὶ τῆς συμφορᾶς, καὶ ἀνεφώνει: Θάρρει, σὺ ὁ ἐκλεκτὸς λαὸς τῆς ἱστορίας! ἤρωτα τὸ ὠρασκέσιον τῶν αἰώνιων, τὰ ἀπόκρυφα τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, τὰ μὴ προσίτα εἰς τὸν πεπερασμένον ὀφθαλμὸν τῶν σοφῶν, καὶ εὖρον ἐκ νέου ἀνοιγομένην νέαν σελίδα, ἐξίσου λαμπρὴν, ἐξίσου θαυμασίαν, καὶ ἀντελήφθη νέων πράξεων ἱστορικῆς ζωῆς καὶ δημιουργίας. Ἠπατήθητε θεοὶ καὶ ἄνθρωποι, θνητοὶ καὶ ἀθάνατοι, ἀπὸ αἰώνιων κηρύττοντες ἐκλιπούσαν τὴν Ἑλλάδα. Δὲν ἀπέθανεν ὁ μέγας Πᾶν, δὲν ἐμαράνθη ἡ δάσκησις τοῦ Ἀπόλλωνος, δὲν ἐξέλιπεν ἡ σοφία τῆς Ἀθηνᾶς. Ἐφεύσθης μαντικὴ ἰέρεια τῶν Δελφῶν. Δὲν ἀπέθανεν ἡ Ἑλλάς. Ἠρεμεῖ μὲν αὕτη ἀπὸ αἰώνων, ἐλάχιστα παρασχούσα σημεῖα ζωῆς, φαίνεται δὲ νῦν νεκρὰ καὶ συνετριμμένη, ἀλλ' ὀλίγος θὰ παρέλθῃ χρόνος καὶ θὰ παραστῇ πάλιν ὑπὸ νέαν ἱστορικὴν μεταμόρφωσιν, ἐξίσου ὠραία, ἐξίσου εὐγενής, ἐξίσου ὑπερήφανος, ὅποια ἦτο, ὅτε ἐμάχετο ὑπὲρ βωμῶν καὶ ἐσιῶν εἰς τὰ στενὰ τῶν Θερμοπυλῶν καὶ ἐπὶ τῶν κυμάτων τῆς Σαλαμί- νος. Δὲ προσφώνῳ ἀπὸ τοῦδε, θὰ ζήσῃς Ἑλλάς, μάταιοι δὲ καὶ δυστυχεῖς εἴσθε σεῖς, οἱ θρηγνύοντες ἐπὶ τῷ ἐπελθόντι φαινομενικῷ θανάτῳ, μὴ αἰσθανόμενοι, ὅτι ὁ θάνατος οὗτος εἶναι ἡ ἀπαρχὴ νέας ἱστορικῆς ζωῆς καὶ δημιουργίας!

Ὅποια θὰ ἐδίδοτο ἀποκρίσις εἰς τὸν ὀπτασιαστὴν τοῦτον τῆς ἱστορίας ὑπὸ τῶν θρηγνύοντων ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῆς πατρίδος; Φεῦ! οὔτε νὰ εἰρωνευθῇ, οὔτε νὰ ὀργισθῇ δύναται ὁ δούλος: ἐκλείπει τὸ μεϊδίαιμα ἀπὸ τῶν χειλέων, ἡ ἔκρηξις τῆς ὀργῆς δὲν δύναται νὰ ἐκδηλωθῇ, διότι ὁ δούλος ὀφείλει ἀπὸ πάντων νὰ κρύπτῃ τὰ αἰσθήματα αὐτοῦ καὶ τὰ πάθη. Εἶναι τοσοῦτον ὑποπτος ὁ τύραννος, ἀνησυχῶν καὶ ἀγανακτῶν διὰ πᾶν νεῦμα, διὰ πᾶσαν κίνησιν, διὰ πάντα πόθον τοῦ δούλου. Ἄπελπις τότε ἤθελεν ἐξαφανισθῆ ὁ προφήτης, ἐνώπιον τῆς ψυχρᾶς ἀπιστίας τῶν ἀκουόντων, ἀλλ' ἡ χιμαρικὴ ὀπτασία εἶναι πεπρωμένον νὰ λάβῃ ἀμέσως σάρκα καὶ ὑπόστασιν, ὁσημέραι καθισταμένη πραγματικότης, προσκαλούσα δὲ τὸν κόσμον εἰς νέαν ἱστορικὴν τῆς Ἑλλάδος ἀνέλιξιν καὶ παλιγγενεσίαν.

Κατεκτήθη ἡ Βασιλεύουσα: ἐξέλιπε τὸ τελευταῖον προπύργιον τῆς ἑλληνικῆς αὐτονομίας. Νύξ καλαινὴ καλύπτει τὴν πατρίδα τοῦ φωτός καὶ τοῦ κάλλους. Ἄλλ' ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ κυοφορεῖται ἡ ἡμέρα τοῦ μέλλοντος, ἡ νέα ἐθνικὴ δημιουργία. Ἦδὴ ἀπὸ τοῦ κρησφυγέτου τῶν ὀρέων ἀντηγεῖ μελαγχολικὸν, περιπαθὲς τὸ ἄσμα τοῦ κλέφτου, προφητικὸν προανάκρουσμα μελλούσης ἐποποιίας, ἡ πρώτη φῶς τῆς ὑποφωσκούσης ἐλευθερίας. Ἐντὸς τῶν πόλεων ὁ ἱερεὺς καὶ ὁ διδάσκαλος συντηροῦσι τὴν παράδοσιν τῆς ἑλληνικῆς πατρίδος καὶ περιθάλλουσι τὰ ζώπυρα τῆς ἀρχαίας παιδεί- σεως καὶ ἐπιστήμης. Λανθάνουσα ἡ ἐνεργὸς ἡ διαμαρτύρησις δια- πνέει τὴν ψυχὴν, κρατύνει τὸν νοῦν καὶ τὸ φρόνημα πρὸς τὸν ἀρ- χόμενον ὅσον οὐπω ἀγῶνα. Πλανᾶται νοσταλγῶν τοῦ Αἰγαίου ὁ νκύτης, μελαγχολικὸς, περίλυπος, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ξένων χωρῶν καὶ τῶν ἀγνώστων ἀνθρώπων, ἀλλ' οὐδέποτε λησμονεῖ τὴν πα- τρίδα. Αὕτη εἶναι ὁ πόθος του, τὸ ὄνειρόν του, τὸ ἄσμα του. Ἄδει πάντοτε τὸ ἄσμα τῆς Ξενητείας, ἄπελπιν στόνον ποθοῦσης καρ- δίας. Φεῦ! εἶναι Ξενητεία ἡ πατρίς, εἴτε παρούσα, εἴτε ἀποῦσα, ὅταν ἦναι δούλη. Τοιουτοτρόπως ἐκδηλοῦται ὁσημέραι τὸ ἐθνικὸν φρόνημα διὰ τῆς δοκιμασίας μακρῶν αἰώνων. Δὲν ἐμαράνθησαν κί ἐλπίδες, δὲν ἐξέλιπον οἱ πόθοι, ὑποθάλλονται τὰ ἰδεώδη: καὶ ἡ Ἑλλάς ἐξεγείρεται ἐπὶ τέλους ὡγρὰ ἔτι, λυσίκομος, μελαγχολικὴ, ἀλλὰ γενναία καὶ ἀπειλητικὴ, ἐπανερχομένη εἰς τὴν ζωὴν, διατυ- ποῦσα δὲ πάλιν τὸν λόγον αὐτῆς ἐν τῷ ἀγῶνι τῆς ἱστορίας.

Ὅταν νέα ἰδέα ἀποκαλύπτεται ἐν τῷ βίῳ ἑνὸς ἔθνους, λαμβάνει κατὰ πρῶτον σάρκα καὶ ὑπόστασιν παρά τινι προνομιοῦχῳ ἀτόμῳ. Τολμηρὸς ἀγῆρ, προφήτης τοῦ νέου κόσμου, δέχεται ἀπὸ τοῦ Σινᾶ μυστηριώδους ἀποκαλύψεως τὴν ἐντολὴν τοῦ Κυρίου, τὸν λόγον τοῦ μέλλοντος, ἵνα κηρύξῃ αὐτὸν τοῖς ἀνθρώποις. Ἄν νικήσῃ, ἀμέσως τὸ ἔργον ἐτελέσθη ἄνευ ἀγῶνος, ἄνευ ὀδύνης: ἀλλ' εἶναι σπανία ἡ τοιαύτη νίκη. Τὰ μεγάλα ἔργα τελοῦνται διὰ θυσιῶν, δι' ἀγῶνων, διὰ δοκιμασίας, δι' ἐγκαρτερήσεων. Πίπτει συνήθως ὁ προφήτης: θέλει ρεύσει τὸ αἷμά του, πολυτίμον ὀλοκάτωμα ὑπὲρ τῆς πατρίδος. Ἄλλ' ἐκ τοῦ αἵματος τούτου εἶναι πεπρωμένον νὰ

ἐξέλθωσι μετ' ὀλίγον οἱ ὀράκοντες τῆς ἀπολυτρώσεως, οἱ συνεχίσσοντες τὸ ἔργον σου, οἱ ἀγωνισθησόμενοι ὑπὲρ ἀποκαταστάσεως τοῦ ἀργουμένου βίου ὑπὸ τοὺς οἰωνοὺς τῆς ἀποκαλυφθείσης νέας ἰδέας.

Ὡ Ῥήγα, σὺ ἦσο κατ' ἐξοχὴν ὁ προφήτης αὐτός τῆς ἐλληνικῆς παλιγγενεσίας. Εὐγενής, γενναῖος, ἐμπλεὺς ἐνθουσιασμοῦ καὶ πίστεως, πρῶτος συνέλαβες πλήρεις καὶ διετύπωσας τὸ πρόγραμμα τῆς νέας πατρίδος. Ὀρφεὺς ἱερός, ἐνέπνευσας ζωὴν εἰς τὸ ἔξοχον κατασκευάσμα σου, ἡ δὲ φωνὴ σου ἀντήχησεν ἀπὸ περάτων μέχρι περάτων τῆς ἐλληνικῆς φυλῆς, πανταχοῦ ἔπου ἐλαλεῖτο ἡ ἐλληνικὴ γλῶσσα καὶ ἐπάλλετο ἡ καρδία τοῦ ἔθνους ὑπὸ τὴν μυστηριώδη πίστιν τῆς προσεγγιζούσης ἀναγεννήσεως. Μεγάλῃ, ἰσχυρᾷ κραυγῇ :

« Καλλίτερα μιᾶς ὥρας ἐλεύθερη ζωῆ,
παρὰ σαράντα χρόνια σκλαβιά καὶ φυλακί. »

Ἐξ ἀγνώστου, ταπεινοῦ τῆς Θεσσαλίας ἐξῆλθε χωρίου. Ἀπὸ παλαιτάτου χρόνου ἔφερε τοῦτο τὴν ἀνάμνησιν σκοτεινῆς τυραννίδος· ἤκουσεν ὁ παῖς τοὺς θρήνους τῶν ἐν τῇ δουλείᾳ ἀδελφῶν αὐτοῦ, ἀλλὰ συγχρόνως ἠκροάσθη μακρόθεν ἠγοῦσαν τὴν προσευχὴν τῆς ἐλευθερίας ἀπὸ τῶν κρησφυγέτων τοῦ Πηλίου καὶ τῆς Ὀσσης. Διετῆρει ἔτι ἐν τοῖς στέρνοις αὐτῆς ἡ Θεσσαλία, ἡ πρώτη πατρίς τῶν ἐλληνικῶν θεῶν, ἀρκούσας ζωτικὰς ἰκμάδας, αἵτινες κατήργοντο πρὸς αὐτὴν ἀπὸ τοῦ μυστηριώδους Ὀλύμπου, ἵνα παραγάγῃ ποσοῦτον ἔξοχον προσωπικότητα, οἷα ἦτο ἡ μεγάλη προσωπικότης τοῦ Ῥήγα. Φέρων τὴν ὀδύνην τῆς δουλείας, ἀλλὰ τρέφων ἐν ἑαυτῷ ἄσβεστον τὸ πάθος τῆς ἐκδικήσεως, ἀπῆλθεν εἰς τὰ ξένα. Εὐλογημένη ἡ πορεία σου, νεαρὲ ἀπόστολε τῆς ἐγκυμονουμένης ἰδέας! Δὲν εἶναι γεγραμμένον νὰ ἐπανέλθῃς πλέον εἰς τὴν γῆν τῶν πατέρων σου. Ὡς ὁ Μωϋσῆς, θὰ ταλαιπωρηθῇς εἰς τὰ ξένα, ἐργαζόμενος ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς ἐλληνικῆς πατρίδος· θὰ ἰδῇς περὶ σὲ κόσμον ἀδιάφορον, μὴ δυνάμενον νὰ σὲ ἐννοήσῃ, σκώπτοντά σε ἴσως ὡς μάταιον καὶ ὄνειρο-

πόλον. Ὅπου στρέψῃς τὸ βλέμμα, θὰ ἰδῇς λαοὺς, ἔχοντας συνείδησιν τῆς ἐθνικῆς αὐτῶν ἀτομικότητος καὶ αὐτονομίας, εὐτυχεῖς διαβιοῦντας, μὴ μεριμνῶντας περὶ τῆς τύχης αὐτῶν καὶ τῆς κεφαλῆς διὰ τὴν αὔριον. Οὐδεὶς ἀρνείται εἰς αὐτοὺς νὰ ἐκδηλώσωσιν ἐλεύθερον τὸ θρησκευτικὸν φρόνημά των, ν' ἀγαπήσωσι τοὺς συγγενεῖς αὐτῶν καὶ τοὺς ὁμοεθνεῖς, νὰ ἐργασθῶσι μετ' ἀφοσιώσεως ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῆς πατρίδος, νὰ παράσχωσι τὸν ὄβολόν τῆς ξενίας καὶ τῆς φιλανθρωπίας εἰς τὸν ἄπατριν—εἰς σὲ τὸν ἴδιον, Ῥήγα. Ἀλλὰ σὺ ἴσως θὰ διστάσῃς νὰ εἴπῃς τὸ νομιά σου καὶ τὴν καταγωγὴν σου, ἵνα μὴ κινήσῃς τὸν οἶκτον καὶ τὸν ἔλεον, ἔτι μᾶλλον δὲ θ' ἀποφύγῃς νὰ ἐκμυστηρευθῇς τοὺς πόθους σου καὶ τὰ ἰδεώδη σου, ἵνα μὴ κηρυχθῇς μονομανῆς καὶ παράφρων, καὶ θ' ἀποκρύψῃς τὴν ἐργασίαν σου, ἵνα μὴ καταδιωχθῇς ὡς ἐχθρὸς τῶν καθεστώτων καὶ συνωμοτῆς. Μόνος ἐν τῷ ἐρημητηρίῳ σου μετ' ὁ γιμναστικὸν εἶδωλον ἀμφιβόλου πατρίδος, γρηγορεῖς νύκτα καὶ ἡμέραν, ἀλχημιστῆς τῆς ἐλευθερίας, ζητῶν ν' ἀνακαλύψῃς τὴν φιλοσοφικὴν αὐτῆς λίθον. Ὡ! πόσον εἶναι οἱ πόθοι σου ἔξοχοι, γενναῖοι, μεγαλοῦργοι! Ὅπόσον εἶναι φλογερὸν καὶ ἀκάθεκτον τὸ ἠρπίσταιον τῆς ψυχῆς σου! Μενέστης τῶν θετταλικῶν φερῶν, αἰσθάνεσσι ἐν τούτοις ἐν τῇ μεγάλῃ ψυχῇ σου τὸ πῦρ τῆς ἐλευθερίας τοσοῦτον ἀκμαῖον, ὡσεὶ ἦσο πολίτης τῶν ἐνδοξοτάτων ἡμερῶν τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Ρώμης, τῆς Φλωρεντίας καὶ τῆς Ἀμερικής, ὡσεὶ συνέπραττες ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ τῶν δικαίων τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ πολίτου μετὰ τῶν γενναίων ἀνδρῶν τῆς μεγάλης μεταβολῆς, ἧτις κατὰ τὰ ἔτη ἐκεῖνα ἐτελεῖτο ἐν Παρισίοις! Ὁ Μωϋσῆς διὰ τῆς πίστεως εἶδε τὸν Θεόν καὶ ἐλάλησε μετ' αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ Σινᾶ, σὺ δὲ διὰ τῆς πίστεως εἶδες τελειότερον πάντων τὴν μαγικὴν εἰκόνα τῆς πατρίδος ἐν τῷ μυστηριώδει οὐρανῷ τῶν αἰώνων, τῆς πατρίδος, ὑπὲρ ἧς ἐμάχοντο μὲν οἱ ἄρματωλοι καὶ κλέρται τοῦ Ὀλύμπου καὶ τῆς Πίνδου, ὑπὲρ ἧς ἐθαλασσομάχουν οἱ δελφίνες τοῦ Αἰγαίου, ἀλλ' ἄνευ τελείας ἔτι αὐτῆς συνειδήσεως. Καὶ ἐν τῇ πίστει ταύτῃ προσῆλθες πρὸς τὸν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἀντιπρόσωπον τῆς ἱστορίας—τὸν Βοναπάρτην, ἐν' ἀποκαλύ-

ψης εἰς αὐτόν τὸ μυστήριόν σου, ἵνα ζητήσης παρ' αὐτοῦ ἐπικουρίαν ὑπὲρ τῆς πραγματοποιήσεως τοῦ κατατρυχόντός σε ἰδεώδους, τῆς ἀπολυτρώσεως τῆς πατρίδος. Οὕτω τὸ ἰνδαλμά σου λαμβάνει ἡμέρα τῆ ἡμέρα σάρκα καὶ πραγματικότητα, ὑπόστασιν, μὴ ὑποκειμένην πλέον εἰς ἀμφιβολίαν ἐν τοῖς χρόνοις ἐκείνοις τῆς πίσεως καὶ τῆς ἐργασίας πρὸς ἀνάστασιν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ὑπὸ τὸ τριπλοῦν σύμβολον τῆς ἀδελφότητος, τῆς ἰσότητος καὶ τῆς ἐλευθερίας.

«Σ' Ἀνατολή καὶ Δύσι καὶ Νότο καὶ Βοριά,» πανταχοῦ, ὅπου τὸ ἐν διασπορᾷ ἔθνος δουλεύει, ἐργάζεται, ἢ ποθεῖ, πανταχοῦ ἀκούεται ἡ κραυγὴ τῆς ἐλληνικῆς Μασσαλιώτιδος:

« Δεῦτε παῖδες τῶν Ἑλλήνων. »

Τὸ πρόγραμμα τοῦ Ῥήγα ἦτο τὸ πρόγραμμα τῆς ὅλης Ἑλλάδος. Δὲν περιώριζεν ἐκεῖνος τὸ ἔθνος ἐντὸς στενῶν γεωγραφικῶν ὁρίων, ὅπως περιώρισεν αὐτὸ πλέον ἢ ἅπαξ στενὴ καὶ ἀποτετυφλωμένη ἐξωτερικὴ καὶ ἐσωτερικὴ πολιτικὴ· ἐζήτει αὐτὸ ἐντὸς τῶν ἱστορικῶν αὐτοῦ ὁρίων, πανταχοῦ ὅπου ἐπρωταγωνίστησεν ἐν ταῖς διαφόροις περιόδοις τῆς ἱστορικῆς αὐτοῦ ἀποκαλύψεως, πανταχοῦ ὅπου ἐθριάμβευσεν ἡ ἐλληνικὴ γλῶσσα καὶ συνείδησις. Μεγαλοπράγμων αὐτὸς, διετύπωσε τὸ ἐθνικὸν πρόγραμμά του ἀξίως πρὸς τὸ παρελθὸν τοῦ ἔθνους, πρὸς τὰς προσερχθείσας ὑπ' αὐτοῦ τῆ ἀνθρωπότητι ὑπηρεσίας, πρὸς τὴν ἱστορικὴν αὐτοῦ ἀτομικότητα. Πρώτην φορὰν ὁ ἐλληνικὸς κόσμος κατενόησε τέλει τὸ δίκαιά του, καὶ ἔλαβε νέον θάρρος ὁ κλέφτης τῆς ἐλευθερίας ἐπὶ τῶν ἐλληνικῶν ὁρέων, καὶ ἔφαλε τρυφερότερον ὁ πελαγοδρομῶν ναύτης τοῦ Αἰγαίου τὸ ἐνάλιον ἄσμα τῆς ἐλευθερίας, καὶ ὁ διδάσκαλος, ὑπὸ τὸν ἐνθουσιασμόν τῆς ποιήσεως τοῦ Ῥήγα καὶ τῶν συμβουλῶν τοῦ Κοραῆ, ἐδίδαξε μετὰ μείζονος πίστεως τὸν Δεκάλογον τῆς ἀρχομένης παλιγγενεσίας τοῦ ἔθνους.

Ἡ προγραφή, ἡ καταδίωξις, τὸ μαρτύριον εἶναι ὁ κλῆρος τῶν προδρομῶν. Ὁ Ῥήγα, πρόδρομος τῆς ἐπαναστάσεως· ὅπου καὶ ἀνκῆται ἀποσυντεθειμένον τὸ σῶμά σου, ὑπὸ τὸ ὑγρὸν κύμα τοῦ Δου-

νάθειας, ἢ ἐπὶ ἀξένου ξένης γῆς, ἔστω εὐλογημένον! Τὸ πνεῦμά σου εἶναι τὸ πνεῦμα τῆς Ἑλλάδος, ἡ διαθήκη σου εἶναι παρακαταθήκη τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως, τὰ τελευτάτα ἔπη σου οὐδέποτε ἐλησημονήθησαν, οὔτε θά λησημονηθῶσιν, ἐνόσω τὸ ἐλληνικὸν ἔθνος πιστεύει—καὶ θά πιστεύῃ—εἰς τὴν πλήρη αὐτοῦ ἀνάστασιν καὶ ἐλευθερίαν.

Ἡ ἐλληνικὴ ἐπανάστασις εἶναι τι φαινόμενον, ὅπως ἰδιόρρυθμον καὶ μοναδικὸν ἐν τῇ ἱστορίᾳ. Ἐν τῇ ἀκαταπαύστῳ πρὸς τὴν πρόοδον σταδιοδρομίᾳ τῆς ἀνθρωπότητος ἡ ἐπανάστασις εἶναι ἀναγκαιὰ ἐκδήλωσις. Ἡ ἀνθρωπότης λαμβάνει τελειότερας ἐκάστοτε μεταμορφώσεις, αὗται δὲ ἐπέρχονται συνήθως διὰ βιαιῶν κλονισμῶν καὶ συγκρούσεων. Αἱ ἐπαναστάσεις εἶναι δημιουργικοὶ παράγοντες τοῦ βίου τῶν λαῶν, ἐν τῇ μεταβολῇ ζητούντων νὰ κορέσωσι τὸν πόθον τῆς κτήσεως τοῦ τελείου καὶ τοῦ ἰδεώδους. Ἐντεῦθεν ὁ φυσιοδίφης τῆς ἱστορίας δὲν ἀπορεῖ ἐπὶ τοῖς τοιοῦτοις φαινομένοις, προσπαθεῖ δὲ μόνον νὰ ἐρμηνεύσῃ τὸν λόγον αὐτῶν καὶ τὴν αἰτίαν· καὶ εὕρισκει ταύτην ἐν αὐτῇ τῇ φύσει τοῦ ἀνθρώπου, ἀνερχομένου ἐκάστοτε μίαν βαθμιῶδα τελειότητος ἐν τῇ κλίμακι τῶν αἰώνων.

Γινώσκωμεν μέχρι τοῦδε ἐκ τῆς ἱστορίας ἐπαναστάσεις θρησκευτικὰς, φιλοσοφικὰς, κοινωνικὰς, πολιτικὰς. Ὅταν θρησκευτικὴ τις ἰδέα δὲν ἐπαρκῆ πλέον εἰς τὴν σύγχρονον ἠθικὴν συνείδησιν ἐνὸς λαοῦ, ἀναπτύσσονται δὲ πρὸ αὐτοῦ νέοι ὀρίζοντες, ἐπέρχεται κατ' ἀνάγκην θρησκευτικὴ μεταβολή, καὶ διατυπύεται κατὰ τὰς νέας τάσεις καὶ ἰδέας ὁ κώδιξ τῆς θρησκευτικῆς αὐτοῦ πίστεως. Ὅταν φιλοσοφικόν τι σύστημα δὲν δύναται ν' ἀνταποκριθῇ πρὸς τὴν σύγχρονον σκέψιν ἐνὸς λαοῦ, δὲν δύναται νὰ ἐρμηνεύσῃ τὰ νέα προβλήματα τοῦ φυσικοῦ καὶ ἠθικοῦ κόσμου, ἐπέρχεται φιλοσοφικὴ ἀνακαινίσις, ἀναπτύσσουσα νέας ἰδέας ἐν τῇ ἐπιστήμῃ. Ὅταν ἐν τινι κοινωνίᾳ ἡ ἐπικρατοῦσα θεμελιώδης ἀρχὴ διατελῇ ἀντίθετος πρὸς τὸ ἐν τῇ συνείδησει αὐτῆς ἀνεγνωρισμένον ἤδη νέον δίκαιον, ἐπέρχεται ἐξέγερσις, δημιουργοῦσα νέους κανόνας καὶ νόμους κοινωνικῆς τῶν ἀνθρώπων ἀμοιβαιότητος καὶ

ἀλληλεγγύης. Ὅταν ἔθνος τι διατελῆ ὑπὸ πολιτικὸν καθεστῶς, ὑπὸ κυβέρνησιν, Ἰθαγενῆ ἢ ἀλλόφυλλον, ἤτις ἤδη ἐναπελείφθη στάσιμος πρὸ τῆς ἐπελευθέρσεως ἐν τῇ ἐργασίᾳ τοῦ ἔθνους προόδου ἐπέρχεται πολιτικὴ μεταβολή, δημιουργοῦσα νέαν καθεστῶς τάξιν καὶ ἐλευθερίαν.

Ἰσχυρὰς μέχρι τῆς σήμερον γινώσκει ἐπαναστάσεις ἡ ἱστορία, εἰδικόν τινα, μερικὸν μόνον σκοπὸν προτιθεμένας καὶ ἐπιδιωκούσας. Δύναται νὰ ταξινομηθῆ ἡ ἐλληνικὴ ἐπανάστασις εἰς ἓνα τῶν κλάδων τῶν ἐπαναστάσεων τούτων; Οὔτε θρησκευτικὴ ἦτο ἡ ἐλληνικὴ ἐπανάστασις μόνον, οὔτε φιλοσοφικὴ, οὔτε κοινωνικὴ, οὔτε πολιτικὴ. Ἄπαντα ταῦτα τὰ εἶδη τῶν μεταβολῶν ἀντεπροσωπεύοντο ἐν αὐτῇ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον, ἀλλ' ἦτο καὶ τι πλεον, μοναδικόν, ἀνήκαυστον μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης. Οἱ νόμοι τῶν θεωρητικῶν τῆς ἱστορίας διεψεύδοντο, ἐτελειῶτό τι ἀκατάληπτον τέως, ἢ ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν μετάστασις λαοῦ, πρὸ αἰώνων ἀκμάσαντος, θεωρηθέντος ὡς ἐκλειπόμενος, ἤδη δὲ διατυπώσαντος νέας ἀξιώσεις. Ἐξέλιπον τὰ ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἀγωνισθέντα ἔθνη, ἐκλιπόντος τοῦ λόγου αὐτῶν: Ἡ Ἀσσυρία καὶ ἡ Αἴγυπτος, ἡ Καρχηδὼν καὶ ἡ Περσία, καὶ τσαῦτα ἄλλα κράτη, ὡς φθινοπωρινὰ φύλλα διεσκορπίσθησαν ὑπὸ τοῦ ἀνέμου τῆς ἱστορίας· περιπλανᾶται ἡ Ἰουδαία κατ' Ἀνατολὴν καὶ Δύσιν, μηδαμοῦ εὐρίσκουσα στιγμιαίαν ἀναφυγὴν ὑπὸ τὴν ἐτυμηγορίαν ἀνεκκλήτου καταδίκης. Ἄλλ' ἡ Ἑλλάς διαψεύδει τὸν κοινὸν νόμον, καὶ ἐξεγείρεται αὐθις ὑπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα, ἔνοπλος, στεφανηφόρος, ὠραία, ὅποια ἦτο ὁπότε ἠγωνίζετο εἰς τὰ στενὰ τῶν Θερμοπυλῶν, ἢ ἐπὶ τῶν ὑδάτων τῆς Σαλαμίνας, κηρύττουσα εἰς τὴν ὑψήλιον τὸν λόγον τῆς ἐθνικῆς αὐτῆς καὶ ἱστορικῆς παλιγγενεσίας.

Μεγάλῃ στιγμῇ τῆς μυσηριώδους ταύτης παραστάσεως, ἐνώπιον τῆς ὁποίας ἀνίκανος σταματᾷ ὁ κάλαμος τοῦ φιλοσόφου καὶ τοῦ ἱστοριογράφου, καὶ τῆς ὁποίας τὴν σημασίαν δύναται μόνον νὰ αἰσθανθῆ ἡ ψυχὴ τοῦ ποιητοῦ καὶ ἡ ἔμπνευσις τοῦ φιλοπάτριδος. Ἡ Ἑλλάς ἠγέρθη· ἡ δὲ ἐλευθερία πλέκει στέφανον ἀπὸ τῶν βαλερῶν ἀνθέων τῶν Θερμοπυλῶν, τῶν βλαστησάντων ἀπὸ τῆς ἱερᾶς τέφρας τῶν

Τριακοσίων, ἵνα στέφῃ δι' αὐτῶν τοὺς προμάχους τῆς πατρίδος, τοὺς μάρτυρας τοῦ Μεσολογγίου, τοὺς ἥρωας τῆς Κλείσθας, τοὺς νικητὰς τῆς Γραβιάς καὶ τῶν Τρικόρφων.

Ἐλθετε, Σοφισταὶ τῆς διπλωματίας, στενοὶ τὴν καρδίαν, περικυλισμένοι τὸν νοῦν, οἱ διαμαρτυρηθέντες ἐν τῇ πρώτῃ στιγμῇ τῆς ἐξεγέρσεως ταύτης, ὡς ἱεροσύλου ἀρνήσεως τῶν διεθνῶν νόμων, οὓς ἐθέσατε ἐν πονηροῖς συνεδρίοις, ἀποκηρύξαντες πᾶσαν ἐν τῷ μέλλοντι ἐκδήλωσιν ἐθνικοῦ φρονήματος ὡς στάσιν κατὰ τῶν καθεστώτων, ὡς σατανικὴν ὑπαγόρευσιν τοῦ πονηροῦ δαίμονος τῶν ἐπαναστάσεων. Μάτην ἀνηγορεύσατε ἐν τῇ καισαρικῇ παρὰ τὸν Δούναβιον μητροπόλει τὸ ἱερὸν δίκαιον τῆς μοναρχίας ὡς τὸ μέλλον δίκαιον τῆς ἱστορίας. Ἡ Ἑλλάς παρασκευάζεται ν' ἀποδείξῃ διὰ θαυμασίων πραγμάτων, δι' ἐπιφανῶν παραδειγμάτων, κατὰ πόσον τὸ ἱερὸν δίκαιον τῶν λαῶν εἶναι ἀνώτερον τοῦ δικαίου τῆς μοναρχίας. Δὲν φέρει ἀνεγνωρισμένους περγαμηνὰς τοῦ συγχρόνου βίου, νίκας ἐν διπλωματικοῖς συνεδρίοις, ἢ ἐν στρατιωτικοῖς ἀγῶσιν· ἀλλ' οὐδεὶς δύναται ν' ἀμφισβητήσῃ αὐτῇ τὴν μεγάλην ἐκείνην ἱστορικὴν περγαμηνήν, ἐφ' ἧς εἶναι ἀναγεγραμμένον τὸ ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τραγικὸν μαρτύριον τοῦ Προμηθέως, μέχρι τῶν μοναδικῶν ὑπὲρ δικαίου καὶ ἐθνικῆς αὐτονομίας ἀγῶνων τῶν μεγάλων, τῶν κλασικῶν αὐτῆς ἡμερῶν ἡρώων. Μάτην θέλετε καταδικάσει τὸν ἀγῶνα αὐτῆς· μάτην θέλετε κλείσει τὰ γραφεῖά σας εἰς τοὺς ἀπεσταλμένους τοῦ μαχομένου ὑπὲρ πίστεως, πατρίδος καὶ ἐλευθερίας λαοῦ. Ὅτι εἶναι γεγραμμένον νὰ εἴπῃ τὸν ἱστορικὸν αὐτοῦ λόγον, οὐδεὶς δύναται νὰ παρακωλύσῃ, οἷον ὅποτε καὶ ἂν φέρῃ ὄνομα ἢ τίτλον, οἰαδήποτε καὶ ἂν διαθέτῃ ἠθικὰ ἢ ὑλικὰ μέσα. Ἀπεκηρύξατε τὴν Ἑλλάδα, κατεδιώξατε τοὺς προμάχους αὐτῆς· κατελίπετε αὐτὴν ἔρμαιον τῆς θηριωδίας καὶ τῆς βαρβαρότητος. Ἄλλ' ἀπὸ τοῦ στήθους αὐτῆς θέλει ἐξέλθῃ βαρεῖα κραυγὴ ἐλευθερίας, τυραννομάχου ἀλαλαγμοῦ ἐθνικῆς παλιγγενεσίας, ἣν καὶ σεῖς θέλετε ἀναγνωρίσει ἐπὶ τέλους.

Ἐν ταῖς βουλαῖς τῆς ἱστορικῆς προνοίας ἡ Ἑλλάς ἦτο πρω-

ρισμένη νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ θαυμάσιον ἐκεῖνο δίστιχον τῆς ἀρχαίας Ἀνθολογίας:

Κ' ἦν με φάγῃς ἐπὶ ῥίζαν, ὅμως ἔτι καρποφορήσῃ,
ὅσσον ἐπισπεύσαι, σοι, τράγε, θυομένῳ.

Τίς διηγήσεται τὴν ἐποποιίαν τῆς Ἐπαναστάσεως; Τίς ὁ ἐκλεκτός τῆς Μούσης καὶ τῆς εὐγλωττίας, ὁ δυνάμενος καταλλήλως ν' ἀποτυπώσῃ τὴν μεγάλην αὐτῆς εἰκόνα, νὰ παραστήσῃ τὸ μυστήριον τῆς ἀποστολῆς αὐτῆς καὶ τῆς σημασίας;

Ὀλίγαι ἱστορικαὶ εἰκόνας παρέχουσι τσαύτην ποικιλίαν, ἀλλ' ἅμα καὶ τοσοῦτον κάλλος, τσαύτην ποίησιν, ἔσῃν ἢ εἰκῶν τῆς ἐπαναστάσεως. Εἶναι ἢ ἐποποιίᾳ τοῦ Ὀμήρου, ἀναζήσασα διὰ θαυμασίας μαγικῆς δυνάμεως μὲ τοὺς Ἀχιλλεῖς αὐτῆς καὶ τοὺς Ὀδυσσεῖς, μὲ τὰ πάθη καὶ τὰ ἐλατήρια, ἅτινα ἐκίνουν τὰ ποιητικὰ δημιουργήματα τοῦ ἀομμάτου ῥαψωδοῦ τῆς Ἰωνίας. Ἄλλ' ἔχι' ὑπάρχουσι σκηναὶ τραγικοῦ μεγαλείου, ἀφοσιώσεως, πίστεως, μαρτυρίου, αἵτινες μάτην θέλουσιν ἀναζητηθῆ ἔντος τῶν ὀμηρικῶν ἐπῶν, πρωτότυποι, μεγαλοπρεπεῖς, αἵτινες θὰ ἐθεωροῦντο μυθικαὶ ἤδη, ἂν δὲν ἐπέζων μέχρι τῆς χθὲς οἱ ἀγωνισταὶ καὶ οἱ μάρτυρες. Ἐδῶ ὁ πατριάρχης τοῦ γένους κλίνει τὴν κεφαλὴν ὑπὸ τὸν πέλεκυν τοῦ δημίου, καὶ μετ' αὐτοῦ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρόκριτοὶ τοῦ γένους, χωρὶς κραυγὴ δειλίας νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ στήθους αὐτῶν. Ἐκεῖ ἡ Χίος, ἡ Κασσάνδρα, αἱ Κυθωνίαι, τὰ Ψαρρὰ ἀποτίνουσι τὸν τραγικὸν τῆς παλιγγενεσίας φόρον' μακρότερον παριστᾷ ἢ σκηνὴ τὴν Δέσπων τοῦ Σουλίου, σύρουσαν τὸν ἐπιθάνατον χορὸν τῆς ἐλευθερίας' καὶ περαιτέρω τὸ Μεσολόγγιον, ἐκλείπον ὑπὸ τὰ καπνίζοντα αὐτοῦ ἐρείπια, ἀλλὰ προσφέρον ἀνάστασιν καὶ ζωὴν εἰς τὰ ἐρείπια τῆς πατρίδος.

Ἡ ἀνταπόδοσις δὲν βραδύνει. Ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ θανάτου, ἀπὸ τῶν δακρῶν τῆς ἀπελπισίας θὰ ἀναβλαστήσῃ ὁ δαίμων τῆς ἐκδικήσεως, ὁ ἐξοπλίσων τὸν βραχίονα τῶν ἀπεσταλμένων. Καταχθόνιος εὐχαρίστησις! αὕτη θὰ ἐμπνεύσῃ τοὺς πυρπολητὰς τῶν ναυαρχίδων, τοὺς ἄλωτὰς τῶν φρουρίων, τοὺς ἐρήμωτὰς τῶν πόλεων, τοὺς καταστροφεῖς τῶν στρατοπέδων. Εἶναι γεγραμμένον ἐν

τῇ βίβλῳ τῆς ἱστορίας, ἐν τῇ πάλῃ τῶν λαῶν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας, νὰ κατακτῶσι διὰ τοῦ πυρός καὶ τοῦ σιδήρου, διὰ τοῦ αἵματος καὶ τοῦ μαρτυρίου τὰ δίκαια τῆς ἐθνικῆς αὐτῶν ἀκμῆς καὶ εὐημερίας. Εὐλογημένη ἡ χεὶρ τοῦ Κανάρη, δεδοξασμένον τὸ ξίφος τοῦ Μπότσαρη, ἡγιασμένον τὸ ὀλοκαύτωμα τοῦ Διάκου! Ποτὲ νὰ μὴ ξηρανθῶσι τὰ δάκρυα τῶν μητέρων, τῶν γηρῶν, τῶν ὄρφανῶν, νὰ μὴ ἐκλίπωσι τὰ ἴχνη τοῦ γυθέντος ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας αἵματος! Ἀπὸ τῶν δακρῶν τούτων καὶ τοῦ αἵματος ἀνεζωογονήθη καὶ ἐτρέφῃ πάλιν τὸ δένδρον τῆς ἐλληνικῆς ἐλευθερίας, ἵνα σκιάσῃ ὑπὸ τὴν εὐεργετικὴν αὐτοῦ σκιάν τοὺς ἐργάτας τῆς εὐνομίας, τῆς ἐθνικῆς προόδου καὶ εὐημερίας!

Ἐν τῇ μεγάλῃ ἡμέρᾳ, ἧς τὴν ἀμνηστῆριδᾶ ἐορτάζομεν σήμερον, συγκεντοῦται ἅπασα αὕτη ἢ μεγάλη ἐποποιία, εἰς τὴν ἀνέλιξιν τῆς ὁποίας ὀφείλομεν τὸ ἐνεστώσ, νέον κόσμον αὐτονομίας, νέον βίον ἀνεξαρτήτου ἐθνικῆς ἐνεργείας. Ἡ 21ῆ Μαρτίου εἶναι ἡ ἀποθέωσις τῆς γιγαντιαίας ἐργασίας τῆς ἐθνικῆς παλιγγενεσίας, τῆς τελεσθείσης ὑπὸ τοὺς οἰωνοὺς τῶν μεγάλων ἰδεῶν, αἵτινες δι' αὐτῆς ἔσχον σάρκα καὶ πραγματώσιν. Ἀλλὰ τὸ ἔργον δὲν ἐτελέσθη ἔτι πλήρες, ἄξιον τῆς μεγάλης σκέψεως, ἧτις ἐπρωτοστάτησεν ἐν τῇ ἀναγεννήσει τοῦ ἔθνους, εἰς τὴν ἐκδήλωσιν τῆς ὁποίας ὀφείλομεν τὴν ἰσχυρὰν ἐκρηξίν τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821, τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰ τρόπαια τῶν κατ' αὐτὴν πρωταγωνιστησάντων, ἧτις ἐπιβάλλει ἡμῖν τὴν ἐργασίαν τοῦ παρόντος καὶ ἧτις ὑπισχνεῖται τοὺς πόθους καὶ τὰς προσδοκίας τοῦ μέλλοντος. Μέγα, τεράστιον ἔργον, ὅσον ἡ ἀναγέννησις ἑνὸς λαοῦ, ἡ δημιουργία καὶ ἡ διοργάνωσις εὐκόσμου πολιτικῆς κοινωνίας, συνειδυίας τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς τε ἑαυτὴν καὶ πρὸς τὴν ἱστορίαν, δὲν τελεῖται ἐν διαστήματι ὀλιγίστου χρόνου, ὅσον ζωτικὰ καὶ εὐχνομα καὶ ἂν ἐγκλείῃ ἐν ἑαυτῷ τὸ ἔθνος στοιχεῖα ἀναπτύξεως καὶ δημιουργίας. Οὐδέποτε δικαιούται λαὸς τις νὰ ἐμπιστευθῆ ἑαυτὸν ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐνέργειαν τοῦ χρόνου, πρὸς ἀποπεράτωσιν ἐν κανονικῇ καὶ ἡρέμῳ ἀναπτύξει τοῦ ἔργου, τοῦ ὁποίου μετὰ τσαύτης κατῆρξάτο ὀρμῆς, ἔσῃς καὶ πίστεως, εἰς ἃς δυνάμεις ὀφείλεται ἢ

υπερνίκησις παντός ἐναντίου προσκόμματος καὶ ἡ ἐπιτυχία τῶν πόθων, ὧν ἡ πραγμάτωσις εἶναι τὸ πρόβλημα τοῦ παρόντος ἀλλὰ καὶ ἡ προσδοκία τοῦ μέλλοντος.

Καθ' ἐν χρόνον τὸ ἐν σπαργάναις ἔτι διατελοῦν ἔθνος ἀνέμενε τὸν παράκλητον τῆς κοινωνικῆς αὐτοῦ διοργανιώσεως καὶ ἐργασίας, ἐν τῷ μέσῳ τῶν προσδοκιῶν τῶν αἰσιοδόξων, ἐκηρύσσεται οὐχ ἦσαν ἡ ἀναγέννησις αὐτοῦ ἄσκοπον πολιτικὸν σφάλμα τῆς εὐρωπαϊκῆς πολιτικῆς, ἐπιτρεψάσης νὰ τελεσθῆ τὸ ἱστορικὸν τοῦτο θαῦμα, ἡ ἀναγέννησις λαοῦ τελέσαντος ἄπαξ τὸν ἐκπολιτιστικὸν αὐτοῦ προσρισμὸν, μὴ ἔχοντος ἄρα ἐν τῷ μέλλοντι τὸν προσήκοντα λόγον νέας ἐθνικῆς ὑπάρξεως. Παρὰ τὸν ἄρχοντα τέως φιλελληνισμὸν τοῦ Βύρωνος, τοῦ Σατωβριάνδου καὶ τῶν λοιπῶν ιεραποστόλων καὶ προφητῶν τῆς ἐλληνικῆς ἀναγεννήσεως, ἀνεπτύσσεται νέα Σχολὴ ἀπαισιοδοξούντων περὶ τῆς πραγματικῆς ἀναγεννήσεως τῆς Ἑλλάδος, διαμρισητούντων τὰς ἐθνικὰς αὐτῆς περιγμηνας, ὑποστηρίζόντων τὸν φυλετικὸν αὐτῆς ἐκμηδενισμὸν, διὰ τῆς ἐπικουρίας ὑπόπτων χειρογράφων. Μέχρι τῆς στιγμῆς δὲ ταύτης δὲν ἐξέλιπον οἱ ἀρνούμενοι πᾶν αὐτῆς ἐπὶ ἐλληνικῶν γωρῶν δίκαιον διὰ τῆς ἐπικλήσεως πλαστογραφημένων καὶ κακῆ τῆ πίστει συντεταγμένων στατιστικῶν δεδομένων περὶ τῆς ἐξοντιώσεως τοῦ ἐλληνικοῦ στοιχείου ἐν χώραις ἐλληνικαῖς, ἐνθα ἄλλοτε τοσοῦτον εὐδοκίμως ἐπρωταγωνίστησε καὶ διεκρίθη καὶ ἀφ' ὧν ἐξῆλθε, διαχύσαν τὸν πολιτισμὸν καὶ τὴν ἡμέρωσιν ἀπανταχοῦ τοῦ ἀρχαίου κόσμου, ἐπιβαλὼν τὴν ἀνεξίτηλον σφραγίδα τῆς ἐθνικῆς καὶ ἐκπολιτευτικῆς αὐτοῦ ὑπεροχῆς καὶ ἐργασίας.

Γινώσκετε τίνι τρόπῳ ἀπεκρίθη μέχρι τοῦδε ἡ Ἑλλάς εἰς τὰς ψευδοπροφητείας τῶν σκεπτικῶν, τῶν μοχθηρῶν, τῶν ἀπαισιοδόξων περὶ τῆς ἐθνικῆς καὶ ἱστορικῆς αὐτῆς βιωσιμότητος. Ἐκιστα διανοοῦμαι νὰ ἐξάρω τὸ ἐνεστώδες, παραβάλλων αὐτὸ πρὸς τὸ παρελθόν, ὑπὸ πᾶσαν ἔσοψιν ἐξάισιον καὶ ἀπαράμιλλον, μοναδικὸν δὲ ἐν τοῖς χρονικοῖς τῆς ἱστορίας. Ἀλλ' ἡ μέχρι τοῦδε γενομένη ἐργασία μαρτυρεῖ ἐπαρκῶς περὶ τῶν τελεσθεισῶν προόδων ἐν τῷ χρονικῷ διαστήματι τῆς μετὰ τὴν ἀναγέννησιν ἱστορικῆς περιόδου.

Ἐπλανήθη πολλάκις τὸ ἔθνος, ἐξετροχιάσθη τῆς εὐθείας ὁδοῦ, παρεγνώρισε τὸν προσρισμὸν του, ἐπελάθετο τῶν καθηκόντων του. Ἀλλ' ἐν συνόλῳ οὐδέποτε ἐγκατέλιπε τὴν ἀσπίδά του, οὐδέποτε ἀπεκαρτέρησεν ἐν τῷ ἀγῶνι δυσχεροῦς βίου, αἰείποτε δ' ὑπῆρξε πρόθυμον νὰ θυσιάσῃ τὰ θετικὰ συμφέροντα τῆς σήμερον ὑπὲρ τῶν καθολικῶν ἀλλ' ἀδήλων προσδοκιῶν τῆς ὑστεραίης.

Τοιοῦτον ἦτο καὶ εἶναι τὸ πρόγραμμα τοῦ ἔθνους, καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῶν δυσχεροστώτων περιπετειῶν αὐτοῦ. Τὸ ἔθνος θέλει νὰ ζήσῃ καὶ θὰ ζήσῃ· τριαῦτα ἐκήρυξε πρὸ μικροῦ χρόνου ἐπίσημος φωνὴ ἀπὸ τοῦ ἐθνικωτάτου τῶν βημάτων, ἐξ ὀνόματος τῆς ἐπισήμου Ἑλλάδος. Τὸ ἔθνος θέλει νὰ ζήσῃ· οὐδέποτε ἐδίστασεν ὁ ἐλληνικὸς λαὸς περὶ τούτου, διότι αὕτη εἶναι ἡ συνείδησις αὐτοῦ, μετὰ πίστεως διατυπούμενη κατὰ τῶν δυσπίστων καὶ τῶν ἀπαισιοδόξων. Τὸ παρελθόν, τοῦ ὁποῦ περιφανῆς ἐκδήλωσις εἶναι ἡ ἑορτὴ τῆς 25^{ης} Μαρτίου, ἐγγυᾶται περὶ τοῦ παρόντος καὶ τοῦ μέλλοντος. Σύννοιθε τὸ ἐλληνικὸν ἔθνος, ὅπου ἂν διατελῆ, αἰασδῆποτε καὶ ἂν ὑφίσταται περιπετείας, οἰονδῆποτε ἀγῶνα καὶ ἂν διεξάγῃ κατ' ἐσωτερικῶν ἢ ἐξωτερικῶν προσκομιμάτων, ἔτι ἱεραὶ εἶναι αἱ ὑποχρεώσεις του, ἔτι δὲν ἐπιτρέπεται εἰς αὐτὸ νὰ ἀρκεσθῆ ἐπὶ τῷ ὑπάρχοντι, πρὶν ἢ συμπληρώσῃ τὸ ἔργον τοῦ παρελθόντος, πρὶν ἢ πραγματωθῆ τελεία ἡ ἐθνικὴ ἐνότης, οἷαν ἐξεπροσώπει κατ' ἀρχὴν ὁ ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ ἁγίου Ρωμανοῦ πεσὼν αὐτοκράτωρ, οἷαν ἀμυδρῶς ἠσθάνθησαν οἱ ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν ὀρέων, ἢ ἐπὶ τῶν κυμάτων τῶν θαλασσῶν, κατὰ σκοτεινῆς τυραννίδος μαχόμενοι πρόδρομοὶ τῆς ἐλληνικῆς παλιγγενεσίας, οἷαν διετύπωσεν ἡ φωτεινὴ διάνοια τοῦ Ρήγα ἐν Πανελληνίῳ προγράμματι, ἐκήρυξαν δ' ἐπισήμως, ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τοῦ ἀγῶνος, οἱ παραστάται καὶ αἱ συνελεύσεις τοῦ γένους.

Τὸ πρόγραμμα τοῦτο δὲν εἶναι μόνον ἀπλῆ ὑπαγόρευσις θερμῆς φιλοπατρίας, μεγαλόφρονος ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἀρροσιώσεως ὑπὲρ τῶν ἰδεῶν ἐκείνων, ὧν τὴν πραγμάτωσιν ἀνέλαβεν, ὑπὸ τὴν ἔμπνευσιν τῆς ποιήσεως μᾶλλον ἢ τῆς θετικῆς βεβαιότητος καὶ τοῦ ψυχροῦ ὑπολογισμοῦ, ἢ ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ ἀγῶνος ἐλληνικὴ γενεά. Δὲν

ἀρκοῦσι μόνον ἐπικλήσεις τῶν ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος θανόντων, ἐμμουσαι ἀναδρομαὶ εἰς τὸ παρελθόν, ἔρκοι περὶ συνεχίσεως τοῦ μεγάλου ἔργου τοῦ 1821, ζητωκραυγαί, ἀπειλαὶ ἢ κατάραι. Ἡ ἥρωική, ἢ ποιητικὴ περίοδος τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους παρήλθεν ἀνεπιστρεπτεῖ, ἀντ' αὐτῆς δὲ διατρέχομεν σήμερον τὴν θετικὴν, τὴν πραγματικὴν περίοδον τῆς ιστορικῆς αὐτοῦ ἀνεξίξεως. Ἡδὴ δὲν ἐξαρκοῦσι πλέον αἱ κλασικαὶ ἀναμνήσεις τῆς ἀρχαιότητος, οὔτε ὁ ἥρωϊσμός καὶ οἱ προσωπικοὶ ἀγῶνες τῶν ὀρεσιβίων τῆς πίστεως καὶ πατρίδος προμάχων, οὔτε αἱ φιλελληνικαὶ παρορμήσεις τῆς ποιήσεως καὶ τῆς εὐγλωττίας, οὔτε τὰ ἱστορικὰ δίκαια μόνον, οὔτε τὰ ἔθνικα ἰδεώδη. Ἐν περιόδῳ θετικῇ ἀπαιτεῖται κατ' ἐξοχὴν καὶ ἡ θετικὴ ἐργασία. Ἄν σήμερον ἔζη ὁ Ρήγας, δὲν ἤθελε διατυπώσῃ τὸ πρόγραμμά του, συνωμοτῶν καὶ περιπλανώμενος ἐν γῆ ξένη, ἐπικαλούμενος τῶν ἀλλοφύλων τὴν συνδρομὴν· ἤθελε καταναλώσῃ τὰς δυνάμεις του, ἀγωνιζόμενος καὶ παλαίων ἐνταῦθα, ἐν τῷ κέντρῳ τούτῳ τῆς ἑλληνικῆς πατρίδος, ὑπὲρ τῆς εὐνομίας, τῆς τάξεως, τῆς κοινωνικῆς καὶ πολιτικῆς διοργανώσεως τοῦ τόπου. Τοιαύτη εἶναι ἡ ἀποστολὴ τοῦ ἐνεστῶτος. Γινώσκω, ὅτι ἡ ἀποστολὴ αὕτη δύναται νὰ κριθῇ ἐπαχθὴς ὑπὸ τῶν ἀνυπομόνων, τῶν μηδέποτε δυναμένων νὰ εὐχαριστηθῶσιν, ἐξ ἰδιοσυγκασίας, ἐπὶ τῷ καθεστῶτι· ἀλλὰ τοιαύτη εἶναι ἡ ἀποστολὴ τῶν ἔθνων. Ἡ πολιτικὴ ἐργασία ἑνὸς λαοῦ πρέπει νὰ ἦναι θετικὴ μᾶλλον, ὑπολογιστικὴ ἐργασία. εἶναι δ' ἐπιβεβλημένον εἰς ἅπαντα τὰ μέλη τοῦ ἔθνους νὰ συντελέσωσιν εἰς τοῦτο ἀμέσως ἢ ἐμμέσως, παρέχοντα τὴν συνδρομὴν αὐτῶν πρὸς ἐπίτευξιν τῶν μέσων ἐκείνων, δι' ὧν καὶ μόνον δύνανται νὰ πληρωθῶσιν αἱ παραδόσεις τοῦ παρελθόντος, ἀλλ' ἅμα τὰ ἰδεώδη καὶ οἱ πόθοι τοῦ ἐνεστῶτος.

Πρὸς τὴν μεγάλην ταύτην ἐργασίαν καὶ τελείωσιν τοῦ ἔργου τῆς ἐπαναστάσεως εἶναι πρὸ παντός μέτοχος, κύριοι, καὶ ὁ ἡμέτερος Σύλλογος. Ταπεινοὶ τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς ἔθνικῆς παιδείσεως Λευῖται, εἴμεθα ἐντεταλμένοι εἰς τὴν φρούρησιν τῶν μεγάλων τοῦ γένους ἀγαθῶν, εἰς τὴν πνευματικὴν αὐτοῦ ἐκπαίδευσιν καὶ χειραφεσίαν. Μέγας κλῆρος ἀληθῶς, βαρείας ἐπιβάλλων ὑπο-

χρεώσεις, ἀλλ' ἐκ τῆς εἰλικρινοῦς τοῦ ὁποίου ἐκτελέσεως ἐξήρηται τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον τοῦ ἔθνους, ἡ ἐξύψωσις αὐτοῦ, ἡ ἀνακαίνισις τοῦ πνεύματος καὶ ἡ ἀποκάθαρσις τῆς καρδίας. Ἄλλ' ἡ ἔθνικὴ ἐκπαίδευσις δὲν εἶναι μόνον ἡ βαθεῖα ἢ ἡ εἰδικὴ κατανόησις πολλῶν ἢ ὀλίγων πραγμάτων· ἀφορᾷ πρὸ παντός εἰς τὴν καθωράισιν τοῦ ἤθους, εἰς τὴν μόρφωσιν τοῦ φρονήματος, εἰς τὴν ἀτομικὴν, τὴν οἰκογενειακὴν, τὴν κοινωνικὴν, τὴν πολιτικὴν ἀνατροφὴν καὶ χρηστότητα, τὸ σύνολον τῶν ὁποίων δημιουργεῖ τὸ κράτος τῶν ἔθνων καὶ παρέχει ἀνέλιξιν εἰς τὴν πραγμάτωσιν τῶν μεγάλων ἐκείνων ἰδεῶν καὶ αἰσθημάτων, ἀνευ τῶν ὁποίων εἶναι νεκρὰ τὰ ἔθνη, ἐκλειπόντων τῶν χαρακτήρων, σβεννυμένης τῆς πίστεως, ἵνα βασιλεύσῃ ἐπὶ τῶν ἐρείπιων τῆς ἠθικῆς ἐρημίας ἢ φιλαυτία, ἢ ἰδιοτέλεια καὶ ἢ ἀδιαφορία.

Μὰ τὸ μέγα, τὸ περιφανὲς παρελθόν σου, Ἑλλάς, ἱερὰ κιβωτός, ἣτις τοσάκις περιέσωσας ἀπὸ τοῦ καταποντισμοῦ ἔθνη καὶ πολιτείας, λαοὺς καὶ πολιτισμοὺς, τῆς ὁποίας ἡ ἱστορικὴ ἐμφάνεια χαρακτηρίζει τὸν μέγιστον τῶν θριάμβων τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος!

Ἰπὸ τοὺς σεπτοὺς οἰωνοὺς σου οὐδέποτε θέλομεν λησμονήσῃ τὰ ὑψηλὰ διδάγματα, τὰ ὁποία ἐκάστη σελὶς τοῦ βίου σου κηρύττει, καὶ εἰς τὴν πραγμάτωσιν τῶν ὁποίων ὑποσχόμεθα νὰ ἐργασθῶμεν μεθ' ὅλου τοῦ ἐθνουσιασμοῦ, τῆς ἀφοσιώσεως, κατὰ παντὸς προσκόμματος, κατὰ πάσης δοκιμασίας.

Ἰπὸ τοὺς οἰωνοὺς τούτους ὑποσχόμεθα, κατὰ τὴν μεγάλην ταύτην ἡμέραν, νὰ τηρήσωμεν ἀκράδαντον καὶ ἀλώβητον τὴν φυλετικὴν ἡμῶν ἐνότητα, νὰ διεκδικήσωμεν πλήρη τὴν ἔθνικὴν καὶ πολιτικὴν ἀναγέννησιν τῆς πατρίδος.

Δὲν θὰ σὲ ἐγκαταλίπωμεν, ὦ Μακεδονία! Σὺ ἔδωκας εἰς τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος τὸν Ἀριστοτέλη, τὸν μέγιστον τῶν σοφῶν, καὶ τὸν Ἀλέξανδρον, τὸν μέγιστον τῶν ἡγεμόνων, τὸν διατυπώσαντα τὸν μικρόκοσμον τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος καὶ τὸν διαδόσαντα τὰς ἀρχὰς αὐτοῦ κατ' Ἀνατολὴν καὶ Δύσιν, ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν δ' αὐ-

τοῦ φοντίσαντα καὶ ἐξελλήνισαντα λαοὺς βαρβάρους τέως καὶ ἀπολιτίστους.

Δὲν θὰ σὲ ἐγκαταλίπωμεν, ὦ Ἰπείρος! Σὺ ἐκ τῶν πρώτων χωρῶν τῆς Ἑλλάδος, ἐχρησιμοδότησας διὰ τοῦ Μαντείου τῆς Δωδώνης εἰς τοὺς λαοὺς αὐτῆς, ἀπὸ τῶν κορυφῶν δὲ τῆς Πίνδου καὶ τῶν ἀκρωρείων τοῦ Σουλίου ἐτόνισας τὰ προανακρούσιμα τῆς ἐλληνικῆς παλλιγγενεσίας

Δὲν θὰ σὲ ἐγκαταλίπωμεν, ὦ Θράκη! Σὲ, ἥτις τοσάκις παρέστης μάρτυς τῶν μεγάλων μαρτυριῶν τοῦ γένους, ἐλληνικῆ καὶ ὑπερήφανος, ἥτις διὰ τοῦ Βυζαντίου διετήρησας τὸν πολιτισμὸν καὶ διετύπωσας τὰς ἀρχὰς τῆς εὐνομίας ἐπὶ ὁλόκληρον χιλιετηρίδα, ἥτις παρέστης μετὰ πίστεως καὶ ἀφροσύσεως εἰς τὸν θάνατον τοῦ Ἀυτοκράτορος καὶ εἰς τὴν δολοφονίαν τοῦ Πατριάρχου τοῦ γένους.

Δὲν θὰ σὲ ἐγκαταλίπωμεν, ἀδάμαστος Κρήτη, ἀκατάβλητος ἐν τῷ ἔργῳ ἡμῶν, ἐπὶ τῶν ὁρέων τῆς ὁπείας οὐδέποτε ἀπηύδησαν οἱ Κορύβαντες, λιχνίζοντες τὸν Θεὸν τῆς Ἐλευθερίας καὶ σᾶς, θελικτικαὶ νῆσοι τοῦ Αἰγαίου, καὶ σᾶς, χαρίεσσαί παραλίαι τῆς Μικρασίας, ὅπου ὁ Ἑλληνισμὸς τοσάκις ἐγαλουγήθη καὶ ἐκαρποφόρησε τελεσφόρως.

Ὅπου ἀκούεται ἡ ἐλληνικὴ γλῶσσα, ὅπου ἐργάζεται ἡ ἐλληνικὴ διάνοια, ὅπου πάλλεται ἡ ἐλληνικὴ καρδία, πανταχοῦ εἶναι Ἑλλάς. Ἑλλάς ζῶσα, διανοουμένη, ἐργαζομένη, πρόθυμος νὰ ἐπαναλάβῃ, ἅμα δοθῇ τὸ πρόσταγμα, τὸ διακοπὲν ἔργον τοῦ 1821.

Ἀδελφοί, γρηγορῶμεν καὶ ἐργαζώμεθα. Ἐκάστη στιγμή, ἐκάστη ὥρα, ἐκάστη ἡμέρα δύνανται νὰ φέρωσι τὸν παρήγορον χρησμὸν τῆς ἐθνικῆς παλλιγγενεσίας, νὰ τονίσωσι καὶ πάλιν τὸ ἐγερτήριο ἄσμα αἱ σάλπιγγες τῆς ἐλευθερίας:

«ὦ παῖδες Ἑλλήνων, ἴτε,

ἐλευθεροῦτε πατρίδ', ἐλευθεροῦτε δὲ

παιδάς, γυναῖκας, θεῶν τε πατρῶων ἔδη,

θήκας τε προγόνων· νῦν ὑπὲρ πάντων ἀγών.»

ΕΝΑΙΣΙΜΟΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗ

ΕΛΕΥΘ. ΤΡΙΑΝΤ. ΚΟΥΣΗ

ΠΕΡΙ ΤΡΑΜΕΖΟΥΝΤΙΑΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ

(Συνέχεια ἴδε προηγ. φυλλάδιον.)

1. Χαίζω, α χείσκουμαι καὶ χείουμαι· α Λάσκουμαι ἐν τοῖς χωρίοις==βαδίζω ἐκ τοῦ ἡλάσκω. 2. Λαχμάζω = ἀσθμαίνω, ἐν τῇ δημοδίῳ λαχανιάζω. 2. Μεταγγίζω==εἰς ἑνὸς ἀγγείου εἰς ἕτερον χέω· καὶ παρ' ἀρχαίοις ἀφρηρημένοι μεταγγισμῶν, παρ' ἀρχαίοις μεταγγισμός. 1. Χολομανίζω==δεινοπαθῶ· ἡ λέξις καὶ παρὰ Σομανέσθ, παρ' ᾧ καὶ ἕτερος τύπος χολομανῶ (Κοστ. Ἀπ. τ. 4. σ. 686). 2. Πασγίζω==προσπαθῶ· ἐν Ἑρωτοκρίτῳ πάσχω (σ. 69) στ. 23) «ἄς πάσχη... νὰ τα χόνη» ἐν Κρήτῃ δὲ καὶ νῦν καὶ πάσχω καὶ πασγίζω. 1. Ταγίζω, α ταγίσκουμαι==παρέγω τὴν τροφήν τῷ ζῳῷ· εὔρηται ἡ λέξις καὶ ἐν γλωσσαρίοις «πρόβατον γεγευμένον πόας, πρόβατον ταγισμένον βότανα» «οἱ δὲ τῶν Ῥωμαίων λαοὶ τῇ νυκτὶ ἐπότισαν καὶ ἐτάγισαν τὰ ἄλογα αὐτῶν (Θεοφάνης) «ταγίσσατε τὰ ἄλογα» (Δουκάγγιος)· ἡ λέξις παρῆκται παρὰ τὸ ταγῆ==σύνταξις, ἐξ ἧς τὸ παρ' ἡμῶν τε καὶ ἐν τῇ δημοδίῳ καὶ παρὰ τοῖς Τούρκοις οὐ μόνον ἐπὶ ζῳῶν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἀνθρώπων λεγόμενον σαγίνι==praebendarium· παρ' ἀρχαίοις δ' ἀπαντὰ τάγιστρον καὶ ταγιστήριον==mensura annonae praebendariae ad equos· α Συλλογίσκουμαι καὶ συλλογίλουμαι. 2. Μοιριάζω (διανέμω)· ε. μοιριάζουμαι (παθητικὸν καὶ μέσον==ἐν ἀλλήλοις)· παρ' ἀρχαίοις μοιρᾶν· τὸ δὲ μέσον μοιρᾶσθαι ὡσπερ καὶ παρ' ἡμῶν· «μοιρᾶσαντο δ' ὄξυκάρδοι κτήμαθ', ὥστ' ἴσον λαχεῖν» (Αἰσχ. ἐ. ἐ. Θήβ. 907). 2. Μυρίζω (ᾄζω), α μυρίσκουμαι (ᾄσφραίνουμαι). 2. Δαγκλάζω (κραυγάζω μετὰ θρήνων, ἐπὶ τῶν βρεφῶν)· ἡ λέξις, εἰ μὴ πεποῖηται, παραφθορά ἐστὶ τοῦ κλαγκάζειν, ὃ παρὰ Ζωναρῆ (442) καὶ Ψελλῶ

(ἐκδ. Tilm. CXV. σ. 44) λέγεται γλαγκάζει Lob. path. cl. 1. σ. 513).—2. Μονάζω=μονὴν παρέχω, ξενίζω τινὰ ἐν τῇ οἰκίᾳ νύκτα μίαν «μονάζω τὰ στέφανα»=οὐ συγκοιμῶμαι τῇ γυναικὶ τὴν νύκτα τῆς στέφειας· 1. Φτυλακίζω, ἐπὶ ζώων καὶ πτηνῶν φονευομένων καὶ σπαρασσόντων, ἐπὶ ταχέων παλμῶν τῆς καρδίας ἐξ αἰφνηδίου φόβου. Ἐν Κύπρῳ ὑπάρχει ἡ λέξις φτερυκίζω (ἐκ τοῦ πτερυγίζω) τοῦ Κυπρίου παραφθορά φαίνεται ὄν τὸ ἡμέτερον. 2. Ρουχαλίζω καὶ ρουγνίζω, ἐν τῇ δημῳδαί ροχαλίζω, παρ' Ἀττικοῖς ρέγκω, παρ' Ἰωσι ρέγκω· ρογκιάω καὶ ρογγάζω παρ' Ἰουχίῳ· ρογγαλίζω=ύλακτεῖν (Γλώσσ. εἰς Θεόκρ. 6,30), ἐκ ταύτης δὲ τό,τε ἡμέτερον ρουχαλίζω καὶ τὸ τῆς δημῳδου ροχαλίζω· τῆς αὐτῆς ἐστὶ ρίζης τό,τε ρογγάζω καὶ ρογγιάω (Ἰουχίος), ἐξ οὗ παρέφθαρται τὸ ἡμέτερον ρουγνίζω. 1. Γουντουνίζω (ρίγῶν πάλλομαι, τὸ παρ' ἀρχαίοις ταρταρίζω). 2. Πουλάζω (ἴσως ἐκ τοῦ ἐπουλώω)=καταπραύνομαι «ἐπούλαξαν τὰ πόνια μ'»=κατεπραύνθησαν αἱ ἀλγηδόνες μου. 1. Ὁμοιάζω, ἀμετάβ. καὶ ἐν τῇ δημῳδαί, καὶ ἐν τῇ Καινῇ Διαθήκῃ «Γαλιλαῖος εἶ, καὶ ἡ λαλιά σου ὁμοιάζει» (Μάρκ. 14, 70). Μερμηγκιάζω=χιμωδιῶ· καὶ παρ' ἀρχαίοις μυρμηκιῶ· ὁ Σομανέρας ἔχει μερμηγκιάζω, ὁ ὁ Κοραῆς (Ἀτ. τ. 4. σ. 344) οὐκ ὀρθῶς διορθοῖ μυρμηγκιάζω. 1. Νοίζω=αἰσθάνομαι· ἡ λέξις εὐρηται καὶ παρὰ Σομανέρα, παρ' ᾧ καὶ τὸ νοῶ (Κορ. Ἀτ. τ. 4. σ. 351)· παρὰ Δημητρίῳ Ζήνῳ στ. 82 τὸ ἀνανοοῦμαι· «δαγκάνω τον 'ς τὸ δάκτυλο καὶ δὲν ἀνανοῶται.» ἐν τῇ δημ. νοιώθω· οἱ ἀρχαῖοι ἐχρῶντο οὕτω τῷ αἰσθάνομαι· «οὐκ ἤσθοντο προσιόντων τῶν πολεμίων» (Ξεν. Ἑλλ. 4. 2,19), ἀλλὰ καὶ τὸ νοῶ ταύτόν που δηλοῖ ἐν ταῖς φράσεσι «τὸν δὲ ἰδὼν ἐνόησεν» (Ἰλ. 11, 599)· «ὄξυ νοεῖν» (Ἰλ. 3, 374. 5, 680 κτλ.) » acriter animadvertere· «τὸ δὲ νῆπιοι οὐκ ἐνόησαν, ὡς... ὀλέθρου πείρατα ἐφήπτο» (Ὀδ. 22,32). 2. Ὀνειδίζω· α Ὀργίζομαι (ὀργίζομαι)· ἡ μετοχὴ ὀργισμένος=κακός, κατάρατος· οὕτως εὐρηται καὶ παρὰ Δημ. Ζήν. (παρ. βατραχ. στ. 324) ἡ λέξις «καὶ ὑπνοῦ ἐδεήθηκα, κῆ αὐτοὶ οἱ ὀργισμένοι (οἱ βάτραχοι, γράφε ὀργισμένοι)» ὀρθότατα ἐρμηνευομένη ὑπὸ Mullach exsecratus,

exsecrabilis. 1. Ὀρρανίζω· α ὀρρανίζομαι. 2. Παίζω, α παίχομαι. 1. Ποτίζω, αβ ποτίζομαι καὶ ποτίομαι. 1. Μεθύζω (μεταβατ.=μεθύσκω, καὶ ἀμετάβατον=μεθύσκομαι)· α μεθύομαι. 2. Μαλάζω (μαλάσσω), β μαλάχομαι καὶ μαλάσομαι. 1. Λούζω (λούω), α λούσομαι. 1. Ξύζω (ξύω), αβ ξύσομαι καὶ ξύομαι· 2. Λιμάζω (λιμώττω). α Παθιάσκομαι (παθαίνομαι; ἐπὶ τῶν μικρῶν παιδίων, ἔταν ἀπαύστως θρηνησιν οὐδαμῶς καταπραύνόμενα). 1. Σκεπάζω (καλύπτω)· αβ σκεπάσομαι καὶ σκεπάομαι (παθητικὸν καὶ μέσον)· καὶ παρ' ἀρχαίοις ἡ λέξις καὶ ἐν τῇ δημῳδαί συνήθως. 2. Σπάζω (σφάζω καὶ σφάττω)· α σπάγομαι. 2. Ρουφίζω (ροφάω καὶ ροφέω) ἐν τῇ δημ. ρουφῶ, παρ' Ἰωσι ροφέω, ἐξ οὗ τὸ ἡμέτερόν τε καὶ τὸ τῆς δημῳδου τροπῆ τοῦ υ εἰς ου· παρ' Ἰουχίῳ δ' εὐρηται καὶ ἡ λέξις ρουβοτός=ρόφημα (C. Grundr. σ. 295)· ῥηματικὰ παρ' ἡμῶν ρούφιγμα, ρουφιχτός (ρόφημα, ῥοφητός)· συγγενὲς τῷ ἐλληνικῷ ῥοφῶ ἐστὶ καὶ τὸ λατινικὸν sorbeo, ἐξ οὗ sorbitio (ρόφημα), ἃ καὶ παρ' ἡμῶν σερπέτ' καὶ παρὰ Τούρκοις cherbet καὶ παρὰ Γαλάταις sorbet (ὕδρὸμελι). 2. Σείζω (σεῖω)· αβ σείσομαι καὶ σείομαι. 2. Σταζώ (οὐδέτερον)· 2. Καταστάζω (ἀμετάβ. ἐπὶ οἰκοδομημάτων καὶ ἐνδυμάτων διαβρόχων). 1. Στεβάζω (στεγάζω)· β στεβάομαι. 1. Ἀποστεβάζω (ἀποστεγάζω)· β ἀποστεβάομαι. 2. Στενάζω. 2. Ἀναστενάζω. 2. Στοιβάζω «στοιβάζω ξύλα, ψωμιά» καὶ παρ' ἀρχαίοις «στοιβάζω ξύλα ἐπὶ τὸ πῦρ» (Λευιτικὸν 1, 7)· «στοιβάζειν ἄρτους ἐπὶ τῆς τραπέζης» (Ἐπιφάν. τ. 1. σ. 272 C)· ἀφηρημένον στοιβᾶ (στοιβῆ)=πλήθος, σωρός· οὕτω καὶ παρ' Εὐσταθίῳ «στοιβῆ λίθων.» Παρ' Ἰουχίῳ φέρεται καὶ στοιβῆ· β στοιβάσομαι. 1. Στολίζω, αβ στολίζομαι καὶ στολίομαι. 2. Σιουρίζω (συρίζω)· 1. (ἀ)σπαλίζω=κλείω, ἐν τῇ δημ. σφαλνῶ καὶ σφαλῶ· κατὰ Σκαρλ. Βυζάντιον (Λεξ. ν. Ἑλλ. ἐν λ. σφαλνῶ ἐκ τοῦ «Ἀσφαλίζω (τὸ ὅποιον εἰς τὸ γλωσσάριον τοῦ Κυρίλλου εὐρίσκεται καὶ χωρὶς τοῦ ἀρκτικοῦ α «Μύω, τὸ σφαλίζω)»· ἀλλὰ τὸ σφαλίζει τῶν Βυζαντιακῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων οὐκ ἐκ τοῦ ἀσφαλίζω ἐστίν, ἀλλ' ἐκ τοῦ σφαλός (ποδοκάκη τις),

ἐσήμενε δὲ πρῶτον δεῖν, εἶτα δὲ καὶ κλείειν· (ιδὲ Δεξ. Passow ἐν λ. σφαιρίζω)· ἀβ (ἀ)σπαλίουμαι. 1. Ἀποσκεπάζω=ἀποκαλύπτω, ἡ ἀποσκεπάζουμαι=ἀποσκεπάζομαι, παρ' ἀρχαίοις ἀποσκεπέομαι, ἀποσκεπάζομαι καὶ ἀποκαλύπτουμαι· ἐπι=ἀποκαλύπτουμαι τὴν κερυκλήν· οὕτω καὶ παρὰ Βυζαντίους· «ἀποσκεπάζονται τοὺς» «ὡς ἀποσκεπάζονται καὶ αὐτοὶ τὸ καπάσιν τοὺς,» «ὡς τοὺς ἀποσκεπάζονται» (Φραντζή χρον. βιβλ. δ'. κεφ. κ'. ἐπιστ. Βησσαρίωνος. 2. Σφραγίζω, ἀβ σφραγίσκουμαι· 2. Ἀποσφραγίζω, ἀβ ἀποσφραγίσκουμαι. 1. Σκίζω, ἀβ σκίουμαι. 1. Κατασκίζω, ἀβ κατασκίουμαι. 1. Τυριαννίζω (τυριγίζω), ἡ τυριαννίουμαι. 2. Ὑβρίζω, α ὑβρίσκουμαι. 2. Ταράζω, (σαράσσω), ἡ ταράγουμαι. 2. Προστάζω (προστάσσω). 2. Τινάζω, ἡ τινάγουμαι (τινάσσω)· 2. Ἀποτινάζω (ἀποτινάσσω), ἡ ἀποτινάγουμαι. 2. Ὑλάζω (ὕλαω, ὕλακτέω, ὕλακίω, ὕλακτιάω, ὕλάσκω καὶ ὕλάσσω)· ὁ ἀέρ. ὕλαξα· οὕτως εὔρηται καὶ παρὰ Δίωνι Κασσίω 63, 28 καὶ Δίωνι Χρυσος. 9, 290· «ὕλαξή.» 2. Χαράζω (χαράσσω). α Φαντάσκουμαι (ἀλαζονεύομαι, ὑπερκίρομαι)· οὕτω καὶ παρὰ Ἡροδότῳ 7, 10, 5) «τὰ ὑπερέχοντα δένδρα ὃ θεὸς οὐκ ἐφ' φαντάζεσθαι.» 2. Φωτάζω (λάμπω)· οὕτω καὶ παρὰ ἀρχαίοις τὸ φωτίζω (Θεοφρ. ἀποσπ. 3, 30). 1. Χαρίζω (δωροῦμαι), ἡ χαρίσκουμαι· οὕτως εὔρηται καὶ ἐν τῇ δημῳδαί τὸ χαρίζω, παρὰ ἀρχαίοις δὲ τὸ χαρίζεσθαι· «ζωὴν χαρισάμενος,» «δοῖρα χαρίζεσθαι» (Ὀδ. 24, 283)· «χαρισάμενος ὑμῖν πάντα τὰ παραπτώματα» (Παύλ. ἐπιστ. π. Κολ. 2, 13). 2. Χειμάζω (διαχειμάζω)· καὶ παρὰ ἀρχαίοις πρὸς χειμάζειν» (Ξενοφ. οἰκ. 5, 9)· «ἐν τοιούτοις ἡματίοις χειμάζειν» (Ἰσοκρ. 7, 54. σ. 150)· «Μαρδόνιος περὶ τὴν Θεσσαλίαν ἐχειμάζει» (Ἡρόδ. 8, 133. Ξεν. Ἑλλ. 1, 2, 15). 1. Χιονίζω (ἀπρόσωπον)· καὶ παρὰ ἀρχαίοις τὸ χιονίζειν· «εἰ ἐχιόνιζε» (Ἡρόδ. 2, 22, 2)· ἡ χιονίουμαι· 2. Χιονοπίζω=λευκαίνω· οὕτω καὶ παρὰ Ἡσυχ. τὸ χιονίζω· 1. Χορτάζω (μεταβ. καὶ ἀμεταβ.)· οὕτω καὶ παρὰ ἀρχαίοις «πόθεν τούτους δυνήσεται τις ὧδε χορτάσαι ἄρτων ἐπ' ἐρημίας;» (Εὐαγγ. Μάρκ. 8, 4)· «χορτάζειν τοὺς κλυομένους» (Πλουτ. ἠθ. σ. 616, B.)· «βόλβοις ἐμχυτὸν χορτάσων» (Ἐϋβουλ. παρ' Ἀθην. σι. 63, D)· ιδὲ καὶ

Sturz. d. Mac. dial. σ. 200. 1. Χωρίζω, ἀβ χωρίσκουμαι καὶ χωρίουμαι· καὶ περὶ γυναικὸς χωρίζομένης τοῦ ἀνδρός καὶ τὰν ἀπάλιν· οὕτω καὶ παρὰ ἀρχαίοις (Ἰσ. 8, 36, σ. 73). 1. Ὠριάζω (ἐκ τοῦ ὦρα· φυλάττω· «ὦραν τινὸς ἔχειν, ποιείσθαι» (Ἡρόδ. 1, 4, 9, 8)· τὸ ὦρα παρὰ ἀρχαίοις ἐν τοῖς συνθέτοις ὀλίγως, πυλωρός, θυρωρός, οὐδενόσωρος, κηπουρός κτλ. ιδὲ Curt. grundz. σ. 346. 1. Μελανίζω καὶ μελανιάζω ἐπὶ τῶν χειλέων καὶ τοῦ προσώπου μελανιζόντων ἐκ ῥίγους ἢ ἐξ ἀσθενείας· καὶ παρὰ ἀρχαίοις εὔρηται τὸ μελανίζειν ἀμετάβατον (Ἀθην. 7, σ. 312 F.), ὁμοίως καὶ τὸ μελανεῖν (μέλανα γίνεσθαι), οὗ μεταβατ. τὸ μελαίνειν καὶ μελάνοον. ἡ Μεσημεριάζουμαι (ἐκ τοῦ ἐπιθέτου μεσημερινός, ὃ καὶ ιδὲ ἐν κε'.) παρὰ ἀρχαίοις λέγεται μεσημεριάζειν καὶ διὰ περιφράσεως «κὰν μεσημερινός ἔγρη» (Ἀριστοφ. Σφ. 774). 1. Κορδυλιάζω· ιδὲ λέξιν κορδύλ' ἐν κε'. 2. Κοχλακίζω, ἐν τῇ δημ. κοχλακίζω, παρὰ ἀρχαίοις καχλάζω, ἀλλ' ὑπάρχει καὶ γραφή κοχλιάζω· ἐπὶ ὕδατος βράσσοντος, ὡς καὶ παρὰ ἀρχαίοις μεταφορικῶς δὲ καὶ ἐπὶ τῶν δάκρυσι τηχομένων.

Σημ. Τὰ εἰς ι ζ ω ποιεῖ τὰ παθητικὰ εἰς ἰ σ κ ο υ μ α ι καὶ τινὰ ἰ ο υ μ α ι, τὰ δὲ εἰς ἄ ζ ω, ἄ σ κ ο υ μ α ι καὶ ἄ ο υ μ α ι, ἐνθα μεταξὺ α καὶ ο υ παρεντίθεται παλλάκις καὶ τὸ γ' ἄ γ ο υ μ α ι. Τούτων τὰ μὲν τῷ 1 ἐπισημανθέντα ἔχει τὸν πρῶτον ἀόριστον τῶν ἐνεργητικῶν εἰς σ, τὰ δὲ διὰ τοῦ 2 εἰς ξ· τῶν δὲ παθητικῶν τὰ μὲν τῷ α, τὸν πρῶτον ἔχει ἀόριστον, τὰ δὲ τῷ β, τὸν δεύτερον, τὰ δὲ τῷ αβ, ἀμφοτέρους, περὶ ὧν ἐν τοῖς ἐξῆς ἀκριβέστερα ἐροῦμεν. Ἐνταῦθα δὲ σημειούμεθα μέλλοντάς τινάς τῶν Δωριέων εἰς ξ ἐργαζήται, ἐγδικαζήται, δοκιμαζόντι, ἐργαζόντι καὶ ἀόριστους ἐδίκαξα, ἐγέλαξα, ἐχώριξα κτλ., περὶ ὧν ἐπιθι Kühn. Gr. § 251, 8 καὶ § 33 ξ und σ καὶ Curt. das Verbum d. gr. Spr. τ. 2. καὶ Mullach gr. d. gr. Uls. σ. 264, 8 καὶ Ann. Τούτων πολλὰ καὶ ἐν τῷ παρακειμένῳ ἀορίστῳ τηρεῖ τὸ ν καθάπερ καὶ παρ' ἡμῖν.

2) Τὰ ἄφωνον π, β, γ, κ, τ, χ, φ, θ, φε (ἀντὶ πτ) χαρακτηῖρα ἔχοντα.

Τρίβω, α τρίζουμαι· φεύω ἢ φέβω (φεύγω). Πάγω (ἐκ τοῦ

υπάγω) = ἀπέρχομαι· ἐν τῇ δῆμ. παγαίνω καὶ πηγαίνω. Καὶ παρ' ἀρχαίοις οὕτω ποῦ τὸ υπάγειν «ὑπαγ', ὦ, ὑπαγ' ὦ» (Εὐρ. Κύκλ. 132). «ὑπαγε, τί μέλλεις;» (Ἀριστοφ. Νεφ. 1298) «ὑπαγ' εἰς τοῦμπροσθεν» (Εὐπ. παρ' Ἀμμ. σ. 140); «ὑπάγεθ' ὑμεῖς τῆς ὁδοῦ» (Ἀριστοφ. βάρ. 174)· οὕτω καὶ τὸ «κοιλία υπάγουσα» (Ἱπποκρ. σ. 396, 26) καὶ παρ' ἡμῖν «πάγ' ἡ κοιλία μ'» = ρυί-
σκομαι.— Ἀλιμέγω (ἐκ τοῦ ἀλιμέγω κατὰ μετάθεσιν ἀντὶ ἀμέλγω)· ἐν τῇ δῆμ. ἀρμέγω· α ἀλιμέγκουμαι· μεταφορικῶς λέγεται ὅπως καὶ παρ' ἀρχαίοις «ἀλιμέγω ἕναν, ποῦ ζουμίζ'» = (ἀμέλγω τινὰ ἔχοντα ζωμόν = πλούσιον)· καὶ παρ' Ἀριστοφάνει (Ἱππ. 326) ἀμέλ-
γεις τῶν ξένων τοὺς καρπίμους· α ῤέγκουμαι (ἐρεύγομαι)· ἐν τῇ δῆμ. ρεύγομαι λατ. erugere, ruciare· τὸ ε. ἐν τῷ ἑλλη-
νικῷ προστεθειμένον, ρυγ οὔσης τῆς ρίζης (ιδεὶ Curt. Grundz. σ. 181)· ἀλλ' οὐκ ἂν εἶποι τις παρ' ἡμῖν τε καὶ ἐν τῇ δημῳδαί τὴν ἀρχαιοτάτην τετηρηθεῖσθαι ρίζαν· ἐκ παραφθορᾶς γὰρ καὶ κολο-
βώσεως τοῦ χρηστοῦ ἐρεύγομαι ταῦτα γέγονεν, ὡσπερ πλεῖσθ' ἕτε-
ρα λέγω, α λέγκουμαι· ἀντιλέγω. Ἀνοίγω, ὅ ανοίγουμαι· σπίγ-
γω (σπίγγω), ὅ σπίγκουμαι· δέγω (διώκω)· ἐλέπω (βλέπω), ἐλέπ-
κουμαι· λάμπω· πρέπω (ἀπρόσ.), ἀλείφω, α ἀλείφκουμαι· λείχω·
γλύφω, α γλύφκουμαι· βρέχω, ὅ βρέχουμαι· α δέγκουμαι (δέ-
χομαι), ὅ σέπουμαι (σήπομαι)· βέχω (βήσσω), ἐν τῇ δῆμ. βήχω·
βάφω, α βάφκουμαι· ἔρχουμαι· ἔχω· τρέχω, κατατρέχω, α
κατατρέχκουμαι = ἐπηρεάζειν τινί, ἀδικεῖν, βλάπτειν, διώκειν, κα-
τηγορεῖν, διασύρειν· οὕτω καὶ παρ' ἀρχαίοις «τῶν μάντεων κατα-
τρέχειν» (Διογ. Λαέρτ. 2, 135)· «κατὰ τῆς μοναρχίας κατατρέ-
χειν» (Δί. Κάσσ. 36, 27)· «τοῖς δυνάσταις κατατρέχειν» (Διον.
Ἰλικ. π. συνθ. σ. 401)· «τὴν Σπάρτην οὕτω καταδραμεῖν»
(Πλάτ. νόμ. 7, 806, 6)· «Πολλὰ τὸν Καίσαρα κατέδραμε» (Δ.
Κάσσ. 50, 2)· καὶ ἐν τῇ δημῳδαί τό, τε· ἐνεργητ. καὶ τὸ παθητι-
κόν. Δίγω (δίδωμι), α δώγκουμαι· ὅ σμίγομαι (ἐπιμίγνυμαι).
Κρύβω καὶ κρύπτω (κρύπτω), α κρύφκουμαι· ὁ τύπος κρύβω καὶ
παρατατικῶς ἔκρυβον καὶ ἔκρυφον, καὶ ἐν τοῖς συνθέτοις ἐγκρύβω,
ἀποκρύβω ἀπαντᾷ παρὰ μεταγενεστέροις (Κοῖντ. Συμρον., Νονν.

Πανοπολ.), (ιδεὶ Lob. Pryn. σ. 317 καὶ ἐξ. καὶ Lob. Αἰ. σ.
448 καὶ ἐξ.). Συγκρύβω, α συγκρύφκουμαι = συγκαλύπτω τέρρα
τὴν ἀνθρακίαν, ἵνα τὸ πῦρ διατηρηθῇ· τρώγω, πλέκω, α πλέγ-
κουμαι· ἀλέθω, α ἀλέσκουμαι· παρ' ἀρχαίοις ἀλεῖν καὶ τὸ οὐ δό-
κιμον ἀλήθειν (ιδεὶ Lob. Pryn. σ. 151 καὶ Sturz d. Maced.
dial. σ. 145). Κλώθω, α κλώσκουμαι, ὅ ἐνεργητικὸς τύπος εὐ-
ρηται παρ' Ἡσυχίῳ «κλώσκων, ἐπικλώθων» (Curt. d. Verhau
σ. 286, 5). Κνέθω, α κνέσκουμαι· ἄφτω (ἄπτω), α ἄφκουμαι·
στράπτω (ἀστράπτω), καὶ παρ' ἀρχαίοις στράπτω (Σοφ. Οἰδ. ἐ.
Κ. στ. 1515) «στράψαντα χεῖρὸς τῆς ἀνικῆτου βέλη» ἐκ διορθώ-
σεως τοῦ Piersou ἀντὶ τοῦ ἐν χειρόγρ. φερομένου στρέψαντα,
ὅ γε μὴν ὡς ἀνάπτυκον· ὅ Forster διορθοῖ σκήψαντα· «στράπτειν
νόω, σοφίῃ» (Ἀνθολ. 8, 23, 2. 125, 3)· λέγεται δὲ παρ' ἡμῖν ἐπὶ
ἀστραπῆς καὶ ἐπὶ τῶν στιλπνῶν μετάλλων καὶ λίθων (ἀργύρου,
σιδήρου, χαλκοῦ, χρυσοῦ, ἀδαμάντων κτλ.), μεταφ. δὲ καὶ ἐπὶ
τοῦ κάλλους· «στράπτ' ἔς τ' ὀμμάτια μ'» = φαίνεται μοι καλλίστ'·
καὶ παρ' ἀρχαίοις «ἀστράπτειν κάλλος» (Μελεάγρ. ἐπίγρ. 38)·
«στράπτνε τ' ὀμμάτια μ'» = σπινθηροβολοῦσιν οἱ ἔμοι ὀφθαλμοὶ
(ἐπὶ τῶν κολαφιζομένων καὶ ἐπὶ τῶν μετὰ πόθου προσδοκόντων
τὴν πρόσοδόν τινος)· «στράπτω σ' ἕναν πάτζαν» = ἐπὶ κόρρης πα-
τάσσω σε, κατὰ κόρρης τύπτω, κολαφίζω, κόνδυλον δίδωμι, ἐν-
τρίβω· κονδύλω παίω σε, κονδύλω καθικνοῦμαί σου· βλάπτω, α
βλάφκουμαι· θάφτω, αθ θάφκουμαι· κλέβω καὶ κλέπτω (κλέπτω)
α κλέφκουμαι. Κόφτω (κόπτω) ὅ κόφκουμαι· ἀποκόπτω = ἀπο-
γαλακτίζω καὶ παρέχω τινὶ ἔργον τι «κατ' ἀποκοπήν» ἢ «ἀπο-
κοπήν» (ιδεὶ τὴν λέξ. ἐν κδ'. 2. α'.) = ἐργοδοτῶ καὶ ἐργολαβῶ·
ὅ ἀποκόφκουμαι (ἀπρόσ. «ἀποκόφκεταιί με» = ἐξαμβλίσκω· ἐν τῇ
δημῳδαί ἀποβάλλω). Προκόφτω (ἐπιδίδωμι· καὶ παρὰ μεταγενε-
στέροις τὸ προκόπτειν εὐρηται ταῦτὸν σημαῖνον «ἐν παιδείᾳ προ-
κόπτειν» (Διόδ.) «ἐν τοῖς μαθήμασι» (Λουκ. Ἐρμ. 63. ιδεὶ καὶ
Εἰσαγ. ὑποσ. 18.). Νίπτω (νίπτω), νίφκουμαι· Χερνίπτω (τὸ
ἐνεργητ. χερνίπτω παρὰ Λυκόφρ. 184, τὸ δὲ παθητικὸν χερνί-
πτομαι συνηθέστατον παρὰ ποιηταῖς ἐπὶ ταῖς θυσίαις· ιδεὶ P'assow

Λεξ. ἐν λ. χερνίπτω)· βάρπτω (βάπτω) αβ βάρκουμεαι· σκάπτω (σκάπτω), αβ σκάρκουμεαι· γράπτω (γράφω) και γράφω, αβ γράφουμεαι.

Σημ. Καὶ τούτων τὰ παθητικά λήγει εἰς σ κ ο υ μ α ι ἢ ἐξαίρεσει τοῦ σ εἰς κ ο υ μ α ι· τὸ σ και θ πρό τοῦ σκουμεαι ἢ κουμεαι ἐκπίπτει, τὰ δὲ πρό τοῦ κ ψιλὰ και μέσα σύμφωνα δασύνεται, πλην τοῦ ἐλέπκουμεαι· ὁμοίως και πρό τοῦ τ· (κλέπτω, κρύπτω κτλ.)· ὀλίγα δὲ τινα σχηματίζεται ὁμαλῶς ἀνευ τοῦ σ κ ο υ μ α ι· ἀνοίγουμεαι, σέπουμεαι βρέχουμεαι, ἔρχουμεαι, σμίγουμεαι.

3) λ. βάλλω, α βάλκουμεαι· ἐβγάλλω, α ἐβγάλκουμεαι· μεταβάλλω· οὐδέτερον, = ὑποτροπιάζειν ἐπὶ νόσων· και μεταβατικὸν «ἐμετάβαλεν (ἢ νόσος) αὐτόν.» Συμβάλλω (ἐμβάλλω ἔριν)· και παρ' ἀρχαίοις συμβάλλειν ἄνδρας φίλους» (Ξενοφ. Κ. Π. 6, 1, 32). Στείλλω (στέλλω), ἐκ τοῦ ἀορίστου ἔστειλα παρεσχηματισμένον· ἔθεν και γραπτέον, οἶμαι, στείλω· α στείλκουμεαι· σφάλω = ἄμαρτάνω (ἄδω)· ψάλλουμεαι.

Σημ. Τὰ παθητικά τούτων λήγει εἰς κ ο υ μ α ι.

4. η. Πρωτότυπα και παράγωγα εἰς ἴνω, αἶνω, ἄνω και ἴνω.

Ἄδρύνω (οὐδέτ. = ὄριμὸν γίνουμαι· ἐπὶ ἐλαίου, βουτύρου κτλ. = ταγγίζω, ὅπερ ἡ δημώδης ταγγιᾶζω λέγει)· βαθύνω· ἀνηθαίνω, κατηθαίνω· α ἀνηθάσκουμεαι, κατηθάσκουμεαι (ἀναθιθάζουμεαι, κατηθιθάζουμεαι)· διχθαίνω· ἐθγαίνω (ἐκθαίνω), ἐμπαίνω (ἐμθαίνω)· βερύνω· γίνουμεαι (γίγνουμεαι)· ἀπογίνουμεαι (ἀποβάλλω τὴν οὐσίαν)· γλυκαίνω· δάκνω. Δειλαίνουμεαι = περιδεῶς ἔχω, ὀκνῶ· οὕτως εὐρηται παρ' ἀρχαίοις τὸ δειλαίνω (Ἀριστ. ἠθ. Νικ. 2, 6, 19. — 5, 13. Πλουτ. ἠθ. σ. 1046 F.), τὸ δὲ μέσον παρὰ Λουκιανῷ (ὠκύπ 153) «δειλαίνουμεαι δὲ πολλὰ μεταστῆσαι πόδα.» Πλύνω ἐκ τοῦ ἐκλύνω ἀντὶ ἐκλύω 1) = πιέζων, συνθλίβων κτείνω, ὄλον φθειρας, φύλλους κτλ. 2) = ἰλίβω, πιέζω τὴν ῥίνα, χεῖρα, πόδα, δάκτυλον, κεφαλὴν κτλ. 3) = διαλύω τι ἐν ὕδατι (ἢ και ἐκτός ὕδατος λεπτύνω) διὰ τριβῆς, ὄλον ἄλας, πηκτὸν γάλα, φασηόλους κτλ. βεβρασμένους· παθ. α γλύσκουμεαι. — Λαφρύνω (ἐλαφρύνω παρὰ μεταγενεστέροις) και ἐλαφρόνω ἐξ ἀρρήτου ἐλαφρόνω = κου-

φίζω και κουρίζουμεαι ἐν τῇ δημ. ἐλαφρόνω. Κάμνω = ἐργάζουμεαι· οὕτω και παρ' ἀρχαίοις «νήσον ἐθικτιμένην ἐκάμοντο» (Ὀδ. 4, 130) = εἰργάσθησαν, ἐγεώργησαν, ὅσπερ και παρ' ἡμῶν «κάμνω τὸ χωράφ' = γεωργῶ τὸν ἀγρόν. Κλίνω α κλίσκουμεαι· προσπίπτω, ταπεινοῦμαι. Κρίνω, α κρίσκουμεαι· ἔχρυνω· πρόσρ. ἠσεύονω, αβ ἔχρυσκουμεαι και ἔχρυσουμεαι (ἐκχέω)· τὸ ἐκχύνω παρὰ τοῖς Ὀ. «ἐκχύνω διάκρυα» = «διάκρυα ἐκχεῖται» Πλάτ. συμπ. 215 E. Μεταλαμβάνω· κοινονῶ τῶν ἀγρόντων μυστηρίων· και τοῦτο ἡ Ἑκκλησία διεφύλαξεν, ἄλλο δὲ τῶν συνθέτων οὐδὲν διεσώθη, οὐδὲν διεσώθη, οὐδὲ τὸ ἀπλοῦν· λαχάινω (συναντῶ, ἐκ τοῦ λαχάινω· ἕτερον τὸ παρ' ἀρχαίοις λαχάινειν = σκάπτειν). Ἀφίνω (ἀφίριμι). Μαλακύνω και μαλακόνω. Μαθαίνω, ἐν τῇ δημ. μαθαίνω (μανθάνω)· μαθίουμεαι (ἐκ τοῦ μαθίζω = διδάσκω) = γνωστός γίνουμαι· ἕτερος τύπος μαθεύουμεαι. Ξεραίνω, α. ξεραίνουμεαι ξηραίνω· «ὄξ ξεραίνεσαι και νῆ μαραίνεσαι» ἐπὶ ἀρῆς· μαραίνω — μαραίνουμεαι. Μένω, ἀναμένω, ἀπομένω, περιμένω (περιμένω), ὑπομένω. Παθαίνω (πάσχω), ἐν τῇ δημ. παθαίνω· ἕτερον τὸ παρ' ἀρχαίοις παθαίνω· παχύνω (ἀμετάβ.)· πίνω· πλατύνω. Πλεθύνω (ἀμετάβ.) και παρ' ἀρχαίοις ἀμετάβηκτον και μεταβατικὸν τὸ πληθύνειν «ἐν αὐτῷ ἐπλήθυνε τὸ φιλογορήματον» (Πρωδ. 3, 8, 14)· «ταῖς γυναιξὶ τὸ γάλα πληθύνεται» (Ἀριστ. ἰστ. ζ. 7, 11. Γεωπ. 1, 10, 7)· παρ' ἡμῶν «πλεθύν' τὸ γάλα,» ἀμετάβηκτον δὲ πληθύνω· «ἐπεὶ πλεθύεσθαι ἀρχηται ὁ Νεῖλος» (Ἡρόδ. 2, 93, ἐνθα και γραφὴ πλεθύεσθαι φέρεται, ὁ δὲ Dindorf διορθοῖ πληθύνεσθαι)· «αἰδε πληθύουσι δὴ» (Δισχ. Χρησ. 1037) = τῷ ἡμετέρῳ «πληθύνου» = πολλαὶ γίνονται· «ἀκολασίας και νόσων πλεθουσῶν ἐν τῇ πόλει» (Πλάτ. πολ. 3. σ. 405 A), παρ' ἡμῶν «ἐπλέθοναν τὰ ἀρρώστια» ἐν τῇ δημῳδαὶ πληθαίνω. Πλύνω, α πλύσκουμεαι· ἀποπλύνω. Τυχαίνω (συναντῶ, ἐντυγχάνω)· συντάχινω (ἐκ τοῦ συντυγχάνω = διαλέγομαι). Ὑφαίνω, α ὑφάϊσκουμεαι· α φαίνουμεαι. Ὑφθάνω (φθάνω) = ἐξικνοῦμαι· προφθάνω (προφθάνω). Χαλάνω, αβ. χαλάσκουμεαι και χαλάουμεαι (φθείρω), ἐν τῇ δημῳδαὶ χαλνῶ· ἐκ τοῦ ἀρχαίου χαλῆν, ὁ εὐρεται και χαλαίνειν παρ' Ἡσιόδ. (ἀσπ. 308,

σημαίνοντος τὸ χαλαρὸν γίνεσθαι, τὸ ἀμβλύνεσθαι, ἐκ τούτου δὲ φασίως καὶ τὸ διαφθεῖρειν ἐσήμαινεν, ὃ καὶ συνημμένον τῷ χαλαρῷ ὡς συνώνυμον εὔρηται παρὰ Πλάτωνι «χαλαῖται τοῖς ἀνθρώποις καὶ διαφθείρεται τὰ πολλὰ ἐν τῷ βίῳ» (Νέμ. 2, 653, 6). Χολοσκάνω, ὡσπερ καὶ ἐν τῇ δημῳδαίᾳ=δεινοπαθεῖν· ἰδὲ καὶ λέξιν γολομανίζω· δένω, α δέσκουμαι (δέω)· ψένω (ἔψω), ἐν τῇ δημῳδαίᾳ ψήνω· αβ φέσκουμαι καὶ φέουμαι. Λύνω, α λύουμαι· δείκνω (δείκνυμι), ἐν τῇ δημ. δείχνω, α δείχκουμαι· κρεμάνω (κρεμάννυμι), ἐν τῇ δημ. κρεμνῶ, αβ κρεμάσκουμαι καὶ κρεμάουμαι· παρ' ἀρχαίοις πλὴν τοῦ κρεμάννυμι ἀπαντᾷ καὶ κρεμάω ('Ανακρ. 29, 17), πρὸς δὲ Βυζαντιακοῖς καὶ κρεμάζω· ἀποκρεμάσκουμαι=ἀναρτῶμαι ἐκ τινος. Βζίνω (σβέννυμι), αβ βζίσκουμαι καὶ βζιουμαι· ἐν τῇ δημ. σβέννω καὶ σβήνω. Βυζάνω, α βυζάνω, α βυζάσκουμαι (θηλάζω), ἐν τῇ δημῳδαίᾳ βυζαίνω, ὅπερ καὶ κατὰ Βυζάντιον (Λεξ. ν. ἑλλ.) καὶ Roscher (C. st. 3. σ. 132) ἐκ τοῦ μυζάω παρῆκται· ἡ λέξις καὶ παρὰ Βυζαντίοις «ἐάν μοσχάριον βυζάξῃ ὄνον» Νομοκ.) Χάνω· παθητ. α χάμαι, ἐν Τριπόλει χάουμαι, ἐν τῇ δημ. χάνομαι=ἀπόλλυμι· ὁ Mullach ἐν ταῖς εἰς Δημ. Ζῆν. σημειώσεσι σελ. 86 ἐν λ. ἀλήθεια καὶ 113 ἐν λ. γαθῆ παρατίθεται τύπον χάζω, ἄγνωστον ἡμῖν· τὸ ἀρχαῖον χάζω πάντῃ διάφορόν ἐστι τοῦ ἡμετέρου χάνω· ἰδὲ καὶ Δουκάγγ. τ. 2. σ. 1783. Ἐνταῦθα καταλέκτέα καὶ ἅπαντα τὰ εἰς ὄνω, (φανερώνω, χρυσόνω κτλ.) ἰδὲ 8 σημ..

Σημ. Καὶ τούτων τὰ παθητικὰ λήγει εἰς σκουμαι, κουμαι καὶ ουμαι, τῶν δὲ ἐν ἡ παρατιθεμένων εἰς κουμαι, πλὴν τοῦ χαίρουμαι.

β. ρ. Παίρω, α παίρκουμαι· ἐν τῇ δημῳδαίᾳ παίρνω=λαμβάνω ἐκ τοῦ ἐπαίρω ἢ ἀπαίρω· παρὰ Φραντζῆ (χρον. βιβλ. δ', κεφ. α.) ἀναγινώσκειται «ἀπῆρεν αὐτά.» (1) Φτείρκουμαι· ἀόρ. ἐφτεῖρα ἐκ τοῦ πτείρω. ('Αρχαῖδ. σ. 68, 19 καὶ Σουίδ.) ἀντὶ πταίρω, παρ' Ἀτ-

τικοῖς πτάρνωμαι· Φτερνίζω, α φτερνίσκουμαι (ἐκ τοῦ πτερνίζω)=πτύρω, ἐπὶ ἵππων. Φτύρω, ἀόρ. ἐφτυρα=διώκειν τινὰ μετ' ἀπειλῆς καὶ φόβου, φόβον ἐμποιεῖν· ἐκ τοῦ πτύρω. Ἐγδέρω (ἐκδέρω), α ἐγδέρκουμαι. Σπείρω, α σπείρκουμαι καὶ σπάρκουμαι· ὑποφέρω, ὑποφέρκουμαι (ἀνεκτός εἰμι). β Χάρουμαι (χαίρω). Σύρω, α σύρκουμαι=1) σύρω· 2) ὑποφέρω, ἀνέχομαι, πάσχω.

β) ἄσ. Ἀγαπῶ, α ἀγαπίουμαι· βουτῶ=δύουμαι, καὶ ἐν τῇ δημῳδαίᾳ τύπος δὲ βουτίζω, ὃν ἔχει ὁ Mullach (Δημ. Ζῆν. σ. 91 ἐν λ. βουτίζω) οὐκ ἤκουσται· καὶ ἐν τῷ ποιήματι (στ. 133) ἀντὶ ἐβ ο ὄ τ ι ξ ε γραπτέον ἐβ ο ὄ τ η ξ ε ν ἐκ τοῦ βουτῶ, ὡσπερ ἐρωτῶ—ἐρώτηξα, πετῶ—ἐπέταξα, φυσῶ—ἐφύσηξα, παρέφθαρται δ' ἡ λέξις ἐκ τοῦ βυθάω, ὃ κεῖται παρὰ Νικάνδρ. Θηρ. στ. 506 ἀντὶ βυθίζομαι. Γερῶ (γηράσκω (γηράσκω)· τὸ γερῶ παρὰ μεταγενεστέροις. Γελῶ, α γελάσκουμαι· πλὴν τῆς κυρίας σημασίας ἔχει καὶ τὴν τοῦ ἀπατῶ, παρακρούομαι, ὡσπερ καὶ ἐν τῇ δημῳδαίᾳ περγελῶ καὶ ἀποργελῶ (περιγελῶ)· ἀκονῶ, ἀκονίσομαι, (ἀκονῶ)· ἀπαντῶ· βουῶ, καταβουῶ· βλαστημῶ, α βλαστημίσουμαι (βλασφημιῶ), γεννῶ, γεννίσομαι· διψῶ· ἐρευνῶ, ἐρευνίσομαι· ρωτῶ, α ρωτίσομαι (ἐρωτῶ· ζῶ (ζῆς, ζῆτε)· κολυμπῶ (κολυμβῶ)· μεθῶ (μεθύω)· κακολογῶ (καὶ παρ' ἀρχαίοις), οὗ ἀντίθετον καλολογῶ, ὃ γρῆται ὁ Εὐστάθιος· ὁμολογῶ (ὁμολογέω), α ὁμολογίσομαι· κυβερνῶ, κυβερνίσομαι (πορίζομαι τὰ πρὸς τὸ ζῆν)· μασῶ (μασῶμαι), α μασίσομαι· μετρῶ, α μετρίσομαι (μετρέω), δηλοῖ καὶ τὸ ἀριθμεῖν, καθάπερ καὶ ἐν τῇ δημῳδαίᾳ, καὶ παρ' ἀρχαίοις ἐνιαχοῦ «κύματα μετρεῖν» (Θεοκρ. 16, 60)· «κράατα μετρεῖν» ('Ανθολ. 4, 3 56) καὶ Ἀλκαῖος κατὰ Φώτιον σ. 264, 13. ἰδὲ καὶ Κορ. Ἀτ. τ. 2. σ. 206 ἐν λέξ. κακομετρῶ.—Κακομετρῶ, α κακομετρίσομαι· καὶ παρὰ Λουκ. ('Ερμῶτ. 56).

(ἀκολουθεῖ)

(1) Ἄλλ' ἐν Βαρθολομαίῳ Ἐδουανῶ Πατρολ. τ. 114. σ. 1433 ἐπείρειν· «ἤλθον πρὸς τοῦ ἐπάρειν σε.»

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΑΙΤΩΝ ΔΙΑ ΜΙΚΡΑΣ ΣΦΑΙΡΑΣ
ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΑΡΧΑΙΟΙΣ.

(Συγγενὴ ἴδε προηγούμεν. φιλολογία.)

Ἡ μικρὴ Σφαῖρα.

εἶδος σφαίρας	1. μικρότερ. σφ. (σφοδρὰ μικρά)	2. μείζον σχῆμα (ἐλάττω μείζον τοῦδε)	3. μείζον τοῦδε ἀρπαστὴν	
γένος παιδιᾶς	datatim ludere	expulsatum ludere	raptim ludere	
εἶδος παιδιᾶς	?	ἀπόρραξις	ἐπίσκυρος ἢ ἐφηβική	φενίνδα ἢ ἀρπαστόν
χαρακτήρ	εὐτονον, πρῶτον, μαλακόν		ταχὺ χωρὶς εὐτονίας	σφοδρὰ βιαίως καὶ σὺν τάχει
παιζομένη	ὑπὸ γερόντων καὶ παιδῶν		ἐφήβων	ἀνδρῶν

1. Ἡ Ἐπίσκυρος.

§ 1. Οἱ παῖται διαιροῦνται εἰς δύο ἴσα μέρη καὶ ἀντιπαρ-
τάσσονται ὅσον βολῆς. Ὅπισθεν ἀμφοτέρων ἰὼς ἐν τῷ μέσῳ χαράσ-
σεται δι' ἀπλῶν λίθων ἑνὴ μία γραμμὴ, ἐπὶ τῆς μέσης τῶν ὁποίων
κατατίθεται ἡ σφαῖρα.

§ 2. Ὁ κληρὸς ἀποφατίζει ὁποῖα μερὶς θά βίψη. Αὕτη τάσσε-
ται τότε ἐπὶ τῆς μέσης γραμμῆς καὶ ὁ εἰς τὴν σφαῖραν πλησίον

ἰσταμένος παίκτης λαμβάνη αὐτὴν ἵνα τὴν βίψη ὑπὲρ τὴν ἐναντίαν
μερίδα, ἣτις καλύπτει τὸ ὀπισθεν τῆς ὄριον.

§ 3. Αὕτη σπεύδει πρὸς τὴν βίψησαν σφαῖραν, ἵνα τὴν κρα-
τήσῃ, καὶ μένει ἰσταμένη ἐν γραμμῇ ἐκεῖ ὅπου τοῦτο συνέβη.

§ 4. Ὁ εὐτυχῆς ὅστις κρατήσῃ τὴν σφαῖραν, βίπτει αὐτὴν ἐν-
τασθεν ὑπὲρ τὴν ἐναντίαν μερίδα, ἣτις ἀπὸ τοῦ Σκύρου ἀποχωρεῖ,
ὅπως ἐγκαίρως δυναθῆ νὰ ἀποκρούσῃ πρὸς τὰ ὀπίσω τὴν σφαῖραν.

§ 5. Ἐνταῦθα δὲν ἀπαιτεῖται νὰ ληφθῇ ἡ σφαῖρα, καὶ δὲν βλά-
πτει, ἂν μένει χαμαὶ, ὅπερ ἄλλως εὐκόλως δύναται νὰ ἐμποδισθῇ
ἂν διὰ τοῦ ποδὸς ὠθήσωσιν αὐτὴν πρὸς τὰ ὀπίσω πέραν τῆς μέ-
σης γραμμῆς.

§ 6. Ἐάν ἡ σφαῖρα ὑπερβαλλομένη ἐγθρῖκόν ὄριον, τότε ἡ
μερὶς αὕτη μετὰ τοῦ ὄριου ἀπόλλυσι τὴν παιδιάν. Λι θέσεις τότε
μεταβάλλονται, ἡ παιδιὰ ἀρχίζει ἐκ νέου καὶ ἡ πλειονότης τῶν
καρδισασῶν κρίνει περὶ τῆς τελικῆς νίκης.

2. Ἡ Φενίνδα—Ἀρπαστόν.

§ 1. Ὁ τόπος τῆς παιδιᾶς εἶνε ὁ αὐτός, ὡς ἐν Ἐπίσκυρῳ, ἀλλ'
ἐλλείπουνσι τὰ δύο ἐκ τῶν ὀπισθεν ὄρια. Δύο μερίδες, μεταξύ δὲ
αὐτῶν ἐν τῷ μέσῳ ὁ Σκύρος, ἐφ' οὗ κείται ἡ σφαῖρα.

§ 2. Ὁ κληρὸς ὀρίζει τὴν μέλλουσαν νὰ ἀρχίσῃ πρῶτον μερίδα.

§ 3. Αὕτη προαποστέλλει τὸν ἰκανώτατόν τῆς παίκτην (ὡς me-
dicurreus), ὅστις ἀναλαμβάνει τὴν σφαῖραν, ἵνα βίψη αὐτὴν ὑπὸ
τὴν κλησιν ὠρισμένου τινὸς προσώπου, ἐκ τῆς ἀντιθέτου μερίδος,
μεταχειριζόμενος πᾶν τὸ δυνατόν διὰ νὰ τὴν λάβῃ ἄλλος ὅλιος
διάφορος, μεθ' ὃ δρομαίως ἐπανέρχεται εἰς τοὺς ἰδικούς του. Ἢδη
τρέχει ὁ λήπτης τῆς σφαίρας μέχρι τοῦ Σκύρου καὶ ἀποδίδει κατὰ
τὸν αὐτὸν τρόπον τὴν σφαῖραν ἢ βίπτει αὐτὴν καὶ καθέτως πρὸς
τὰ ἄνω, διὰ νὰ τὴν λάβῃ ὁ ἴδιος.

§ 4. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὁρμῶσιν ἐπ' αὐτὴν ἀμφοτέραι αἱ
μερίδες, καὶ ζητοῦσι νὰ τῷ ἀφαρπάσωσι τὴν σφαῖραν, ἐνθα ἐπα-
κολουθεῖ γενικὸς συνωθημὸς καὶ πάλη.

§ 5. Ὁ ἐν τῇ πάλῃ ταύτῃ κάτοχος τῆς σφαίρας γενόμενος ῥίπτει αὐτὴν μακρὰν, ὥστε ἡ ἄλλη μερίς νὰ δυσκολευθῇ νὰ λάβῃ αὐτὴν ἐγκαίρως.

§ 6. Ἄν τότε ἡ σφαῖρα πέσῃ χαμαί, ἡ παιδιὰ θεωρεῖται ἀπολεσθεῖσα. Ἀλλάσσουνι τότε τὰς θέσεις καὶ ἐκ νέου ἄρχονται τοῦ παιγνιδίου. Αἱ κερδίσασαι μερίδες ἀριθμοῦνται, καὶ ἡ περισσοτέρως φορὰς κερδίσασα εἶνε ἡ νικήτρια.

Ε. Γ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

ΑΠΟ ΤΗΣ ΚΤΙΣΕΩΣ ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΥΠΟ ΤΩΝ ΑΡΑΒΩΝ
ΚΑΤΑΚΤΗΣΕΩΣ ΑΥΤΗΣ

Μετὰ τοπογραφικοῦ χάρτου

ὑπὸ

ΜΑΡΓΑΡΙΤΟΥ Γ. ΔΗΜΙΤΣΑ

καθηγητοῦ.

Εἶνε ἐκ τῶν ὀλίγων καὶ σπανίων ἔργων ὅσα ἡ ἡμετέρα πενιχρὰ φιλολογία μέχρι τοῦδε παρήγαγεν. Ὁ λόγιος καὶ ἀκάματος συγγραφεὺς κ. Δήμιτσα γνωστὸς καὶ ἐκ πολλῶν ἄλλων σπουδαίων αὐτοῦ ἔργων, διὰ τοῦ προκειμένου παρέχει τεκμήριον σαφὲς τῆς μεγίστης αὐτοῦ φιλοπονίας καὶ τῆς ἐξειδικιασμένης αὐτοῦ ἱκανότητος περὶ τὴν ἔρευναν καὶ σπουδὴν τῆς ἀρχαιότητος.

Τὸ σύγγραμμα τοῦ κ. Δήμιτσα λαμπρῶς ἐκτετυπωμένον καὶ ἐξ ὀκτακοσίων περίπου σελίδων συνιστάμενον διαιρεῖται εἰς τρία κύρια μέρη, ὧν ἕκαστον ὑποδιαιρεῖται εἰς τμήματα, καὶ ταῦτα πάλιν εἰς κεφάλαια.

Καὶ ἐν μὲν τῷ πρώτῳ μέρει ὁ συγγραφεὺς ποιεῖται λόγον περὶ τῆς τοπογραφίας τῆς πόλεως, περὶ τῶν κατοίκων αὐτῆς καὶ τῆς γλώσσης, περὶ τῶν διαφόρων ἐπισήμων οἰκοδομημάτων, περὶ ἱερῶν καὶ θρησκευτικῶν, περὶ τῆς Ἀλεξανδρινῆς Θεολατρίας καὶ τῆς διαδόσεως αὐτῆς εἰς τὴν Αἴγυπτον, περὶ ἀναθηματικῶν ἔργων, περὶ ἐμπορίας καὶ ναυτιλίας, περὶ παιδευτικῶν καὶ διδασκτικῶν οἰκοδομημάτων, περὶ ἐπιστημονικῶν ἰδρυμάτων, περὶ φιλολογίας ἐν γένει καὶ ποιήσεως, ἅτινα ἐν τῇ ἐστίᾳ τῶν γραμμῶν ἐκαλλιεργοῦντο, καὶ περὶ Θεολογικῶν. Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ μέρει πραγματεύεται τὴν πολιτικὴν ἱστορίαν τῆς Ἀλεξανδρείας ποιούμενος λόγον ἐκτενῆ περὶ πασῶν ἐν γένει τῶν πολιτικῶν μεταβολῶν, ἃς ὑπέστη κατὰ τὴν περίοδον τῶν αἰώνων ἡ μεγάλη ἐκείνη τοῦ Ἀλεξάνδρου πόλις. Ἐν δὲ τῷ τρίτῳ μέρει πραγματεύεται τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν ἐν περιλήψει καὶ ἀρχαιολογικῶς, περιγράφων τὰ ὑπολειφθέντα μνημεῖα, καὶ νομίσματα. Πάντα δὲ ταῦτα διεξέρχεται μετὰ πολλῆς ἀκριβείας ὁ συγγραφεὺς, οὐδὲν ἀφίνων ἀμάρτυρον, οὐδὲν ἀσαφὲς, ἔχων ὑπ' ὄψει πάντα τοὺς τε Ἑλληνας καὶ Λατίνους συγγραφεῖς τοὺς περὶ αὐτῆς γράψαντας, ὡς καὶ τοὺς νεωτέρους, ὧν μέγας ὁ ἀριθμὸς.

Καθόλου δὲ τὸ βιβλίον σπουδαιότατον ὄν, συνιστᾶται εἰς πάντα λόγιον καὶ φιλόμουσον Ἕλληνα, ἰδίᾳ δὲ νομίζομεν ὅτι εἶνε ἄξιον τῆς προσοχῆς τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Πανεπιστημίου, ἅτινα καλὸν εἶναι ὅπως ἔλθωσιν ἀρωγοὶ εἰς τὰς πολλὰς δαπάνας, εἰς ἃς ὑπέβλήθη ὁ συγγραφεὺς.

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

ΜΕΤΑ ΚΡΙΤΙΚΩΝ ΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ

ὑπὸ Α. Η.

Ὁ ὑπὸ τῶ Α. Η. ἀρχικὰ στοιχεῖα πρό τινας ἐκδόους τὸ ἐν λόγῳ βιβλίον, εἶνε ὃ καὶ περὶ τὸ αὐτὸ θέμα δηλ. τὴν Ἀντιγόνην τοῦ Σοφοκλέους ἐνασχοληθεῖς καὶ αὐτὴν ἐπεξεργασθεῖς λόγιος κ. Πάλλης, ὅστις, καίπερ τὸν κερδῶρον θεραπεύων Ἱερμῆν ἐν ἀπωτάτῃ γῶρᾳ, δὲν ἀπαξιοῖ οὐχ ἥττον νὰ θυσιάζῃ καὶ πρὸς τὸν λόγιον, συμβάλλον οὕτω οὐ σμικρὸν εἰς τὴν διαλεύκανσιν τῶν ἀρχαίων ἐλληνικῶν κειμένων, περὶ ἃ κατὰ τὸ πλεῖστον οἱ χαλκέντεροι τοῦ παρελθόντος καὶ παρόντος αἰῶνος φιλόλογοι τῆς Εὐρώπης ἐνησχολήθησαν. Ὁ κ. Πάλλης μετ' ἀξιοπαίνου ζήλου ἐπελάβετο τῆς διορθώσεως τοῦ κειμένου τῆς Ἀντιγόνης βάσιν ἔχων τὸν Λαυρεντιανὸν κώδικα, ὅστις θεωρεῖται τὸ ἀρχέτυπον πάντων τῶν μέχρι ἡμῶν διασωθέντων χειρογράφων. Δὲν εἶνε δὲ ἐκ τῶν κοινῶν καὶ τετριμμένων ἢ ἐργασία αὕτη τοῦ λογίου ἀνδρός, ἀλλ' ἐπίπονος καὶ χαλεπή, ἣν ὁ ἐκδότης μετὰ μεγίστης εὐσυνειδησίας ἐπεράτωσεν. Οὐδεμίαν τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων ἐκδόσεων παρέλιπεν ὁ κ. Πάλλης, ἀλλὰ πάσας πρὸ αὐτοῦ ἔχων, ἐρρύθμισε κείμενον λογικῶς ἐκ τῶν ἀρίστων τῶν μέχρι τοῦδε κειμένων τῆς Ἀντιγόνης.

Πολλὰς τῶν διορθώσεων παρεδέξατο, ὡς αὐτὸς ὁ ἐκδότης λέγει, ἐκ τῆς ἀγγλικῆς ἐκδόσεως τοῦ Βλαΐδου, «Sophokles With English notes by the Rev. F. H. M. Blaydes London 1859,» ἣν νομίζει τὴν ἀρίστην, πλείστα δὲ αὐτὸς ἐν τῷ κειμένῳ ἐποίησεν, ἀρίστα μὲν τινας, ἄλλας δὲ τολμηρὰς μὲν, μὴ ἐκτρεπομένας ὁμῶς τῶν παλαιογραφικῶν καὶ συντακτικῶν ὀρίων, ἃ καλῶς ὁ κ. Πάλλης γινώσκει νὰ μὴ ὑπερπηδῇ.

Καθόλου δὲ ἡ ἐκδοσις αὕτη τοῦ λογίου ἐμπόρου εἶνε ἀρίστη καὶ διὰ τὸ κείμενον αὐτῆς, καὶ διὰ τὰ πολλὰ κριτικὰ ὑπομνήματα, ἃ ἐν τῆλει τοῦ βιβλίου προσέθηκεν ὁ ἐκδότης. Θὰ ὠμολογοῦντο δὲ πολλὰ αἱ χάριτες τῷ κ. Πάλλῃ, ἂν τὴν ἐκδοσίν του ταύτην συνεπλήρου καὶ δι' ἐριμηνευτικῶν σημειώσεων πρὸς γρήσιν τῆς σπουδαζούσης νεότητος. Ἡ ἐκδοσις τοῦ κειμένου τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων κριτικῶς ἀποκαθαρμένου καὶ δι' ἐξηγητικῶν σημειώσεων πεπλουτισμένου ἤθελεν εἶσθαι χρησιμωτάτη παρ' ἡμῖν, ἔνθα πολλοὶ γευσάμενοι ἤδη τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης ἐπιθυμοῦσι μὲν νὰ ἀναγνώσωσι τὰ κείμενα αὐτὰ τοῦ προγονικοῦ αὐτῶν θεσσαυροῦ, δὲν δύνανται ὁμῶς ἕνεκα τῶν πολλῶν προσκοιμμάτων, ἅτινα πολλοῦ τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων ἀπαντῶσιν.

Τὸ βιβλίον συνιστᾶται πᾶσι τοῖς περὶ τὴν φιλολογίαν ἀσχολουμένοις, ὡς ἄξιον πολλῆς σπουδῆς καὶ μελέτης.

E. Γ.

Ἔργασίαι τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

Ἀντὶ τοῦ παραιτηθέντος Δημητρίου Κονδύλη διορίσθη εἰδικὸς γραμματεὺς τοῦ Διδακταλικοῦ Συλλόγου ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου αὐτοῦ ὁ Κωνσταντῖνος Παπασωτηρίου.

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΙΓ'.

Τί είναι τὸ χιλιόγραμμον; — Μὲ τί ἰσοδυναμεῖ; — Εἰς τί ὑπο-
 διαιρεῖται; — Πῶς μετατρέπονται τὰ χιλιόγραμματα εἰς ὀκάδας καὶ
 αἱ ὀκάδες εἰς χιλιόγραμματα; — Αἱ ὀκάδες καὶ τὰ δράμια πῶς τρέ-
 πονται εἰς χιλιόγραμματα;

17'.

Δύο συνέταιροι συνεφώνησαν νὰ ἐκποιήσωσιν 60 ὀκάδας μετά-
 ξης ὡς ἐξῆς· ὁ μὲν εἰς νὰ πωλήσῃ τὸ ἐκ 30 ὀκάδων μερίδιόν του
 ἀντὶ 100 δραχμῶν τὰς 3 ὀκάδας, ὁ δὲ ἀντὶ 100 δραχμῶν τὰς 2
 ὀκάδας. Ἀσθενήσαντος ὅμως τοῦ ἐνός, ἀνέλαβε τῆν πώλησιν καὶ
 τῶν ἐτέρων ὀκάδων ὁ ἄλλος συνέταιρος, πωλῶν συνηνωμένως 15
 ὀκάδας ἀντὶ δραχ. 200.

Πόσαι πωλήσεις ἔπρεπε νὰ γίνωσι κατὰ τὴν πρώτην συμφω-
 νίαν; — Πόσαι δὲ κατόπιν; — Πρὸς πόσον πρέπει νὰ πωληθῇ ἐκάστη
 ὀκά, ἵνα εἰσπραχθῇ ποσὸν ἐκ δραχμῶν 2,500 καὶ οὐχι 2,400; —
 Πόθεν προέρχεται ἡ διαφορὰ τῶν 100 δραχμῶν;

Τῷ α'. λύτη δοθήσεται ἀντίτυπον τῆς « Ἱστορίας τῶν Ἀθηναίων », συγ-
 γραφείσης ὑπὸ Γ. Κωνσταντινίδου.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

Λύσεις προηγουμένων προβλημάτων.

Τοῦ ΙΓ') Μία Ἑνετικὴ λίτρα ἰσοδυναμεῖ μὲ 150 δράμια, ἥτοι $\frac{150}{1000} = \frac{3}{20}$.
 — Αἱ μὲν λίτραι τρέπονται εἰς ὀκάδας, ἐὰν πολλαπλασιασθῶσιν αὐταὶ
 ἐπὶ 3 καὶ τὸ γινόμενον διαιρεθῇ διὰ 8. — 500 λίτραι ἀποτελοῦσιν $187 \frac{1}{2}$
 ὀκάδας καὶ 375 ὀκάδες φέρουσι 1000 λίτρας. — Τοῦ ΙΔ') ὁ υἱὸς ἐκέρ-
 δησεν 9,000 λίρας στερλίνας. — Τοῦ ΙΕ') τὸν 7771;

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ Ζ' ΤΟΜΟΥ.